

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์ในวิชาภาษาไทย
 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อย
 และการสอนตามคู่มือครู

ปริญญานิพนธ์

ของ

วาสนา คมสัน

11 ก.ย. 2534

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

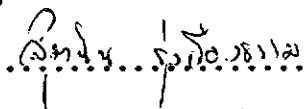
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการมัธยมศึกษา

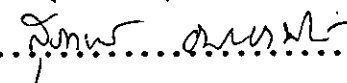
มีนาคม 2534

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

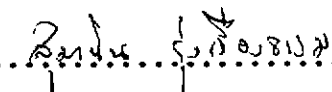
คณะกรรมการควบคุม และคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก
การมัธยมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

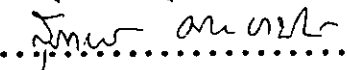
คณะกรรมการควบคุม

.... ประธาน
(ผศ. สมาน รุ่งเรืองธรรม)

.... กรรมการ
(อ. สุภาพร ธานีจันทร์)

คณะกรรมการสอบ

.... ประธาน
(ผศ. สมาน รุ่งเรืองธรรม)

.... กรรมการ
(อ. สุภาพร ธานีจันทร์)

.... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อ. พิศศรี แจ่งโพธิ์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการมัธยมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศ. ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่ ... 8 ... เดือน ... มีนาคม ... พ.ศ. 2534

ประกาศคุณผลการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี เนื่องจากผู้วิจัยได้รับคำแนะนำและช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุมานัน รุ่งเรืองธรรม และอาจารย์สุภาพ ณะชานนท์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ทั้งสองเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณ ดร. อารี รังสิมันท์ และ ดร. วิชัย วงษ์ใหญ่ ที่กรุณาให้คำแนะนำในเรื่องความคิดสร้างสรรค์ ดร. วิชัย ดิสสระ และอาจารย์พิศศรี แจ้งไพร ที่กรุณาให้คำแนะนำช่วยเหลือในการทำปริญญานิพนธ์ และมีส่วนสำคัญที่ทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณอาจารย์สุภา ศีลสร ท่านผู้อำนวยการ อาจารย์ไพเราะ มากรักษา คณาจารย์และนักเรียนโรงเรียนมัธยมสาธิต วิทยาลัยครูสวนสุนันทา ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ และให้ความร่วมมือเป็นอย่างดียิ่งในการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุก ๆ ท่านที่มีส่วนสำคัญที่ทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

วาสนา คมสัน

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	9
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอนรายวิชาย่อย	9
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอนรายวิชาย่อย	26
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคู่มือครูภาษาไทยของกรมวิชาการ	29
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์	37
สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า	41
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	42
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	42
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	43
วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล	49
วิธีจัดกระทำกับข้อมูล	51

4	การวิเคราะห์ข้อมูล	56
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	56
	การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	57
	ผลการวิเคราะห์	57
	เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนด้วย	
	ชุดการสอนรายวิชาย่อยกับเรียนตามคู่มือครูภาษาไทยกมวิชาการ	57
	เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอน	
	รายวิชาย่อยกับเรียนตามคู่มือครูภาษาไทยกมวิชาการ ทั้งความคิด	
	ริเริ่ม ความคิดคล่องตัว ความคิดยืดหยุ่น และความคิดละเอียดลออ	58
	เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียน	
	ที่เรียนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อยก่อนและหลังการทดลอง	60
	เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอน	
	รายวิชาย่อย ทั้งความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องตัว ความคิดยืดหยุ่น	
	และความคิดละเอียดลออก่อนและหลังการทดลอง	60
5	สรุป-อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	62
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	62
	สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	62
	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	64
	การวิเคราะห์ข้อมูล	67
	สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	68
	อภิปรายผล	68
	ข้อเสนอแนะ	73

บรรณานุกรม	75
ภาคผนวก	81
ประวัติย่อของผู้วิจัย	238

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ขั้นตอนการพัฒนารายวิชาย่อยตามทฤษฎีวิเคราะห์ระบบ	19
2 แสดงความแตกต่างของชุดการสอนรายวิชาย่อยและบทเรียนโมดูล	25
3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	58
4 เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ ความคิดคล่องตัว ความคิดยืดหยุ่น ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลออระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	59
5 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ก่อนการทดลองกับหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	60
6 ผลการเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ ความคิดคล่องตัว ความคิดยืดหยุ่น ความคิดริเริ่ม ความคิดละเอียดลออ ระหว่างก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง	61
7 ผลการเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ ความคิดคล่องตัว ความคิดยืดหยุ่น ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลออ ระหว่างก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม	62
8 แสดงค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย	83
9 ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ที่ไม่ใช้ภาษา (ฉบับที่ 1) .	84
10 ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ที่ใช้ภาษา (ฉบับที่ 1) ...	84
11 ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ที่ใช้ภาษา (ฉบับที่ 2) ...	85
12 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ที่ใช้ภาษา (ฉบับที่ 1)	85
13 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ที่ใช้ภาษา (ฉบับที่ 2)	86
14 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ที่ไม่ใช้ภาษา	86

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 วงจร I - P - O ของชุดการสอนรายวิชาย่อย	21
2 วงจร I - P - O ในชุดการสอนรายวิชาย่อย	22
3 ตัวแปรต่าง ๆ ของวงจร ในชุดการสอนรายวิชาย่อย	22
4 วงจร I - P - O รวมของโปรแกรมรายวิชาย่อย	23

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ภาษาไทยมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องสอนให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้อง เพื่อนำความรู้ทางภาษาไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตจริง ตลอดจนให้นักเรียนสามารถใช้ทักษะ การฟัง การพูด การอ่าน และเขียน ให้สัมพันธ์กันโดยมีทักษะในด้านการคิดควบคู่ไปด้วย ตาม จุดมุ่งหมายของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 เน้นให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็นตลอดทั้งมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใคร่รู้ใคร่เรียน (กรมวิชาการ. 2529 : 15)

จากหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาที่เน้นให้นักเรียนสามารถนำภาษาอย่างถูกต้องและมี ประสิทธิภาพตามวัยและศักยภาพของตน (กรมวิชาการ. 2529 : 1) ในเชิงปฏิบัตินั้นผลการเรียน การสอนภาษาไทยที่ผ่านมาและที่เป็นอยู่ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ทั้งนี้เพราะเกิดจาก ปัญหาหลายประการ เช่น พื้นฐานความรู้ของนักเรียนแตกต่างกัน อีกทั้งครูก็ขาดอุปกรณ์และความรู้ เกี่ยวกับการวัดผล (ปองจิต อ่อนเผ่า. 2522 : 96) และจากงานวิจัยของ เพรงค์ อ้วนอง (2521 : 57) พบว่าครูภาษาไทยร้อยละ 88 สอนภาษาไทยด้วยวิธีสอนแบบรายงาน จึงพอสรุป ได้ว่าปัญหาต่าง ๆ ซึ่งเกี่ยวกับวิธีสอนภาษาไทยของครูเกิดจากผู้สอน เน้นการสอนเนื้อหาวิชามาก กว่าที่จะสอนให้ผู้เรียนรู้จักคิด รู้จักใช้เหตุผล (ก่อ สวัสดิพานิช. 2526 : 11 - 12) ด้วย การเรียนในลักษณะเช่นนี้ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ทางด้านความรู้ความเข้าใจจากคำพูดของครู เท่านั้น แต่การเรียนรู้ในระดับสูงขึ้นไป เช่น การนำไปใช้ การสังเคราะห์ การวิเคราะห์และ การประเมินผล นักเรียนยังได้รับการส่งเสริมน้อยมากจนพบว่า คะแนนเฉลี่ยด้านความคิดใน การเรียนภาษาไทยของนักเรียนทั้งประเทศเมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดแล้วอยู่ในระดับควรปรับปรุง (กองวิจัยการศึกษา. 2530 : 45)

จากสภาพปัญหาของการเรียนการสอนภาษาไทยดังกล่าว พบว่าควรได้รับการปรับปรุงในเรื่องวิธีสอนของครูมากที่สุด ครูควรใช้กิจกรรมการสอนที่ทำให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน (วิริยฤทธิ์ วิเชียรโชติ. 2521 : 36) ซึ่งสอดคล้องกับ พินิจ นิवासบุตร (2519 : 43) ที่วิจัยพบว่า ถ้าครูสร้างบรรยากาศแห่งเสรีภาพ นักเรียนจะเกิดความคิดสร้างสรรค์ได้ง่าย และ ประกอบกับธรรมชาติของวิชาภาษาไทยย่อมเปิดโอกาสให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ได้มาก ด้วยเหตุที่ไม่จำกัดเพียงเนื้อหา แต่ใช้ทักษะให้สัมพันธ์กันอย่างเหมาะสม (วราณี โสมประยูร. 2522 : 17) ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูควรพัฒนาวิธีสอนด้วยการนำนวัตกรรมทางการศึกษาที่น่าสนใจมาใช้ประกอบการเรียนการสอน นวัตกรรมนี้มีหลายรูปแบบ เช่น บทเรียนโมดูล การจัดศูนย์การเรียนรู้ ชุดการสอนรายวิชาย่อย (Minicourse) เป็นต้น

การใช้ชุดการสอนรายวิชาย่อย (Minicourse) เป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน เพราะสร้างขึ้นโดยอาศัยหลักการจัดระบบการเรียนรู้ให้ผู้เรียนสามารถตอบสนองต่อสิ่งเร้าได้อย่างคล่องตัว และรับการย้อนกลับได้ทันที (Meyer. 1978 : 1 - 2) จากลักษณะเฉพาะของชุดการสอนรายวิชาย่อยที่มีความสมบูรณ์ในตัวเองโดยมุ่งเน้นทักษะด้านการให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมและใช้สื่อการเรียนการสอนหลายประเภทนี้ย่อมส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง (เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย. 2529 : 113 - 116) และเกิดความคิดสร้างสรรค์ในการเรียนด้วย

มีผู้นำหลักการของชุดการสอนรายวิชาย่อยมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนในประเทศไทยหลายท่าน เช่น อุทัย หนูแดง (2526 : 107 - 110) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต 4 ของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ระดับที่ 3 และพบว่า ชุดการสอนรายวิชาย่อยสามารถสร้างประสิทธิภาพในการเรียนการสอนได้ดีอีกวิธีหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุวดี แก้วรักษา (2527 : 71) วนิดา ศิริมาลา (2528 : 65 - 67) และ ศิริพันธ์ นาควิโรจน์ (2531 : 74) ซึ่งได้นำชุดการสอนรายวิชาย่อยมาทดลองสอนวิชาภาษาไทยและพบว่าการใช้ชุดการสอนรายวิชาย่อยเป็นการสอนวิธีหนึ่งที่ช่วยปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

จากงานวิจัยดังกล่าวนี้จะพบว่าชุดการสอนรายวิชาย่อยสามารถสร้างประสิทธิภาพในการเรียนการสอนและมิบวณการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ที่ก่อให้เกิดแนวคิด และการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนการสอนนั้น ๆ (Meyer. 1975 : 5 - 14) เป็นการเสริมแรงให้ผู้เรียนเกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน (เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย. 2529 : 113 - 116) เป็นวิธีที่ช่วยให้นักเรียนสามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ได้ (Washton. 1967 : 3) เดวิส (Davis. 1971 : 29) ได้กล่าวว่า แนวทางที่ครูจะช่วยให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในตัวนักเรียนนั้นมีอยู่หลายประการ การใช้ชุดการสอนรายวิชาย่อย จะเป็นวิธีหนึ่งที่ช่วยให้นักเรียนพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ได้สูงขึ้น (Apeid. 1982 : 4)

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำหลักการของชุดการสอนรายวิชาย่อยมาสร้างชุดการสอนรายวิชาย่อยวิชาภาษาไทย และทดลองสอนเพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนโดยเปรียบเทียบกับแผนการสอนตามคู่มือครูภาษาไทยของกรมวิชาการเพื่อให้เกิดประโยชน์ในการสอนวิชาภาษาไทยต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อยกับเรียนตามคู่มือครูภาษาไทยของกรมวิชาการ
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อยกับเรียนตามคู่มือครูภาษาไทยของกรมวิชาการ ในด้านความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องตัว ความคิดยืดหยุ่น และความคิดละเอียดลออ
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อยก่อนและหลังการทดลอง
4. เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อยก่อนและหลังการทดลอง ทั้งในด้านความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องตัว ความคิดยืดหยุ่นและความคิดละเอียดลออ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบผลของการสอนโดยใช้ชุดการสอนรายวิชาย่อยเพื่อเป็นแนวทางในการสอนวิชาภาษาไทย ให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ ✓

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมสาธิตวิทยาลัยครูสวนสุนันทา กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2533 จำนวน 150 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมสาธิตวิทยาลัยครูสวนสุนันทา กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2533 จำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 30 คน
3. ระยะเวลาในการทดลอง การทดลองครั้งนี้กระทำในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2533 ใช้เวลาในการทำทดลองกลุ่มละ 14 คาบ คาบละ 50 นาที รวมทั้งสิ้น 7 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบ
4. เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง การทดลองครั้งนี้ใช้เนื้อหาจากหนังสือเรียนภาษาไทย ชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1 และหลักภาษาไทย เล่ม 1 เฉพาะเรื่องต่อไปนี้
 - 4.1 หนังสือเรียนชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1
 - 4.1.1 เรื่องรามเกียรติ์ตอนศึกไมยราพ
 - 4.1.2 เรื่องเศรษฐศาสตร์ในห้องแถว
 - 4.2 หนังสือหลักภาษาไทย เล่ม 1 เรื่องประโยคและการสื่อสาร
5. ตัวแปรที่จะศึกษา
 - 5.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การสอน 2 วิธี คือ
 - 5.1.1 การสอนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อย
 - 5.1.2 การสอนตามคู่มือครูภาษาไทยของกรมวิชาการ

5.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

5.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

5.2.2 ความคิดสร้างสรรค์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ชุดการสอนรายวิชาย่อย (Minicourse) หมายถึง ชุดการสอนที่สร้างไว้เป็นระบบและจบสมบูรณ์ในตัวเอง มีวัตถุประสงค์ทางการเรียนที่เด่นชัด เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ทางการเรียนได้ ภายในระยะเวลาไม่เกิน 8 คาบ โดยกำหนดกิจกรรม เวลา และสื่อการเรียนการสอนไว้อย่างแน่นอนชัดเจน เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งจัดไว้เป็นกลุ่ม มุ่งฝึกทักษะเป็นสำคัญ โดยมีครูเป็นผู้ดูแล แนะนำ ช่วยเหลือ ชุดการสอนรายวิชาย่อย มีองค์ประกอบ 6 ประการ คือ

1.1 หลักการและเหตุผล คำแนะนำ โครงสร้าง จุดประสงค์ทั่วไป จุดประสงค์ - เชิงพฤติกรรม แผนการสอนของชุดรายวิชาย่อย

1.2 กิจกรรมผู้เรียน เช่น การอภิปรายแสดงความคิดเห็นภายในกลุ่มการฝึกทักษะจากคู่มือกิจกรรมผู้เรียน เน้นการร่วมกิจกรรมภายในกลุ่ม

1.3 กิจกรรมครู เช่น ให้ความร่วมมือ ดูแลและแนะนำผู้เรียนในขณะที่ผู้เรียนทำกิจกรรมหรือฝึกทักษะภายในกลุ่ม

1.4 การประเมินผล เช่น การทำแบบฝึกหัดจากคู่มือกิจกรรมผู้เรียน การทำรายงาน การอภิปรายของตัวแทนแต่ละกลุ่ม

1.5 เนื้อหาเสริม เช่น การจัดเอกสารความรู้ประกอบต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาเพิ่มเติม

1.6 เอกสาร จุลสาร สื่อ แผนภูมิ สำหรับครูใช้ประกอบการเรียนการสอน

โดยจัดเนื้อหาที่สอนให้สั้นและรัดกุม เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียน มีลำดับการสร้าง ตามวิธีวิเคราะห์ระบบโดยแต่ละกิจกรรมของการเรียนต้องจัดเป็นวงจร คือ

ปัจจัยป้อน (Input) → กระบวนการ (Process) → ผลผลิต (Output)

ติดต่อกันเป็นลูกโซ่หลาย ๆ วงจร แต่ละกิจกรรมสามารถให้ข้อมูลย้อนกลับ ได้ทันทีและวัดได้ว่าในแต่ละกิจกรรมผู้เรียนสามารถบรรลุจุดประสงค์ทางการเรียนได้หรือไม่ภายในระยะเวลาที่กำหนด ในการสร้างชุดการสอนรายวิชาอย่างน้อยยี่สิบหน่วยสืบรับ และการตอบสนอง เป็นหลัก

2. การสอนภาษาไทยด้วยชุดการสอนรายวิชาอย่างน้อยหมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนภาษาไทยในกลุ่มทดลองโดยใช้เนื้อหา จากหนังสือภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์เล่ม 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยดำเนินกิจกรรมไปตามแผนการสอนที่สร้างขึ้นตามคุณลักษณะและหลักเกณฑ์ชุดการสอนรายวิชาจากอาเขต และขั้นตอนการสร้างชุดการสอนรายวิชาจากเอกสาร "มินิคอร์ส" ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งเรียบเรียงเป็นภาษาไทย โดย กรมการฯ แยมเกษร (2526 : 7 - 8) โดยแบ่งเป็น 2 ชุด ดังนี้

2.1 ชุดการสอนรายวิชาเรื่อง เรื่อง ภูมิศาสตร์ในท้องถิ่นและประเทศไทย ใช้เวลาเรียน

8 คาบ

2.2 ชุดการสอนรายวิชาเรื่อง เรื่อง เศรษฐศาสตร์ในท้องถิ่นและประเทศไทยกับการสื่อสาร ใช้เวลาเรียน 6 คาบ โดยมีลำดับขั้นตอนการสอนดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดความต้องการของผู้เรียนเป็นพฤติกรรม

ก่อนดำเนินการสอนจะมีการทดสอบก่อนเริ่มเรียนเพื่อกำหนดขอบเขตของจุดมุ่งหมาย การเลือกเนื้อหา และความรู้ที่นักเรียนควรจะได้รับ

ขั้นที่ 2 กำหนดจุดประสงค์

โดยกำหนดจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนซึ่งจะช่วยให้ครูและนักเรียนดำเนินการเรียนการสอนไปตามขอบข่ายที่กำหนดและมีการกำหนดความรู้ ทักษะ และทัศนคติด้วย

ขั้นที่ 3 กำหนดเนื้อหา

จัดลำดับเนื้อหาวิชาให้นักเรียนสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดได้

ขั้นที่ 4 กำหนดกลวิธีและวิธีสอน กลุ่มเวลา แหล่งทรัพยากร

โดยใช้กิจกรรมหลาย ๆ แบบเข้าเสริมในการสอน เช่น การแสดงบทบาทสมมติ การตอบปัญหาสั้น ๆ เป็นต้น และกำหนดอุปกรณ์การเรียนการสอนควบคู่กันไป

ขั้นที่ 5 การประเมินผลย่อย

เป็นการกำหนดรูปแบบของการประเมินทุกขั้นตอนไว้ล่วงหน้า โดยคำนึงถึงการพัฒนาผลสัมฤทธิ์และกระบวนการเรียนรู้เป็นสำคัญ

ขั้นที่ 6 การประเมินผลสัมฤทธิ์

เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

3. การสอนตามคู่มือครู หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยในกลุ่ม ความคุมที่ผู้วิจัยดำเนินกิจกรรมไปตามแผนการสอนที่สร้างขึ้นตามข้อเสนอแนะในการสอนที่มาจากคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ โดยมีลำดับขั้นการสอนดังนี้

3.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน จะใช้การฟัง การอภิปราย การซักถาม การอ่าน ออกเสียง ข้อความจากแผนภูมิ การอ่านในใจ ข้อความจากเอกสารที่ครูแจกให้ หรือการเขียนสรุปเนื้อหา เขียนวิจารณ์แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนมาแล้ว เป็นต้น

3.2 ขั้นสอนและกิจกรรม นักเรียนจะได้ฝึกทักษะหลาย ๆ ทักษะในเวลาเดียวกัน นอกจากนี้จะมีการจัดกิจกรรมหลายรูปแบบ เช่น การจัดอภิปราย การจัดโต้วาที การแสดงละคร การทำปัญหา เกม และกิจกรรมอื่น ๆ ที่สมควร เป็นต้น

3.3 ขั้นสรุป การสรุปบทเรียนโดยให้นักเรียนทำกิจกรรม เช่นสรุปด้วยวาจา เขียนสรุป นักเรียนตั้งคำถามและตอบกันระหว่างนักเรียน อ่านรายงาน สรุปเนื้อเรื่องหน้าชั้น เป็นต้น

3.4 ขั้นวัดผลและประเมินผล ใช้วิธีการตอบคำถามปากเปล่า พูดแสดงความคิดเห็น ทำรายงานกลุ่ม จัดนิทรรศการ แสดงละคร การตอบคำถามเป็นข้อเขียน ซึ่งครูเตรียมแบบทดสอบนั้นมา ซึ่งการทดสอบนี้จะใช้เวลาประมาณ 3 - 5 นาทีเท่านั้น

4. วิชาภาษาไทย หมายถึง เนื้อหาภาษาไทยจากหนังสือภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1 และหลักภาษาไทย เล่ม 1 ตามหลักสูตรขั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 เฉพาะเรื่อง

4.1 รามเกียรติ์ ตอนศึกโมรายา

4.2 เศรษฐศาสตร์ในห้องแถว

4.3 ประโยคและการสื่อสาร

5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย หมายถึง ความรู้ ความสามารถของนักเรียน ที่เกิดการเรียนรู้อันเป็นประสบการณ์จากกิจกรรมการเรียนการสอนในวิชาภาษาไทย ตามจุดมุ่งหมาย ของหลักสูตรวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ภายหลังสิ้นสุดการเรียนการสอน ซึ่งสามารถวัดได้โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย (ท.101) ที่ผู้วิจัย สร้างขึ้นและได้ทดลองหาคุณภาพแล้ว

6. ความคิดสร้างสรรค์ คือ ความสามารถของบุคคลในการคิดหลายทิศทาง เป็นการคิด ที่ทำให้เกิดสิ่งใหม่ ๆ มีความสามารถในการที่เห็นสิ่งหนึ่งสิ่งใดแล้วสามารถจะมองเห็นความสัมพันธ์ ระลึกถึงสิ่งที่สัมพันธ์กับสิ่งที่เห็นออกมาได้มากที่สุด และสามารถรวมสิ่งที่สัมพันธ์กันเข้าเป็นสิ่งใหม่ที่ มีความหมายเป็นประโยชน์ และเป็นจริง ซึ่งมีองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ

6.1 ความคิดคล่องตัว หมายถึง ความสามารถที่จะคิดแก้ปัญหาหรือหาคำตอบได้ มากในเวลาจำกัด

6.2 ความคิดยืดหยุ่น หมายถึง ความสามารถที่จะคิดหาคำตอบหรือแก้ปัญหาได้ หลายแนวทาง

6.3 ความคิดริเริ่ม หมายถึง ความคิดแปลกใหม่ไม่ซ้ำใครในกลุ่ม

6.4 ความคิดละเอียดลออ หมายถึง ความคิดในรายละเอียดที่ขยายความคิด ให้งสมบูรณ์

7. ความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา หมายถึง ความสามารถที่จะรวบรวมสิ่งที่มีความ สัมพันธ์กันเข้าเป็นสิ่งใหม่ รูปใหม่ และอาจนำไปใช้ในแง่หนึ่งได้ ความสามารถนี้แสดงออกโดย การตอบสนองสิ่งเร้าที่เป็นภาษาจะเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดความคิดต่อเนื่องสัมพันธ์กันไปจนสิ้นกระบวนการ จากสิ่งธรรมดาต่าง ๆ จนยากขึ้น และมีการทดสอบ โดยใช้แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ ของ พรหม เดชกำแหง (2515 : 70) ซึ่งได้แก่

7.1 แบบทดสอบที่ใช้ภาษา (Verball Task)

7.2 แบบทดสอบที่ไม่ใช้ภาษา (Nonverbal Task)

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยเสนอตามลำดับดังต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอนรายวิชาย่อย
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอนรายวิชาย่อย
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ
4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอนรายวิชาย่อย

ความหมายของชุดการสอนรายวิชาย่อย

กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2528 : 5) ให้ความหมายว่ารายวิชาย่อยคือ ชุดการอบรมที่มีความยืดหยุ่นและเปิดเสรีจนตนเองอย่างสมบูรณ์แบบ ซึ่งใช้ได้กับบุคคลหรือกลุ่มบุคคล โดยทั่วไปจะใช้สื่อและยุทธวิธีหลายประการ มีจุดประสงค์ชัดเจน สามารถบรรลุจุดประสงค์ได้ในระยะเวลาอันสั้น ใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นหลักมีได้จัดเป็นกล่องให้ศึกษาอย่างอิสระและไม่สร้างเป็นหน่วยย่อยประกอบวิชาหนึ่งวิชาใดเป็นการเฉพาะ และจบในตัวเอง สิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ รายวิชาย่อยเน้นที่กลุ่มสัมพันธ์มากกว่าการศึกษาเป็นรายบุคคลแต่เพียงอย่างเดียว

เสาวลักษณ์ รัตนวิทย์ (2529 : 113) ได้ให้ความหมายว่าเป็นชุดการสอนหรือชุดการอบรมสำหรับรายวิชาหนึ่ง ๆ ซึ่งมีความยืดหยุ่นและจบสมบูรณ์ในตัวเอง โดยเน้นวิธีการเชิงระบบ มีวัตถุประสงค์ชัดเจน และมีขั้นตอนการดำเนินการสอนที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ให้บรรลุเป้าหมายได้ภายในระยะเวลาสั้น ๆ เช่น 2 - 3 วัน หรือ 4 - 8 ชั่วโมงโดยใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาช่วยเสริมในการวางแผนการสอน จะเน้นการจัดกิจกรรมในลักษณะ

ปฏิสัมพันธ์สำหรับผู้เรียนเป็นกลุ่ม โดยใช้วัสดุทัศนูปกรณ์ สื่อการเรียน และกลวิธีการสอนหลายแบบ ผู้สอนมีหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการสอนและควบคุมกิจกรรมให้เป็นไปตามวิธีที่กำหนดไว้ ชุดการสอนนี้ ไม่ได้จัดเป็นชุด เพื่อศึกษาเป็นรายบุคคล หรือเป็นหน่วยย่อยของรายวิชาใดวิชาหนึ่งโดยเฉพาะ แต่เน้นการจัดการเรียนการสอนเป็นกลุ่ม

อาเพ็ด (APEID. 1982 : 4) ให้ความหมายของรายวิชาย่อยว่าคือรายวิชาย่อยที่ยึดหยุ่นได้และเนื้อหาจบสมบูรณ์ในตัวเอง หรือเป็นการฝึกงานเป็นกลุ่ม ปกติการเรียนรู้อาศัยสื่อและยุทธวิธีหลายแบบพร้อมกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ชัดเจน จนสามารถบรรลุผลสัมฤทธิ์ในการเรียนได้ในระยะเวลาอันสั้น โดยมีพื้นฐานการสร้างจากรูปแบบทางเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยไม่จัดเป็นชุดเพื่อใช้เรียนอิสระไม่สร้างเป็นหน่วยย่อยประกอบวิชาหนึ่งวิชาใดเฉพาะ

หลักการเรียนการสอนโดยใช้ชุดการสอนรายวิชาย่อย

การเรียนการสอนโดยใช้ชุดการสอนรายวิชาย่อย เป็นหลักการสอนที่อยู่บนพื้นฐานของแนวคิดมนุษยนิยม และพฤติกรรมนิยม ดังนั้น หลักการสอนและการจัดกิจกรรมการสอนควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. ชุดการสอนรายวิชาย่อยสร้างขึ้นเพื่อสนองความต้องการของกลุ่มบุคคลที่จะนำไปแก้ปัญหาเกี่ยวกับทักษะวิชาชีพของตนเอง โดยใช้เวลาอันสั้น 8 ชั่วโมง จึงทำให้มีการเลือกใช้ยุทธวิธีที่เหมาะสมและมีการใช้วัสดุทัศนูปกรณ์อย่างสอดคล้องกัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์สูงสุด ชุดการสอนรายวิชาย่อยนี้มีความยืดหยุ่นสมบูรณ์ในตัวเอง เป็นผลทำให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนชุดใดก่อนก็ได้ตามความต้องการที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในการทำงาน ความสนใจ และความสามารถของผู้เรียน

2. การจัดวางแผนโปรแกรมการเรียนรู้ จะจัดวางไว้อย่างดี โดยจัดลำดับเนื้อหาตามหลักวิชาการ เลือกสรรยุทธวิธีและวิธีการต่าง ๆ อย่างรอบคอบ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ดังนั้นจะมีการเลือกใช้ยุทธวิธีมากมายหลายแบบ และผู้เรียนจะต้องมีการรวมกลุ่มหลายครั้ง ทั้งกลุ่มใหญ่และกลุ่มย่อย เพื่อให้เหมาะสมกับยุทธวิธีนั้น ๆ

3. กิจกรรมของชุดการสอนรายวิชาย่อย จะเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์การเรียนรู้ และการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างกระตือรือร้นและสนใจ รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจว่าขั้นตอนในการดำเนินการ กิจกรรม วิธีการและการใช้อุปกรณ์เหมาะสมกับผู้เรียนหรือไม่

4. กิจกรรมของกลุ่มย่อย จะมีการสร้างบรรยากาศในการให้ความร่วมมือกันโดยมีการตัดสินใจแบบประชาธิปไตย ผลงานที่แสดงออกมาเป็นลักษณะผลงานกลุ่ม ในแต่ละกิจกรรมผู้เรียนสามารถที่จะวิเคราะห์ยุทธวิธีที่นำมาใช้ในการบวนการได้ โดยผู้สอนจะเปิดโอกาสให้มีการอภิปราย ถกปัญหา และประเมินผลในเชิงวิเคราะห์กิจกรรมนั้น ๆ ด้วย

5. ผู้เรียนแต่ละคนมาจากที่ต่าง ๆ กัน มีพื้นฐานประสบการณ์การศึกษาไม่เหมือนกัน จึงมีความแตกต่างระหว่างบุคคล ดังนั้นผู้สอน จึงต้องจัดกิจกรรมในแต่ละโปรแกรมให้เปิดกว้าง มีความเป็นกลาง เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกกิจกรรม เลือกกลุ่ม ซึ่งมีทั้งรายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่ และจะต้องใช้ยุทธวิธีที่เหมาะสมเพื่อก่อให้เกิดกิจกรรมที่ผู้เรียนสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้ เช่น การอภิปราย การแสดงบทบาทสมมติ การศึกษากรณีตัวอย่าง ฯลฯ

6. จะมีการสอนแทรกทักษะและแนวคิดต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ลงในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดพฤติกรรมซ้ำ ๆ ทำให้เกิดความชำนาญในทักษะนั้น ๆ และผู้เรียนสามารถที่จะประเมินผลความก้าวหน้าของตนเองได้หลังจากปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้นั้น ๆ และรู้ว่าตนเองได้บรรลุถึงเป้าหมายที่ได้คาดหวังแล้วหรือยัง

7. ผู้เรียนจะยอมรับว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม เคารพความรู้สึกนึกคิด ความคิดเห็นของผู้ร่วมเรียนทุกคน ร่วมกันตัดสินใจแบบประชาธิปไตย ไม่มีการบังคับขู่เข็ญ การจัดกิจกรรมทุกอย่างเพื่อสร้างความสามัคคี ลดการแบ่งชั้นซึ่งดึกัน และสามารถเลือกเรียนชุดการสอนรายวิชาย่อยเองได้

8. ผู้สอนจะแสดงความกระตือรือร้น และสนใจต่อผู้เรียนในการเรียนรู้ทักษะต่าง ๆ เพราะถือว่าความกระตือรือร้นของผู้สอนเป็นแรงจูงใจที่สำคัญที่สุด ที่ทำให้ผู้เรียนอยากเรียน และถ้าผู้เรียนในกลุ่มมีความสนใจ ยอมรับในบางสิ่งบางอย่างร่วมกัน ก็จะมีผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน เมื่อมีการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ประสพผลสำเร็จ จะมีการเสริมแรงทางบวกให้กับผู้เรียน แต่จะไม่มีการเสริมแรงทางลบแก่ผู้เรียนที่ประสพผลสำเร็จน้อย

9. กิจกรรมการเรียนการสอนในชุดการสอนรายวิชาย่อย เป็นการเลียนแบบพฤติกรรม เช่น ชุดการสอนรายวิชาย่อย เรื่องการบรรยายก็จะจัดกิจกรรมในเรื่องการบรรยายพร้อม ๆ ไปด้วยกับการสอนเรื่องนี้ แล้วให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผล วิเคราะห์กิจกรรมนั้นด้วยว่าเหมาะสมหรือไม่ เพียงใด

10. การประเมินผลผู้เรียนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อย มิใช่เพื่อตัดสินว่าได้หรือตก แต่เป็นการประเมินว่าผู้เรียนได้พัฒนาตนเองไปแค่ไหน และจะเป็นการประเมินเกี่ยวกับผลงาน และกระบวนการของกิจกรรมเท่านั้น ไม่มีการตำหนิตายหรือทำโทษใด ๆ กับผู้เข้าร่วมกิจกรรม และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินผลงานของตนเองตามหลักเกณฑ์ที่ได้วางไว้หรือการตัดสินใจ ร่วมกันในกลุ่มผู้เรียน หรือ บางครั้งผู้เรียนอาจจะพัฒนาหลักเกณฑ์การประเมินผลของตนเองได้ จะเห็นว่าหลักการสอนในชุดการสอนรายวิชาย่อยนี้ ประยุกต์มาจากหลักการสอนตาม ทฤษฎีการเรียนรู้ ที่จะสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนแต่ละคนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

หลักการสอนรายวิชาย่อยที่ใช้ทฤษฎีวิเคราะห์ระบบ

หลักการสอนรายวิชาย่อยเป็นการสอนที่เน้นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนแต่ละคน การสอนที่ดีจะสามารถสัมฤทธิ์ผลได้ต้องมีการวางแผนไว้อย่างเป็นระบบ ผู้สอนสามารถศึกษาและ กำหนดพฤติกรรมใหม่ ๆ กำหนดเนื้อหา วิธีสอน และแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่สามารถทำให้เกิดการ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างมีประสิทธิภาพไวล่วงหน้า โดยในแผนการสอนดังกล่าว ต้องมีการ ประเมินผลการเรียนการสอนตามจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมไว้เพื่อตรวจสอบผลการเรียนการสอน ในแต่ละขั้นตอน

แนวคิดเชิงระบบ เป็นแนวคิดที่ได้รับการพัฒนาขึ้นใหม่ โดยมีเป้าหมายที่มีความต่อเนื่อง มีความสัมพันธ์สอดคล้อง และมีประสิทธิภาพด้วยพร้อมกันไป กิจกรรมทุกอย่างที่ดำเนินไปอย่างมีระบบ จะต้องได้รับการประเมินวิเคราะห์ถึงคุณค่า ความสำคัญ และประสิทธิภาพที่ได้รับสอดคล้องกับ เป้าหมายมากน้อยเพียงใดอยู่ตลอดเวลา รูปแบบการสอนตามทฤษฎีวิเคราะห์ระบบ (กรมการศึกษา นอกโรงเรียน. 2528 : 2) มีขั้นตอนตามลำดับดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดความต้องการของผู้เรียนเป็นพฤติกรรม

ก่อนดำเนินการสอนจำเป็นต้องรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนให้มากที่สุด เช่น ผู้เรียนได้เรียนอะไรมาบ้างแล้ว เคยหรือกำลังเรียนวิชาอะไรที่สัมพันธ์กับวิชานี้บ้าง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผ่านมาเป็นอย่างไร ต้องมีการทดสอบก่อนเริ่มเรียนหรือไม่ เพราะข้อมูลเหล่านี้จะมีผลต่อการกำหนดขอบเขตของจุดมุ่งหมาย การเลือกเนื้อหา และความรู้ที่นักเรียนควรจะได้รับ

ขั้นที่ 2 กำหนดจุดประสงค์

เป็นขั้นที่สำคัญอย่างยิ่ง เพราะจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนจะช่วยให้ครูและผู้เรียนดำเนินการเรียนการสอนไปตามขอบข่ายที่กำหนด และจำเป็นจะต้องมีการกำหนดความรู้ ทักษะ และทัศนคติด้วย

ขั้นที่ 3 กำหนดเนื้อหา

เป็นการกำหนดเนื้อหาและจัดลำดับเนื้อหาวิชาเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดให้ได้มากที่สุด

ขั้นที่ 4 กำหนดกลวิธี และวิธีสอน กลุ่ม เวลา แหล่งทรัพยากร

กลวิธี หมายถึง การสอนทั่ว ๆ ไปที่นำมาประยุกต์ใช้กับแต่ละหัวข้อรายวิชา เช่น การบรรยาย การแบ่งกลุ่มกิจกรรม การประชุมเชิงปฏิบัติการ ส่วนวิธีสอนหมายถึง การใช้กิจกรรมเข้าเสริม เช่น ในกลุ่มย่อย อาจมีวิธีสอนในหลาย ๆ แบบ ได้แก่ การแสดงบทบาทสมมติ การตอบปัญหาสั้น ๆ เป็นต้น กลวิธี จะใช้เมื่อจบเนื้อหาแต่ละหัวข้อ ส่วนวิธีการสอนจะใช้เมื่อมีการแบ่งกลุ่มจัดเวลาและแบ่งช่วงเวลาแล้ว สำหรับทรัพยากร ควรกำหนดลงไปว่าจะใช้อะไร รวมถึงอุปกรณ์การเรียนการสอนด้วยและขั้นตอนที่ 4 นี้ จะต้องสอดคล้องกับขั้นตอนที่ 1 ขั้นตอนที่ 2 และขั้นตอนที่ 3

ขั้นที่ 5 การประเมินผลย่อยของขั้นที่ 1 - 4 และประเมินพฤติกรรมของผู้ผ่านการเรียน

ต้องมีการกำหนดรูปแบบของการประเมินทุกขั้นตอนไว้ล่วงหน้า โดยกำหนดได้จากจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ก่อน การวัดผลนั้นจะต้องสอดคล้องกับเนื้อหา วิธีการ และแหล่งทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน และมุ่งคำนึงถึงการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ และกระบวนการเรียนรู้ เป็นสำคัญ

ขั้นที่ 6 การประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการทั้งหมด (การประเมินผลการสอน)

การสอนที่ดีจะต้องมีวิธีการที่เป็นระบบในการหาข้อมูลเกี่ยวกับการสอนในทุก ๆ ด้าน ซึ่งได้แก่ การออกแบบสอบถาม การทดสอบ การสัมภาษณ์ การสังเกต โดยมีการวางแผนล่วงหน้าและข้อมูลที่ได้นั้นต้องนำไปปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การใช้สื่อการเรียนการสอนในชุดการสอนรายวิชาย่อย

ตามหลักของการสร้างชุดการสอนรายวิชาย่อย เป็นการเปลี่ยนแปลงยุทธวิธีหลายอย่างอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นและสนใจ การเลือกใช้สื่อในชุดการสอนจึงเป็นสิ่งสำคัญมาก ดังนั้นจึงต้องคำนึงถึงการเลือกใช้ที่เหมาะสม ดังต่อไปนี้

1. ชุดการสอนรายวิชาย่อยหนึ่ง ๆ จะมีการใช้สื่อการสอนมากมายหลายแบบ เพราะสื่ออย่างเดียวยังไม่สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เพียงพอ และไม่สามารถตอบสนองความต้องการทางการเรียนรู้ของผู้เรียนได้หลายอย่าง
2. การใช้สื่อต้องสอดคล้อง เหมาะสมกับวิธีระบบ ซึ่งเป็นหลักการสร้างชุดการสอนรายวิชาย่อย
3. สิ่งที่สำคัญต่อการเลือกใช้สื่อมากที่สุดคือ สิ่งที่เราจะถ่ายทอดไปยังผู้เรียน โดยผ่านสื่อ นั้น ๆ สื่อที่ถูกเลือกใช้จะสามารถถ่ายทอดข้อมูลแก่ผู้เรียนได้ชัดเจนเพียงใด เหมาะสมกับข้อมูลเรื่องนั้น ๆ หรือไม่
4. ต้องคำนึงถึงความสนใจของผู้สอนที่จะใช้สื่อนั้น ๆ ว่าเหมาะสมที่จะใช้และสอดคล้องกับประสิทธิภาพการเรียนรู้ที่จะเสนอให้ผู้เรียนมากที่สุด
5. คำนึงถึงความชอบของผู้เรียนที่มีต่อสื่อที่นำมาใช้ ว่าผู้เรียนแต่ละคนจะมีความสามารถในการรับรู้และเข้าใจข้อมูลข่าวสารทางประสาทสัมผัสที่แตกต่างกัน
6. สื่อที่ใช้ต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับผลรวมของข้อมูลที่จะเสนอ เช่น สื่อทางตาต้องสัมพันธ์กับหู ภาพที่ปรากฏต้องสัมพันธ์กับเรื่องจากเสียงที่ประกอบเป็นต้น
7. คำนึงถึงข้อจำกัดของการใช้สื่อแต่ละชนิด สิ่งที่ต้องพิจารณา ได้แก่ ขนาดของกลุ่มผู้เรียน ระยะเวลาการสอนที่กำหนดให้ โดยคำนึงว่าสื่อที่เลือกใช้จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้

ที่น่าสนใจและได้ผลมากที่สุดแก่ผู้เรียน

สิ่งจำเป็นที่จะต้องคำนึงอีกประการหนึ่งก็คือ การสร้างบรรยากาศที่เหมาะสมต่อการใช้สื่อที่มีคุณภาพ เช่น ภาพยนตร์ ภาพจะต้องคมชัด แสงเสียง ที่นั่งชมมองเห็นได้ชัด ถ้าเป็นสื่อเอกสารก็ต้องมีแสงสว่างเพียงพอ ตลอดจนความเจียบจงในการเรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาโดยไม่มีความรบกวน

การผลิตและการนำชุดการสอนรายวิชาย่อยไปใช้

กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้ให้แนวทางเสนอแนะในการพัฒนาหรือการผลิตชุดการสอนรายวิชาย่อย และการนำไปใช้ว่าควรคำนึงถึงเรื่องต่อไปนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2528 : 70 - 72)

1. ใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นว่ามีอะไรบ้าง ขาดอะไร จะใช้อะไรได้บ้าง
2. ควรพยายามลดการเชิญวิทยากรจากที่อื่น ที่หายากและเสียค่าใช้จ่ายสูง โดยใช้วิดีโอ หรือสิ่งตีพิมพ์ ที่สามารถทดแทน
3. ในการเลือกใช้สื่อ จะต้องพิจารณาความสามารถในการรับรู้ของผู้เรียนให้ดีกว่าเขารับรู้สื่อชนิดไหนได้ดีที่สุด เช่น เสียง รูปภาพ สิ่งตีพิมพ์ หรือต้องใช้เสียงควบคู่กับรูปภาพ ถ้าจะใช้สิ่งพิมพ์ต้องแน่ใจว่าเขาอ่านได้คล่องและมีความสามารถในการจับใจความ
4. ความเหมาะสมกับนักเรียนส่วนมากในด้านกิจกรรม โดยพิจารณาจากวัย เพศ ความเชื่อทางศาสนา วัฒนธรรม ประเพณีของแต่ละท้องถิ่น ต่อไปจึงผลิตสื่อและจัดกิจกรรมสำหรับกลุ่มที่มีความแตกต่างจากคนส่วนมากเพิ่มขึ้น หรือใช้สื่อชุดเดียวกันแต่กิจกรรมแตกต่างกันออกไป
5. วิธีใช้สื่อและขั้นตอนในการใช้ชุดการสอนรายวิชาย่อย ควรให้สะดวกต่อครูผู้ชี้และทำให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ให้เกิดประโยชน์ด้วย
6. สื่อที่ประกอบเป็นชุดการสอนรายวิชาย่อย น่าจะเป็นสื่อที่ไม่น่าหมดไป เมื่อใช้แต่ละครั้ง หรือควรแยกไว้นอกชุดการสอนที่ไม่น่าหมดเปลือง

จะเห็นว่าการผลิตชุดการสอนรายวิชาย่อยและการนำไปใช้ จะต้องคำนึงถึงทั้งผู้สอนและผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพื่อให้การนำไปใช้ได้ผลดีที่สุด ดังนั้นชุดการสอนรายวิชาย่อยแต่ละชุดที่ใช้นั้นแต่ละท้องถิ่นอาจมีลักษณะที่แตกต่างกันตามความเหมาะสม

ลักษณะของชุดการสอนรายวิชาย่อย

ไมเออร์ (กรรณิการ์ แยมเคอร์. ม.ป.ป. ; อ้างอิงมาจาก Meyer. 1975 : 5 - 14 ;) ซึ่งเป็นอาจารย์แห่งศูนย์. C.A.T. ณ มหาวิทยาลัยแมคควอรี ประเทศออสเตรเลีย ได้กล่าวถึงลักษณะชุดการสอนรายวิชาย่อยดังนี้

1. ตรงตามความต้องการของผู้เรียน

ชุดการสอนรายวิชาย่อยในแต่ละรายวิชาจะสร้างขึ้นมา เพื่อสนองความต้องการของผู้เข้ารับการอบรม ซึ่งส่วนมากเป็นผู้ที่ต้องการทักษะใหม่ ๆ มาใช้กับกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การแบ่งกลุ่มทำงาน การประเมินผล การสอนเป็นทีม จึงทำให้นักลากรเกิดความต้องการแหล่งวิทยาการใหม่ ๆ และเรียนรู้ทักษะการสอนต่าง ๆ เพื่อนำมาพัฒนาทักษะวิชาชีพในการเรียนการสอน ดังนั้นจึงสามารถนำชุดการสอนรายวิชาย่อยมาสร้างให้สอดคล้องกับความต้องการแก้ปัญหา

2. เบ็ดเสร็จสมบูรณ์ในตัวเอง

ลักษณะของชุดการสอนรายวิชาย่อย จะมีความเบ็ดเสร็จสมบูรณ์ในตัวเอง และจะไม่เกี่ยวพันหรืออาศัยอ้างอิงถึงชุดอื่น ๆ นี้เอง จึงก่อให้เกิดทั้งข้อดีและข้อเสียดังนี้

ข้อเสียที่เด่นชัดที่สุดคือ ชุดการสอนรายวิชาย่อยไม่ได้สร้างจากแนวคิดหรือทักษะที่ต่อเนื่องมาจากชุดอื่น จึงทำให้ไม่เหมาะสมในการที่จะนำไปสร้างชุดการสอน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์บางเรื่อง เช่น การจัดสร้างรายละเอียดลำดับขั้นของการเรียนรู้ เป็นต้น

ข้อดีก็คือ ทำให้ครูผู้สอนและผู้เรียนสามารถเลือกใช้เฉพาะชุดรายวิชาที่ตรงกับความต้องการของตนได้ทันที และสามารถจัดลำดับชุดวิชาได้ตามความต้องการและเหมาะสม ที่สำคัญคือ ผู้เรียนที่เข้ามาเรียนใหม่สามารถที่จะเรียนได้ทันทีโดยไม่ต้องมีพื้นฐานมาจากชุดอื่น ๆ มาก่อน

3. มีวัตถุประสงค์เฉพาะและชัดเจน

เนื่องจากชุดการสอนรายวิชาย่อยแต่ละชุดมีเวลาเรียนจำกัด ข้อความที่บ่งถึงวัตถุประสงค์ของรายวิชามีความสำคัญมาก ดังนั้นผู้สร้างชุดการสอนรายวิชาย่อยจึงต้องเขียนจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ให้ชัดเจนแน่นอนและสอดคล้องกับความต้องการอย่างเห็นได้ชัด

4. ใช้ระยะเวลาสั้น

ชุดการสอนรายวิชาย่อยชุดหนึ่ง ๆ จะใช้เวลาเรียนได้ผลดีที่สุดคือ ใช้เวลา 8 ชั่วโมง ซึ่งต้องมีการวางแผนล่วงหน้าไว้อย่างดีกิจกรรมของชุดการสอนรายวิชาย่อยในแต่ละชุดจะพัฒนาจากกิจกรรมหนึ่งไปสู่กิจกรรมหนึ่งอย่างต่อเนื่องและการดำเนินกิจกรรมจะก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว

5. เน้นทักษะ

การสร้างชุดการสอนรายวิชาย่อยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อนำมาใช้เสริมทักษะด้านต่าง ๆ เช่น การทำงานกลุ่มย่อย เทคนิคการใช้สื่อทัศนูปกรณ์ การจัดทำโปรแกรม ประเมินผลการเรียนการสอน การตั้งคำถามในการเรียนการสอน เป็นต้น ดังนั้นชุดการสอนรายวิชาย่อยจึงบรรจุเนื้อหาและกระบวนการต่าง ๆ ของทักษะเหล่านี้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถฝึกกิจกรรมเหล่านี้ ได้แก่ การระดมพลังสมอง การทำงานกลุ่มย่อย การอภิปรายกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมติ เป็นต้น

6. มีการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างกว้างขวาง

ลักษณะสำคัญของชุดการสอนรายวิชาย่อยประการหนึ่งคือ ส่งเสริมให้มีการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างกว้างขวาง จึงทำให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้เรียนที่มีประสบการณ์แตกต่างกัน และจะใช้ประสบการณ์ของตนเองเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนต่าง ๆ ทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนการสอนมาก

7. มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาและมีวิธีการนำเข้าสู่บทเรียนต่าง ๆ

กันหลายแบบ

ลักษณะที่เป็นหัวใจสำคัญของชุดการสอนรายวิชาย่อย ได้แก่ การใช้ยุทธวิธีหลายแบบ เพื่อให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้ มีใช้การฟังการบรรยายอย่างเดียว แต่ต้องจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการสร้างปัจจัยป้อนเข้า หรือนำเข้าสู่บทเรียนตามพื้นฐานและประสบการณ์ของแต่ละคน ในแต่ละชุดการสอนรายวิชาย่อย จะมีการจัดการเปลี่ยนแปลงกลุ่มผู้เรียนบ่อยครั้งมีทั้งกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ เพื่อจุดประสงค์ต่าง ๆ กัน

8. แต่ละโปรแกรมเน้นกิจกรรมสร้างสรรค์

ในแต่ละโปรแกรมของชุดการสอนรายวิชาย่อย จะมีจุดประสงค์ที่แน่นอนชัดเจน โดยก่อให้เกิดแนวคิดและการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง และเมื่อผู้เรียนเกิดความพึงพอใจกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งอาจติดตามกิจกรรมนั้น ๆ ต่อไป ซึ่งชุดการสอนรายวิชาย่อยจะเปิดโอกาสให้แก่ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมสร้างสรรค์แบบกิจกรรม "ปลายเปิด" โดยผู้เรียนสามารถยืดเวลาในการกระทำกิจกรรมที่ตนเองสนใจ เช่น แบบทดสอบปรนัย บทสไลด์ บทประกอบเครื่องฉายแผ่นใส หรือบทประกอบโปรแกรม เป็นต้น นอกจากการฝึกทักษะการปฏิบัติงานแล้วชุดการสอนรายวิชาย่อยจะพยายามสร้างกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในด้านทฤษฎีการเรียนรู้ด้วย

9. มีการประเมินผล

ชุดการสอนรายวิชาย่อยที่มีประสิทธิภาพที่ดีได้ จะต้องให้ผู้เรียนตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับชุดการสอนรายวิชาย่อยสั้น ๆ ประมาณ 5 - 10 นาที เพื่อนำข้อมูลย้อนกลับ จากผู้เรียนมาแก้ไขปรับปรุงโปรแกรมการสอน และเพิ่มเติมให้ตรงตามความต้องการของผู้เรียนมากขึ้น

10. มีการติดตามผล

เมื่อผู้เรียนเรียนจบชุดการสอนรายวิชาย่อยแต่ละชุดแล้ว ผู้สอนจะให้บริการในด้านการแนะแนวและให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนที่ต้องการเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดจากการนำทักษะที่เรียนไปใช้ในด้านวิชาชีพซึ่งการติดตามผลอาจจะใช้วิธีโทรศัพท์พูดคุย เขียนจดหมายหรือไปเยี่ยมเยียนก็ได้ ข้อมูลเหล่านี้จะมีค่ามากสำหรับการปรับปรุงชุดการสอนรายวิชาย่อย

ขั้นตอนการสร้างชุดการสอนรายวิชาย่อย

ชุดการสอนรายวิชาย่อยมีพื้นฐานการสร้างจากรูปแบบเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยในขั้นแรกของการสร้าง ใช้ทฤษฎีวิเคราะห์ระบบ โดยนักเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

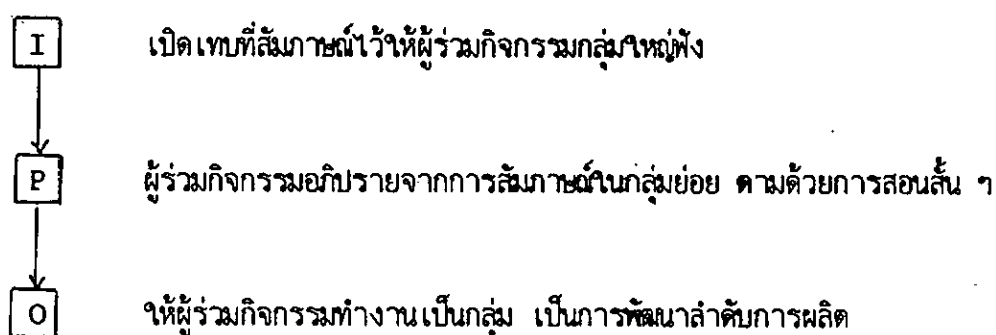
ตาราง 1 ขั้นตอนการพัฒนารายวิชาย่อยตามทฤษฎีวิเคราะห์ระบบ

	กระบวนการและขั้นตอนตาม ระบบของทฤษฎีวิเคราะห์ระบบ	คำอธิบายประกอบ
1.	กำหนดความต้องการและ ความจำเป็น	ความต้องการและความจำเป็น คือสิ่งที่ได้ จากความต้องการ และปัญหาที่วิเคราะห์ แล้ว ซึ่งจะเป็นหลักการและเหตุผลของการ สร้างโครงสร้างของรายวิชาย่อย
2.	กำหนดกลุ่มเป้าหมาย	กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้รับบริการของรูปแบบ . นี้ ผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องจะหาความรู้ เพิ่มเติม
3.	กำหนดวัตถุประสงค์ทั่วไป	วัตถุประสงค์ทั่วไปต้องเฉพาะเจาะจงและ ชัดเจนตรงกับความต้องการและความจำเป็น จึงเกิดประโยชน์
4.	กำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะ	วัตถุประสงค์เฉพาะทุกข้อจะต้องเป็น วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่สามารถปฏิบัติ และวัดได้
5.	สำรวจความเป็นไปได้ของ ทรัพยากร สื่อและข้อมูล	ทรัพยากร สื่อ ข้อมูลและเอกสารประกอบ ต่าง ๆ มีความจำเป็นที่สุด ต้องใช้ให้เหมาะสม สมกับท้องถิ่น
6.	การเขียนโครงสร้าง	โครงสร้างจะต้องมีกำหนดเวลาที่แน่นอน แต่ละกิจกรรมเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ระบุ ไว้แต่ละข้อและเรียงลำดับ กระบวนการ

ตาราง 1 (ต่อ)

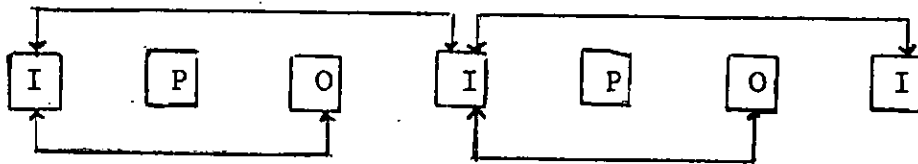
	กระบวนการและขั้นตอนตาม ระบบของทฤษฎีวิเคราะห์ระบบ	คำอธิบายประกอบ
7.	การพัฒนากิจกรรมและสื่อ ประกอบตามโครงสร้าง	และผลผลิตครบวงจรต่อเนื่องกันอย่าง ชัดเจน ในการพัฒนากิจกรรมตามโครงสร้าง ควร ประกอบไปด้วย 1 คำอธิบายรายวิชา 2 คู่มือดำเนินกิจกรรมสำหรับครู 3 รายละเอียดกิจกรรมสำหรับผู้เรียน 4 เอกสารประกอบความรู้ 5 การประเมินผลและเครื่องมือ 6 สื่อที่ใช้ประกอบ
8.	การทดลอง	เนื่องจากกลุ่มผู้เรียนมาจากที่ต่างกัน การ ทดลองควรทำหลายครั้ง เพื่อจะได้ข้อมูลที่ เชื่อมั่นได้พอสมควร
9.	การปรับปรุงแก้ไข	ขั้นตอนนี้เป็นสิ่งทำได้ยาก แต่จำเป็นต้องทำ อย่างยิ่ง เพื่อการพัฒนาทางคุณภาพ และ ผลสัมฤทธิ์ของการเรียนการสอน รูปแบบ จึงควรอยู่ในลักษณะที่สามารถปรับปรุงและ แก้ไขได้ตลอดเวลา

ในการสร้างชุดการสอนรายวิชาจะต้องใช้พื้นฐานของเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยใช้
ทฤษฎีพฤติกรรมนิยมทุกโปรแกรมการเรียนรู้จะเสนอกิจกรรมในลักษณะของปฏิริยาตอบโต้ การเ้า
และตอบสนอง โดยการตอบสนองแต่ละครั้งทำให้เกิดแรงเสริม เช่น ความพอใจต่อการ
ยอมรับในกลุ่มและอื่น ๆ ตาม
ผังแผนภูมิประกอบต่อไปนี้

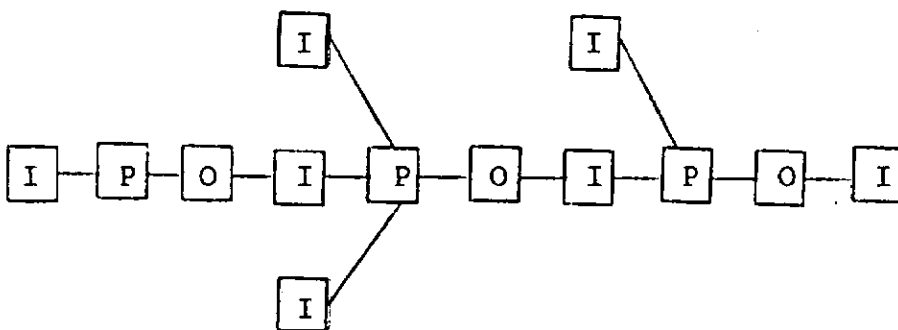
ภาพประกอบ 1 แผนภูมิวงจร I-P-O ของชุดการสอนรายวิชาย่อย

วงจรใน Input---Process---Output เชื่อมโยงกันเป็นเส้นตรงแต่ละครั้งจะมี
ผลกับในชุดนั้น ๆ และในวงจรต่อไปนี้ ดังแผนภูมิ 2

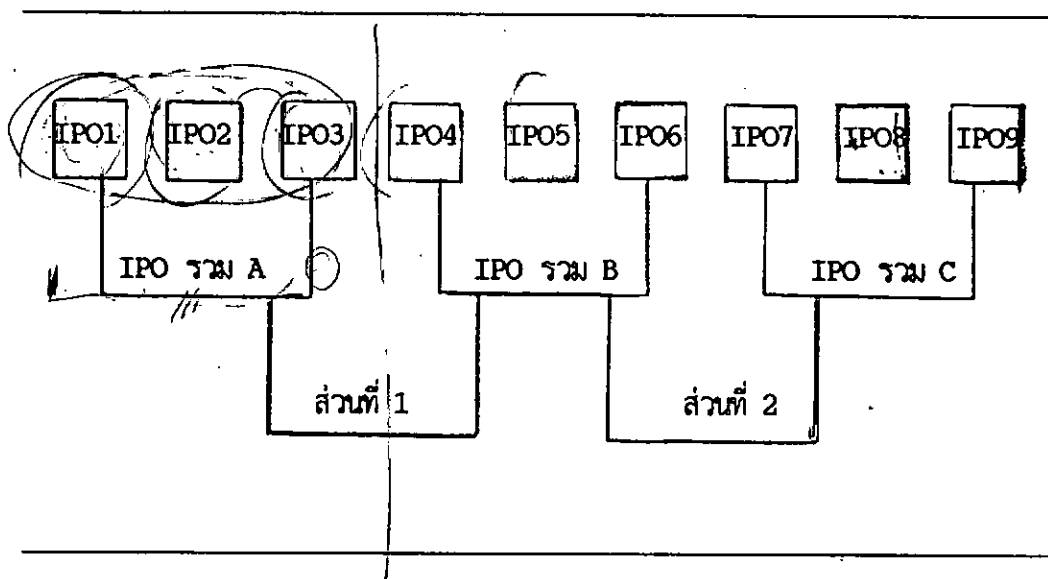
ภาพประกอบ 2 แผนภูมิวงจร I-P-O ในชุดการสอนรายวิชาย่อย

ในบางโปรแกรม วงจรหนึ่งอาจมีขบวนการ Input ตั้งแต่ 2 หรือมากกว่าก็ได้
ดังแผนภูมิ 3

ภาพประกอบ 3 แผนภูมิตัวแปรต่าง ๆ ของวงจรในชุดการสอนรายวิชาย่อย

รูปแบบ I-P-O อาจซับซ้อนขึ้น เรียกว่า "วงจรพิเศษ" โดยในแต่ละวงจร เป็นตัวเชื่อมโยงงาน I-O (อาจเท่ากับปฏิกริยาลูกโซ่ เร้า - สมอง) ตามปกติส่วนที่หนึ่งจะตอบสนองต่องานในขั้นแรกคือ I และส่วนที่ 2 คือ O ของแต่ละโปรแกรม ดังแผนภูมิ 4

ภาพประกอบ 4 แผนภูมิวงจร I-P-O รวมของโปรแกรมรายวิชาย่อย

ชุดการสอนรายวิชาย่อยส่วนใหญ่ประกอบด้วย 4-5 วงจร I-P-O ในเวลา 8 ชั่วโมง แต่ไม่น้อยกว่า 4 ชั่วโมง และไม่เกิน 9 ชั่วโมง

ความแตกต่างระหว่างชุดการสอนรายวิชาย่อยกับบทเรียนโมดูล

จากประวัติความเป็นมาของชุดการสอนรายวิชาย่อยจะเห็นว่าเป็นการพัฒนาจากบทเรียนโมดูล วิทยาลัย วังษ์ใหญ่ (2525 : 121) กล่าวว่า บทเรียนโมดูล หมายถึง กิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และแสดงถึงสมรรถภาพอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลาย ๆ อย่างก็ได้ รูปแบบของโมดูลนั้นจะเป็นบทเรียนหรือหน่วยหนึ่งหน่วยใดที่สำเร็จในตนเอง สร้างขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้แน่นอนและชัดเจน ส่วนภาณูณา เกียรติประวัติ

(2526 : 185) ได้ให้ความหมายว่า บทเรียนโมดูลเป็นกลุ่มประสบการณ์ที่จัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงพฤติกรรมที่ระบุไว้ในจุดมุ่งหมาย โมดูลอาจจะมีรูปแบบต่าง ๆ กัน เช่น เป็นสไลด์ภาพ การทดลอง หรือหนังสือและเอกสาร ขึ้นอยู่กับประโยชน์ใช้สอยของแต่ละวิชา นอกจากนี้ ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2525 : 5) ได้ให้ความหมายว่าโมดูล คือชุดการสอนที่สร้างขึ้นสำหรับหน่วยการสอนหน่วยหนึ่ง ๆ ของรายวิชา มีจุดมุ่งหมายที่จะให้ผู้เรียนได้เรียนด้วยตนเองแต่ละหน่วย ก่อนที่จะเรียนหน่วยต่อ ๆ ไป นักเรียนสามารถควบคุมระยะเวลาของการเรียนและเนื้อหาให้เหมาะสมกับตนเองได้ และอาจศึกษาด้วยตนเองหรืออาจใช้โมดูลร่วมกับกิจกรรมอื่น ๆ ก็ได้

นอกจากนี้ชุดการสอนรายวิชาย่อยและบทเรียนโมดูลยังมีความแตกต่างกันทั้งในส่วนประกอบคุณลักษณะ ตลอดจนขั้นตอนการสร้าง ซึ่งพอจะสรุปความแตกต่างที่เห็นได้ชัดดังนี้

ตาราง 2 แสดงความแตกต่างของชุดการสอนรายวิชาย่อยและบทเรียนโมดูล

ชุดการสอนรายวิชาย่อย	บทเรียนโมดูล
- ดำเนินตามขั้นตอนทฤษฎีวิเคราะห์ระบบ - เรียนเป็นรายบุคคลหรือกลุ่มบุคคลก็ได้ แต่เน้นกระบวนการกลุ่ม - ผู้เรียนต้องบรรลุจุดประสงค์ในระยะเวลาที่กำหนด - ผู้เรียนจะมีกิจกรรมเหมือน ๆ กัน เป็นส่วนมาก - ผู้สอนมีบทบาทสำคัญในการจัดการสอน ตามคู่มือครู - เป็นรายวิชาย่อยที่ยืดหยุ่นได้ - ไม่เป็นหน่วยหนึ่งของรายวิชาใดโดยเฉพาะ	- ใช้สื่อการเรียนต่าง ๆ ที่จำเป็น - เน้นการเรียนรู้ด้วยตนเองและเป็น ส่วนบุคคล - ผู้เรียนใช้เวลาไม่น้อยตามความสามารถของตนเอง ไม่จำเป็นต้องใช้เวลาเท่ากัน - ผู้เรียนแต่ละคนไม่จำเป็นต้องทำ กิจกรรมเหมือนกันหมด - ผู้สอนเป็นผู้ให้คำปรึกษา - เป็นหน่วยการเรียน - เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชาใดวิชาหนึ่ง

ส่วนประกอบของชุดการสอนรายวิชาย่อย

ชุดการสอนรายวิชาย่อยมีส่วนประกอบ 6 ส่วน ดังนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน.

2528 : 6)

1. หลักการและเหตุผล คำแนะนำ จุดมุ่งหมาย และวิธีใช้ โครงสร้าง แบบแผนการสอน
2. รายละเอียด หรือคู่มือครู ในการดำเนินการ
3. กิจกรรมนักเรียน โดยเน้นให้ผู้เรียนมีบทบาทมากที่สุดในการเรียน

4. การประเมินผล ใช้วิธีการสังเกต การทำงานของนักเรียน การตอบคำถาม การสรุปการเรียนรู้ของนักเรียน เป็นต้น
5. เนื้อหาเสริม เพื่อการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม
6. อุปกรณ์ สื่อ แผนภูมิ ฯลฯ สำหรับครูใช้ประกอบการเรียนการสอน

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอนรายวิชาย่อย

งานวิจัยในประเทศ

อุทัย หนูแดง (2526 : 107 - 110) สร้างชุดการสอนรายวิชาย่อยขึ้นในปี พ.ศ.2526 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่นแบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 ที่เรียนวิชาเสริมสร้างประสบการณ์ชีวิต 4 เรื่องสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ที่เรียนจากการสอนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อย กับการสอนตามปกติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาโรงเรียนผู้ใหญ่สุโขทัย กรุงเทพมหานคร จำนวน 70 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 35 คน กลุ่มควบคุม 35 คน ใช้เวลาในการทดลอง 8 ชั่วโมง ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองซึ่งเรียนจากการสอนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อยสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่เรียนจากการสอนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และเช่นเดียวกันในปีต่อมา ยุวดี แก้วรักษา (2527 : 266) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่ได้รับการสอนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อยโดยใช้ชื่อว่าชุดการสอนรายวิชาย่อยกับการสอนตามปกติในวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต 7 เรื่องแหล่งอารยธรรมยุคก่อนประวัติศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับ 4 โรงเรียนผู้ใหญ่วัดหัวลำโพง กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2526 จำนวน 70 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 35 คน ใช้เวลาในการทดลองกลุ่มละ 8 ชั่วโมง ผลการศึกษปรากฏว่า นักศึกษาที่เรียนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักศึกษาที่เรียนด้วยการสอนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุรัตน์ ยุทธเสรี (2527 : 92) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อยกับการสอนตาม

คู่มือครูการสอนภาษาอังกฤษเยสเนื้อหาที่ใช้ทดลองคือเรื่อง Pronouns และ Comparison of Adjective กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนโรงเรียนนครนายกวิทยาคม จังหวัดนครนายก จำนวน 120 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มละ 40 คน กลุ่มทดลองที่ 1 เรียนจากการสอนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อยที่ใช้เวลาเรียน 10 คาบ กลุ่มทดลองที่ 2 เรียนจากการสอนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อยใช้เวลาเรียน 14 คาบ ส่วนกลุ่มควบคุม จำนวน 40 คน เรียนจากการสอนตามคู่มือครูการสอนภาษาอังกฤษเยส ใช้เวลาเรียน 14 คาบ ผลการศึกษปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่ม ที่เรียนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อยมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยการสอนตามคู่มือครู

สมาธิ สู้วัฒนกุล (2529 : 41) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นปีที่ 1 ที่เรียนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อยและการสอนตามคู่มือครูของ สสท. ปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อยและเรียนด้วยการสอนตามคู่มือครูของ สสท. ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุม

ประภัสสร ไชยชนะใหญ่ (2529 : 63) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา โดยการใช้ชุดการสอนรายวิชาย่อยกับการสอนตามคู่มือครูของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ผลการทดลองพบว่า นักเรียนที่เรียนวิชาสังคมศึกษาด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อยกับการสอนตามคู่มือครูของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา มีผลสัมฤทธิ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยกลุ่มทดลองมีคะแนนสูงกว่ากลุ่มควบคุม

อภิรุณ วรสัตยาภรณ์ (2529 : 64 - 65) ได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อยกับการสอนตามคู่มือครู ปรากฏผลการวิจัยว่า นักเรียนที่เรียนด้วยชุดรายวิชาย่อยกับที่เรียนด้วยการสอนตามคู่มือครู มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองและกลุ่ม

ควบคุมปรากฏว่า กลุ่มทดลองที่สอนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อยมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่สอนตามคู่มือครู

ชวลิต สูงใหญ่ (2530 : 66) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเช่นกันในวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อยกับการสอนตามคู่มือครู ผลการทดลองปรากฏว่า นักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อยกับการสอนตามคู่มือครู มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วนิดา ศิริมาลา (2528 : 68) ได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อยกับการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า การสอนภาษาไทย ด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการสอนภาษาไทยตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ ที่ระดับ .01 ส่วนในด้านความสนใจนั้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ต่อมาในปี พ.ศ.

2531 ศิริพันธ์ นาควิโรจน์ (2531 : 72) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิธีการสอนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อยกับการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ ผลการศึกษปรากฏว่า นักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อยและเรียนด้วยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุม ส่วนด้านความสนใจในวิธีการสอนนั้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากผลการวิจัยที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่าการสอนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อยจะสามารถส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงแก่ผู้เรียนได้ทั้งนักศึกษาผู้ใหญ่ และนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา

งานวิจัยในประเทศ

แอนเดอร์สัน (Anderson. 1973 : 4021 - A) ได้ศึกษาถึงการพัฒนาประเมินผลโครงสร้างรายวิชาย่อยที่ใช้สำหรับการศึกษาวិทยาศาสตร์พื้นโลก พบว่า นักเรียนยอมรับความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ชุดการสอนรายวิชาย่อยและเกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติในทางบวกของนักเรียนต่อวิทยาศาสตร์พื้นโลกหลังจากเสร็จสิ้นจากการเรียน

ในปี ค.ศ.1974 กรอส (Gross. 1974 : 3388 - AP) ได้ศึกษาชุดการสอน รายวิชาย่อยที่ใช้อบรมครูก่อนสอน โดยศึกษาถึงการพัฒนาและการประเมินผลชุดการสอนรายวิชาย่อย เช่นกัน พบว่า ครูที่ได้รับการอบรมด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อยเกิดพฤติกรรมพิเศษขึ้น 6 ลักษณะ โดยที่ครูจำนวนนี้เชื่อว่า รายวิชาย่อยเป็นสิ่งที่ช่วยให้เขาพัฒนาพฤติกรรมได้ตามจุดประสงค์ของ รายวิชาย่อยเมื่อเปรียบเทียบกับครูที่ได้รับการอบรมด้วยการสอนแบบรายวิชาย่อยต่อมาในปี ค.ศ. 1975 เทท (Kate. 1975 : 218 - A) ได้สร้างและหาความเที่ยงตรงของชุดการสอนรายวิชาย่อย ที่ใช้กับครูระดับประถมศึกษา ผลปรากฏว่า ครูที่ได้รับการอบรมด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อยพัฒนา ทักษะสูงขึ้น 5 ทักษะ ที่ระดับความเชื่อมั่น .95 และนักเรียนที่เรียนจากครูที่ได้รับการอบรมด้วย ชุดการสอนรายวิชาย่อยมีความสามารถในการใช้คำเกี่ยวกับการพรรณนาได้ดีขึ้น ที่ระดับความเชื่อมั่น .95

จากงานวิจัยในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวกับการนำหลักการเรียนการสอนของชุด การสอนรายวิชาย่อยมาเปรียบเทียบกับผลการเรียนการสอนวิธีอื่น ๆ ในด้านผลสัมฤทธิ์ ความสนใจ และเจตคตินั้น สรุปได้ว่า ชุดการสอนรายวิชาย่อย สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนได้ดีขึ้นกว่าวิธีอื่น ๆ เพราะมีกิจกรรมให้ทำอย่างกว้างขวาง นักเรียนได้มีส่วนร่วมใน การเรียนการสอน โดยการสอนยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางและเน้นความต้องการของกลุ่มบุคคล มากกว่าความต้องการรายบุคคล ผู้เรียนสามารถประเมินความก้าวหน้าของตนเองจากการปฏิบัติ กิจกรรมทำให้นักเรียนเห็นความสำคัญในวิชาต่าง ๆ ขึ้นด้วย

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคู่มือครูภาษาไทยของกรมวิชาการ

ความหมายของคู่มือครูภาษาไทยกรมวิชาการ

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2521 : 1) ได้ให้ความหมายว่า คู่มือครู คือ เอกสารสำหรับช่วยครูให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาของบทเรียนอย่างลึกซึ้งและชัดเจน ตลอดจนทราบแนววิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพ

ลักษณะของคู่มือครูวิชาภาษาไทยของกรมวิชาการ

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2521 : 5) ได้อธิบายรายละเอียดของคู่มือครูภาษาไทยไว้ว่าประกอบด้วย

1. คำแนะนำในการใช้หลักสูตร และหนังสือแบบเรียน
2. จุดประสงค์ในการใช้คู่มือครู เรียบเรียงขึ้นเพื่อให้ครูใช้ในการเรียนการสอนได้โดยสะดวก โดยชี้แจงและคลี่คลายความหมายทุกตอนที่เนื้อหาซับซ้อนเกินไปให้เข้าใจแจ่มชัด
3. เนื้อหาสาระประกอบด้วยคำนำ คำชี้แจงในการใช้คู่มือครูในแต่ละบทเรียน ซึ่งจะมีโครงสร้างเหมือนกัน คือประกอบด้วยจุดประสงค์ทั่วไป จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เนื้อหาสาระโดยสรุป เนื้อหาประกอบ ข้อเสนอแนะวิธีสอนและการจัดกิจกรรม สื่อการสอน การวัดและประเมินผลหนังสืออ่านประกอบและหนังสืออุเทศ
4. วิธีใช้คู่มือครู ครูควรใช้คู่มือครูประกอบการสอนโดยตลอดจะทำให้การสอนดำเนินไปโดยสะดวกยิ่งขึ้น

วิธีใช้คู่มือครูของกรมวิชาการ

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2521 : ก - ข) ได้ชี้แจงการใช้คู่มือครูไว้ว่า

1. ผู้สอนควรอ่านข้อสังเขป เนื้อความในตอนต้นของคู่มือครูให้ตลอดเสียก่อนแล้วจึงทำความเข้าใจในรายละเอียดที่กล่าวในหนังสือเรียนต่อไป เพราะการทำสังเขปไม่ได้เรียงไปตามข้อความที่กล่าวตามย่อหน้าในหนังสือเรียน บางตอนในหนังสือมีการแยกเป็นข้อ ๆ อย่างละเอียดอยู่แล้ว ในข้อสังเขปอาจจะรวมข้อย่อย ๆ 2 - 3 ข้อ เป็นข้อสังเขปข้อเดียว ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความเข้าใจสำคัญ ครูจึงควรอ่านสังเขปให้ตลอดเสียก่อน
2. คู่มือสำหรับแต่ละบทมีคำชี้แจงเนื้อหาสำคัญของบทเรียนในหนังสือเรียน อาจมีตัวอย่างเพิ่มเติมจากที่มีไว้แล้วในหนังสือเรียนนั้น บางบทเห็นว่าเนื้อหาความชัดเจนอยู่แล้ว ก็ไม่มีตัวอย่างเพิ่มเติมอีก ตามปกติจะมีข้อเสนอแนะการสอนประจำบท แต่ข้อเสนอแนะบางข้อกำหนด

ให้กระทำ ดังนั้นเมื่อครูอ่านข้อเสนอแนะแล้ว ถ้าครูคิดวิธีของตนเอง ปรับปรุง หรือดัดแปลงให้เหมาะสมแก่สภาพในโรงเรียนหรือท้องถิ่นก็เป็นการสมควร

3. สำหรับบางทศความรู้เพิ่มเติมขึ้น นอกเหนือไปจากหนังสือเรียนโดยมุ่งหวังที่จะให้ครูได้ใช้ประโยชน์แก่ตนเอง หรือถ้าโรงเรียนใดมีนักเรียนบางกลุ่มหรือบางคนมีศักยภาพสูง ครูอาจเพิ่มเติมความรู้ให้แก่เด็กนักเรียนก็ได้ การเสริมความรู้ย่อมไม่ถือเกณฑ์ที่ว่าจะต้องใช้ความรู้เฉพาะที่มีในหนังสือเรียนหรือที่มีในคู่มือครู ครูอาจเสริมความรู้ให้แก่เด็กนักเรียนที่มีศักยภาพสูงให้กว้างขวางหรือลึกซึ้งยิ่งขึ้น จากแหล่งวิทยาการแหล่งใดก็ได้

จะเห็นได้ว่าการสอนตามคู่มือครูจะสัมฤทธิ์ผลได้ ถ้าครูได้ศึกษาและทำความเข้าใจ การใช้คู่มือครูให้ละเอียดถี่ถ้วน และรู้จักยืดหยุ่นนำไปใช้ให้เหมาะสมกับสภาพนักเรียน โรงเรียน และท้องถิ่น

4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์

ความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่อยู่ในตัวบุคคลทุกคน มากบ้างน้อยบ้างแตกต่างกันไป ความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่จะช่วยให้นักบุคคลทำสิ่งต่าง ๆ ได้ประสบผลสำเร็จ แปลกใหม่และดีกว่าเดิม คนที่มีความคิดสร้างสรรค์จะเป็นผู้ทำประโยชน์ให้แก่โลกมนุษย์อย่างมหาศาล ในขณะนี้ประเทศของเรา กำลังพัฒนา ถ้าเรามีบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์ก็จะมีส่วนช่วยในการพัฒนาชาติบ้านเมืองได้มากขึ้น

ความหมายของความคิดสร้างสรรค์

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู (2523 : 10) ได้ให้คำจำกัดความของความคิดสร้างสรรค์ว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นลักษณะความคิดแบบอเนกนัย หรือความคิดหลายทิศทางที่นำไปสู่กระบวนการคิดประดิษฐ์สิ่งแปลกใหม่รวมทั้งการคิดและวิธีแก้ปัญหาใหม่ ตลอดจนความสำเร็จในด้านการคิดค้นพบทฤษฎีต่าง ๆ อันก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางสร้างสรรค์ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ลักษณะความคิดแบบอเนกนัย ประกอบด้วย ความคิดริเริ่ม นับเป็นความคิดแปลกใหม่ ไม่ซ้ำและแตกต่างจากผู้อื่น ความคิดยืดหยุ่นหมายถึงประเพณีของความคิด ความคิดคล่องตัว คือ

ปริมาณความคิดที่ไม่ซ้ำกันและความคิดละเอียดลออ คือ ความคิดในรายละเอียดที่ขยายความคิดริเริ่มให้สมบูรณ์

ทอร์แรนซ์ (กาญจนา เกียรติประวัติ. 2526 : 107 ; อ้างอิงมาจาก Torrance. n.d.) ได้กล่าวแนวเดียวกันว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นกระบวนการรับรู้ปัญหา หรือช่องว่างของข้อมูลต่าง ๆ การสร้างความคิดหรือสมมติฐาน การทดสอบ และรับขยายสมมติฐานเหล่านี้ รวมถึงการสื่อความหมาย ผลที่ได้รับจากกระบวนการให้ผู้อื่นรับรู้ แต่หลาย ๆ คนไม่เห็นด้วยกับทอร์แรนซ์ โดยเห็นว่า เป็นกระบวนการแก้ปัญหามากกว่าความคิดสร้างสรรค์

จากแนวคิดที่กล่าวมาสรุปได้ว่าความคิดสร้างสรรค์เป็นสมรรถภาพด้านหนึ่งของสมองในการคิดสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ แล้วบุคคลจะแปรความคิดนั้นออกมาเป็นการกระทำหรือเป็นผลผลิตอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยมีสิ่งเร้าและประสบการณ์เดิมเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ก่อให้เกิดความคิดในลักษณะที่เป็นการคิดแบบหลายทิศทางและการคิดแบบโยงความสัมพันธ์

สรุปได้ว่าความคิดสร้างสรรค์เป็นความคิดของบุคคล ในการที่จะดึงเอาประสบการณ์เดิมมาคิดทำหรือแก้ปัญหา ก่อให้เกิดพฤติกรรมอันนำมาซึ่งผลงานที่ปรากฏออกมาให้เห็น

องค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2523 : 7) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบและความคิดสร้างสรรค์ มีดังนี้

1. ความคิดริเริ่ม หมายถึง ความคิดที่แปลกแตกต่างไปจากบุคคลอื่น
2. ความว่องไว หรือความพริ้งพวู ปริมาณการคิดพริ้งพวูออกมามากกว่าบุคคลอื่น ๆ
3. ความคล่องตัว ชนิดของความคิดที่ปรากฏออกมาจะแตกต่างกันออกไปโดยไม่ซ้ำกันเลย
4. ความละเอียดลออประณีต ความคิดที่แสดงออกมานั้นละเอียดลออ สามารถที่จะนำมาทำให้งานสมบูรณ์และประณีตต่อไปได้อย่างเต็มที่
5. การสังเคราะห์ คือ การรวบรวมสิ่งที่คิดได้ มาทำให้มีความหมายและนำมาพัฒนาต่อไปให้สมบูรณ์ เป็นจริงได้

ข้อเสนอแนะสำหรับครูในการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน

1. ยกย่องชมเชย และยอมรับผลงานสร้างสรรค์ของนักเรียน
2. สนับสนุนความคิดใหม่ ๆ ของนักเรียน
3. สนับสนุนการสาธิต และการทดลองของนักเรียน
4. มอบหมายงานสร้างสรรค์ให้นักเรียนได้ไม่ทำที่บ้าน
5. สนับสนุนโครงงานหรืองานวิจัยที่ต้องการภาวะสร้างสรรค์
6. อย่าเร่งรีบให้นักเรียนทำงานสร้างสรรค์จนเกินไป เพราะการสร้างสรรค์จำเป็นต้องใช้เวลา

ต้องใช้เวลา

7. สนับสนุนให้นักเรียนได้ทำงานตามแนวความคิดใหม่ ๆ
8. ให้นักเรียนเป็นตัวของตัวเองในการทำงานสร้างสรรค์
9. อย่าเน้นการทำงานเป็นกลุ่มหรือคณะจนเกินไป เพราะภาวะสร้างสรรค์มักจะเกิดขึ้น

ในการทำงานตามลำพัง

10. สนับสนุนและให้กำลังใจนักเรียนในงานสร้างสรรค์เสมอ
11. ควรนำผลงานสร้างสรรค์ของนักเรียนมาแสดงแก่เพื่อน ๆ ในชั้นเรียนหรือบาง

โอกาสที่น่าจะนำมาจัดนิทรรศการ

12. สนับสนุนการแสดงผลงานทางสร้างสรรค์ที่แตกต่างจากผู้อื่น เช่น การทดลอง

การประพันธ์ การเขียนเรียงความ การประดิษฐ์ งานศิลปะ ฯลฯ

เมื่อดูเนื้อหาวิชาจะเห็นว่าวิชาภาษาไทย เปิดโอกาสให้เด็กรู้จักใช้ความคิดสร้างสรรค์ และรู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเอง ครูและนักเรียนควรได้พิจารณาปัญหาร่วมกัน และหาทางแก้ปัญหาหลาย ๆ ทาง แทนที่จะกำหนดทางแก้ที่คิดว่าถูกต้องไว้เพียงทางเดียว

การวิจัยครั้งนี้เป็นการสอนวิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเป็นวัยที่มีพัฒนาการของความคิดสร้างสรรค์สูง เพราะจากการศึกษาของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู (กรมการฝึกหัดครู. 2523 : 62) พบว่านักเรียนในระดับชั้น มศ.1 (ม.2) มีพัฒนาการของความคิดคล่องตัวสูงที่สุดมีความคิดริเริ่มสูงมาก และเมื่อใช้วิธีการสอนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อยแล้ว ช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนให้สูงขึ้น เพราะขั้นตอนในการเรียนด้วยชุดการสอน

รายวิชาย่อยจะทำให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ได้ตามลำดับขั้นของการเกิดความคิดสร้างสรรค์

ความคิดสร้างสรรค์กับการสอน

ในกระบวนการเรียนการสอน ครูจะต้องให้นักเรียนได้ทราบว่า เขามีความรับผิดชอบที่จะต้องเรียนรู้อะไรบ้าง และครูจะต้องสร้างสถานการณ์หรือบรรยากาศให้นักเรียนได้เรียนรู้ได้คิดค้น ชักถามปัญหา โดยไม่ต้องเกรงกลัวว่าเขาจะไร้เพื่อน ไร้ครู เพราะมีความคิดเห็นแตกต่างไปจากคนอื่น ช่างสงสัยมากกว่าคนอื่น สาเหตุที่เด็กไม่มีความคิดสร้างสรรค์อีกสาเหตุหนึ่งก็คือ การเคยชินกับการสอนให้รู้ แต่ไม่ให้รู้สึก (เดียนตา สุวรรณจินดา. 2520 : 87)

ประหยัด สายวิเชียร ได้อ้างจากบทความของ สมิท (ประหยัด สายวิเชียร. 2522 : 31 ; อ้างอิงมาจาก Smith. n.d.) ว่าในการเรียนการสอน เพื่อปลูกฝังและส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์แก่เด็ก ครูควรปรับปรุงวิธีสอนและยืดหยุ่นเนื้อหาในลักษณะดังต่อไปนี้

1. เลิกบังคับให้เด็กทำตามคำสั่งของครูอยู่ตลอดเวลา
2. ส่งเสริมให้เด็กช่างสังเกต ช่างซักถามและสนองตอบคำถามของเด็กด้วยความเต็มใจ

และกระตือรือร้น

3. ตั้งใจฟังคำถามแปลก ๆ ของเด็ก
4. นับถือความคิดแปลก ๆ ของเด็ก
5. แสดงให้เห็นว่าความคิดของเด็กมีคุณค่าและเป็นประโยชน์
6. ยกย่องนักเรียนที่มีการเรียนรู้ด้วยตนเอง
7. เปิดโอกาสให้เด็กเรียนรู้ ค้นคว้าอยู่เสมอ โดยไม่ใช้วิธีป้อนด้วยคะแนน
8. กระตุ้นให้เด็กมีบุคคลิกภาพสร้างสรรค์ด้วยการ
 - 8.1 ส่งเสริมความอยากรู้อยากเห็น
 - 8.2 เปิดโอกาสเพียงพอให้เด็กฝึกการรับรู้ทั้ง 5 คือ ลิ้มรส สูดกลิ่น สัมผัส ฟัง

และจินตนาการ

- 8.3 ส่งเสริมให้เด็กประสบความสำเร็จและลงมือทำกิจกรรมด้วยตนเอง

8.4 จัดความฉลาดกลัว ความก้าวร้าวของเด็ก และสร้างความเชื่อมั่นทั้งพอใจ และความมั่นคงปลอดภัยแก่เด็ก

เอกสารเกี่ยวกับแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของทอร์แรนซ์

ทอร์แรนซ์ ได้ปรับปรุงแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของกิสฟอร์ด และสร้างแบบทดสอบชนิดหนึ่งชื่อว่า Torrance Tests of Creative Thinking (TTCT) ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบทดสอบทางภาษาที่ใช้สิ่งเร้าที่ไม่ใช่ภาษา (พรรณี เดชกำแหง. 2515 : 67)

ต่อมาผู้นำไปใช้เป็นเครื่องมือในการฝึกความคิดสร้างสรรค์ในโปรแกรมการขยาย ซึ่งจะทำให้เด็กเรียนรู้ถึงธรรมชาติของความคิดสร้างสรรค์ กระบวนการวิเคราะห์เพื่อผลิตความคิดใหม่ ๆ การหลีกเลี่ยงค่านิยมเก่าเพื่อแสวงหาความคิดเห็นใหม่ ๆ และองค์ประกอบอื่น ๆ ที่สำคัญ ที่เกี่ยวข้องกับการเป็นพนักงานขายที่สร้างสรรค์ ดังนั้นเมื่อครูต้องการให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์จึงนำแบบทดสอบของทอร์แรนซ์มาใช้กับนักเรียน

แบบทดสอบของทอร์แรนซ์ประกอบด้วย 5 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ให้ผู้เข้ารับการฝึก ถ้ามคำถ้าม

ตอนที่ 2 ให้ผู้เข้ารับการฝึก เดาเหตุ

ตอนที่ 3 ให้ผู้เข้ารับการฝึก เดาผล

ตอนที่ 4 ให้ผู้เข้ารับการฝึก ให้ข้อเสนอแนะการปรับปรุง

ตอนที่ 5 ให้ผู้เข้ารับการฝึกให้ข้อเสนอแนะการนำไปใช้ที่ผิดธรรมดา

วิธีการให้คะแนน

สำหรับตอนที่ 1, 2 และ 3 ให้คะแนนความคล่องของความคิด โดยการนับจำนวนที่ผู้

เข้ารับการทดสอบตอบสนองในแต่ละตอน

สำหรับตอนที่ 4 และ 5 มีการให้คะแนน 3 ประเภทดังนี้

1. การให้คะแนนความคล่องของความคิด โดยการนับจำนวนการตอบสนองของผู้เข้ารับการทดสอบ โดยไม่คำนึงถึงคุณภาพ

2. การให้คะแนนความยืดหยุ่นของความคิด โดยการนับจำนวน วิธีการที่จะนำไปสู่ การปรับปรุงผลผลิต

ในการนี้ให้หลักอยู่ประมาณ 20 ประการ ที่จะใช้ในการคิดเพื่อปรับปรุงผลผลิต กระบวนการ หรือองค์การหรือแผนการ คณะความยืดหยุ่นในการปรับปรุงคือจำนวนหลักที่แตกต่างกัน หรือวิธี ที่แตกต่างกันที่ใช้ในการตอบสนองผลงานนั้น ยกตัวอย่างเช่น การจำแนกความยืดหยุ่นของความคิด ในการปรับปรุงตุ๊กตาสุนัขดังนี้

2.1 การดัดแปลงให้เหมาะสม ได้แก่ เปลี่ยนให้เป็น แมว หนู

2.2 การเพิ่มเติม ได้แก่ เพิ่มสายรั้ง หรือรับขึ้น บนหู เครื่องให้เสียงร้องบนจมูก

2.3 เปลี่ยนสี ได้แก่ เป็นสีแดง หรือดำทั้งหมด เปลี่ยนสีดำ

2.4 เปลี่ยนรูปร่าง ได้แก่ ยกหูตั้งขึ้น ให้ตอนท้ายตั้งขึ้นเปลี่ยนรูปจมูกให้เหมือน

สุนัขจริง คอใหญ่ขึ้น หูกระดิกได้ มีลิ้นในปาก

2.5 การรวมกัน ได้แก่ มีบ้านสุนัข ลูกสุนัข แม่ นಾಯของมันไม่เรียวยาวสำหรับ

ไว้ลากสุนัข

2.6 การแบ่งออก สำหรับสุนัขไม่มีกรรณี่

2.7 การขยายขึ้น ได้แก่

ใหญ่ขึ้น : หัว ตัว ลิ้น ขาหลัง

ยาวขึ้น : หาง ขา ลิ้น

กว้างขึ้น : หู

หรือใหญ่พอที่คุณจะนั่งได้

2.8 ทำให้เล็กลง ได้แก่

เล็กลง : ปาก

สั้นลง : หู

หรือลูกสุนัข

2.9 การเคลื่อนที่ ได้แก่ ขาซึ่งโค้งงอหรือเคลื่อนตา เคลื่อนไหวได้เปิดเปิดได้

หางกระดิกได้ วิ่งเองได้ มีลิ้นมีเท้า หูเคลื่อนได้ ปากเปิดปิดได้ ยิงฟัน โชว์ฟันได้

- 2.10 การทวิคูณ ได้แก่ มีลูกสุนัขเพิ่มขึ้น หรือมีคู่
- 2.11 การเปลี่ยนตำแหน่ง ได้แก่ นั่งลง ยืนขึ้น นอนลง ยืนตรง ฯ
- 2.12 คุณภาพของวัสดุ ได้แก่ ทำด้วยยาง หูทำด้วยขนสุนัขจริง
- 2.13 จัดการใหม่ ได้แก่ ตาที่อยู่ระดับใหม่มีส่วนอื่นที่แยกออกจากกันได้
- 2.14 การกลับตรงข้าม ได้แก่ การเปลี่ยนที่หัวกับหาง
- 2.15 การเรียกร้องความรู้สึกทางหู ได้แก่ มีลูกหินในหูเพื่อที่จะทำให้เกิดเสียงได้
เห่า มีเสียงร้อง เมื่อจับตัว หูกระดิกและเห่าได้ มีเครื่องเล่นเทปอยู่ข้างในและให้เสียงเพลงได้
มีเครื่องคอมพิวเตอร์ผูกติดไว้ เพื่อที่จะแปลงเสียงตนให้เป็นภาษาสุนัข
- 2.16 การเรียกร้องความรู้สึกทางตา ได้แก่ ตาลูกแดง จมูกสีแดง ตาซึ่งให้แสงสว่าง
- 2.17 การเรียกร้องความรู้สึกทางจมูก ได้แก่ มีกลิ่นหอม
- 2.18 การเรียกร้องความรู้สึกทางด้านการสัมผัส ได้แก่ มีรูในจมูก จมูกเย็น
จมูกซึ่งทำด้วยวัสดุยืดหยุ่นและชื้น
- 2.19 การแทนที่กัน ได้แก่ ปล่อยให้คอแทนที่รับนั้นกับแทนที่รับนั้น หูเหมือนถุงใส่แก้ว
- 2.20 การเอาออก ได้แก่ เอารับนั้นออก เอาป้ายออก

3. การให้คะแนนความคิดริเริ่ม

เท่าที่ผ่านมายังไม่มีวิธีตัดสินในการให้คะแนนความคิดริเริ่ม วิธีที่นิยมใช้ ได้แก่ การให้คะแนนความคิดที่ต่างจากความคิดธรรมดา ๆ มากที่สุด ผู้ให้คำตอบธรรมดา ๆ จะได้คะแนน 0 และจะให้คะแนน 1 คะแนนสำหรับผู้ตอบอื่น ๆ ที่แสดงถึงความคิดที่ต่างออกไป

5. งานวิจัยเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์

งานวิจัยในประเทศ

อารี สันทนต์ (2510 : 209) กล่าวถึงผลการทดลองของ พาร์เนส และมิดโดว์ (Parnes and Middow) ซึ่งเปรียบเทียบวิธีแก้ปัญหอย่างสร้างสรรค์ของเด็กไว้ว่า เด็กกลุ่มที่ฝึกให้แก้ปัญา โดยให้พูดออกมาเท่าที่จะคิดได้ หรือการระดมพลังสมองโดยไม่วิจารณ์ว่าเป็นวิธีที่ดีหรือ

ไม่ตี ตรงจุดหรือไม่ เพื่อให้ไม่แก้ปัญห ในระยะเวลาที่เท่ากันกับกลุ่มที่ฝึกให้แก้ปัญห โดยวิธีเสนอวิธีคิดแก้ปัญหเฉพาะความคิดที่ดี และตรงจุด หรือสัมพันธ์กับเรื่องเท่านั้น กลุ่มระดมพลังสมองจะมีความคิดแก้ปัญหได้มากกว่าและได้ผลดีกว่าซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ คอมพ์ตัน (ศิริพันธ์ จันทรศิริ. 2516 : 35 - 36 ; อ้างอิงมาจาก Compton. 1968 : 1641) ที่ได้ศึกษากับกลุ่มตัวอย่าง 36 คน และพบว่า กิจกรรมประเภทให้คิดและพูดออกมาเท่าที่จะคิดได้จะช่วยเพิ่มความสามารถด้านความคิดสร้างสรรค์ได้ แสดงให้เห็นว่าวิธีการสอนมีอิทธิพลต่อความคิดของนักเรียนมาก

เขาวนา ยุทธสุริยพันธ์ (2514 : 12 - 15) ได้ศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนในบรรยากาศแบบเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระไม่เคร่งระเบียบมากนัก จะมีความคิดสร้างสรรค์สูงกว่านักเรียนในโรงเรียนที่มีบรรยากาศการเรียนการสอนแบบเคร่งครัด

ไสว เสี่ยมแก้ว (2514 : 38) ได้ทำการศึกษากับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ปีการศึกษา 2513 จำนวน 424 คน โดยใช้แบบทดสอบของวอลลาซและโคแกน ผลปรากฏว่าความคิดสร้างสรรค์กับความถนัดทางการเรียนเป็นความสามารถต่างประเภทกัน ในปโตมา พรหมเดชกำแหง (2515 : 34) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับความคิดสร้างสรรค์ด้านความคล่องในการคิดและความยืดหยุ่นในการคิดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .38 และ .40 ตามลำดับ แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับด้านความคิดริเริ่ม ซึ่งพรหมได้อภิปรายผลการวิจัยว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์มีความสัมพันธ์กันในด้านความคล่องในการคิดและความยืดหยุ่นในการคิด แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดริเริ่ม อาจเป็นเพราะว่าในการเรียนการสอนนั้น นักเรียนจะต้องเชื่อฟังครู เวลาเรียนต้องจดตามครูสอน เวลาสอบก็ต้องตอบตามที่ครูสอนไว้ นักเรียนไม่ได้ใช้ความคิดริเริ่มโดยเฉพาะ ใช้แต่ความคล่องในการคิดและความยืดหยุ่นในการคิด จึงไม่ทำให้ผลการวิจัยเป็นไปดังกล่าว ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่าการที่ผลการวิจัยของพรหมไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับความคิดริเริ่มอาจเป็นเพราะครูยังขาดเทคนิคการสอนที่เป็นการส่งเสริมความคิดริเริ่มของนักเรียน

เกรียงศักดิ์ พราวศรี (2516 : 91) ได้ทำการศึกษานักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในปีการศึกษา 2515 จำนวน 320 คน โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการคิดแบบอเนกนัยตามโครงสร้างสมรรถภาพสมองตามทฤษฎีของกิลฟอร์ด ลักษณะของแบบทดสอบเป็นแบบปลายเปิด ชนิดรูปภาพและภาษา จำนวน 8 ข้อ แต่ละข้อเป็นข้อคำถามที่ต้องการให้ผู้ตอบคิดหาคำตอบให้มากที่สุด และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ด้านการฟัง การอ่าน และการสะกดคำ ผลปรากฏว่าการคิดแบบอเนกนัย ด้านความคล่องในการคิดมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความสามารถด้านการฟัง และการสะกดคำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การคิดแบบอเนกนัยด้านความคิดริเริ่ม ไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถด้านการอ่าน แต่มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความสามารถด้านการฟังและความสามารถในการสะกดคำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ในปี พ.ศ. 2517 บังอร พุ่มสะอาด (2517 : 54) ยังได้ศึกษาเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ด้านการคิดอเนกนัยทางภาษาตามทฤษฎีของกิลฟอร์ดกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย โดยใช้แบบทดสอบวัดสมรรถภาพสมองด้านการคิดแบบอเนกนัยตามทฤษฎีของกิลฟอร์ด 6 ฉบับคือ แบบทดสอบการคิดอเนกนัยทางภาษาในรูปหน่วย รูปจำพวก รูปความสัมพันธ์ รูประบบ รูปการแปลงรูปและการประยุกต์ ผลการวิจัยพบว่าความสามารถด้านการคิดแบบอเนกนัยทางภาษาโดยเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยสูงและต่ำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยสูง มีความคิดสร้างสรรค์ด้านการคิดอเนกนัยทางภาษาสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยต่ำ

พินิจ นิวาตะบุตร (2519 : 43) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างปฏิสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนซึ่งมีผลต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน พบว่า นักเรียนที่เรียนในห้องเรียนที่มีอิสระ มีบรรยากาศเป็นประชาธิปไตย เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนและครูยอมรับในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล มีความคิดสร้างสรรค์สูงกว่านักเรียนที่เรียนในห้องเรียนที่นักเรียนต้องเชื่อฟังครูโดยไม่มีข้อโต้แย้ง

งานวิจัยต่างประเทศ

สำหรับการวิจัยต่างประเทศ เกทเซลส์ และแจคสัน (Getzels and Jackson.

1962 : unpaged) ก็ได้ศึกษาถึงลักษณะของนักเรียนมัธยมที่มีความคิดสร้างสรรค์และไม่สร้างสรรค์จากกลุ่มนักเรียนที่เรียนดี ปรากฏว่านักเรียนที่เรียนดียอดเยี่ยมมักจะคิดไม่สร้างสรรค์เพราะเด็กที่เรียนดียอดเยี่ยมมักจะคิดในทางเดียว ถือคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว ส่วนนักเรียนที่คิดสร้างสรรค์เป็นกลุ่มนักเรียนที่เรียนค่อนข้างดีแต่ไม่ถึงกับยอดเยี่ยมเด็กพวกนี้มีความคิดหลายทาง คือมีคำตอบหลายแบบและแปลก

ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของยามาโมโตะ (Yamamoto. 1967 : 321 - 325) ที่ได้ศึกษาเด็กเกรด 9 จำนวน 75 คน และเด็กเกรด 11 จำนวน 84 คน ปรากฏว่าค่าสหสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคิดสร้างสรรค์มีค่าค่อนข้างต่ำ แต่ผลการวิจัยดังกล่าวทั้ง 2 ท่านขัดแย้งกับผลการวิจัยของ เดอบาร์ (De Baer. 1965 : 3968) ที่ได้ศึกษากับเด็กเกรด 6 จำนวน 195 คน จากโรงเรียนรัฐบาล 4 แห่ง และมี 11 ชั้นเรียน โดยใช้แบบทดสอบของเกทเซลและแจคสัน พบว่าค่าสหสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่า .71 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

✕ เฟลด์ฮูเซน และคนอื่น ๆ (Feldhusen and others. 1971 : 35 - 39) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับแบบทดสอบที่วัดความคิดสร้างสรรค์ของทอร์เรนซ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองเป็นนักเรียนเกรด 5 8 และ 11 จำนวน 356 คน พบว่าความสามารถด้านความคิดสร้างสรรค์มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์สรุปได้ว่า ความคิดสร้างสรรค์มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยเฉพาะความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาในด้านการคิดแบบอเนกนัยจะมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ซึ่งพอจะสรุปได้ว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยสูง จะมีความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยต่ำ

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อย สูงกว่านักเรียนที่เรียนตามคู่มือครู
2. ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อยสูงกว่านักเรียนที่เรียนตามคู่มือครู ทั้งความคิดคล่องตัว ความคิดยืดหยุ่น ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลออ
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อย หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง
4. ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อยหลังการทดลอง สูงกว่าก่อนการทดลอง ทั้งความคิดคล่องตัว ความคิดยืดหยุ่น ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลออ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีรายละเอียดของการศึกษาค้นคว่าดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล
4. วิธีจัดการกับข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมสาธิต วิทยาลัยครูสวนสุนันทา กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2533 จำนวน 5 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 30 คน รวม 150 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมสาธิต วิทยาลัยครูสวนสุนันทา กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2533 จำนวน 60 คน ใช้วิธีสุ่มนักเรียนจาก 5 ห้องเรียน ให้เหลือ 2 ห้องเรียน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย และใช้วิธีสุ่มอย่างง่ายอีกครั้ง ให้ห้องหนึ่งเป็นกลุ่มทดลอง อีกห้องหนึ่งเป็นกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 30 คน โดยกลุ่มทดลองดำเนินการสอนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อย ส่วนกลุ่มควบคุมดำเนินการสอนตามคู่มือของกรมวิชาการ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่

1. เครื่องมือที่ใช้ประกอบการสอน 2 วิธี คือ
 - 1.1 แผนการสอนภาษาไทยด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อย
 - 1.2 แผนการสอนตามแนวคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ
2. แบบทดสอบ 2 ชุด ได้แก่
 - 2.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย
 - 2.2 แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ที่ใช้ภาษา และนำใช้ภาษา

การสร้างชุดการสอนรายวิชาย่อย

ผู้วิจัยสร้างแผนการสอนภาษาไทยด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อย สำหรับใช้กับนักเรียนในกลุ่มทดลอง ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการสร้างดังต่อไปนี้

1. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับหลักการและวิธีการสร้างชุดการสอนรายวิชาย่อยจากเอกสาร และผู้เชี่ยวชาญเพื่อเป็นแนวทางในการจัดเนื้อหาและสร้างชุดการสอนรายวิชาย่อย
2. ศึกษาหลักสูตร คู่มือครู แบบเรียน เนื้อหาที่จะสอนเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดพฤติกรรมที่ต้องการ
3. วิเคราะห์หลักสูตรเพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายทั่วไป จุดมุ่งหมายเฉพาะ จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม จากพฤติกรรมที่ต้องการเพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำโครงการกิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผลของเนื้อหาที่ใช้ในชุดการสอนรายวิชาย่อย
4. สร้างชุดการสอนรายวิชาย่อยวิชาภาษาไทย โดยดำเนินการตามหลักและขั้นตอนของอาเพต (APEID. 1982 : 9 - 13) ซึ่งมีส่วนประกอบ 6 ส่วน คือ
 - 4.1 หลักการและเหตุผล คำแนะนำ จุดมุ่งหมาย โครงสร้างแผนการสอน
 - 4.2 กิจกรรมผู้เรียน เช่น การอภิปราย การฝึกทักษะจากกิจกรรมต่าง ๆ
 - 4.3 กิจกรรมครู อันเป็นรายละเอียดในการดำเนินการสอน

4.4 การประเมินผลใช้การสังเกต การทำงานของนักเรียน การตอบคำถาม
เป็นต้น

4.5 เนื้อหาเสริมเพื่อการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมเป็นเอกสารความรู้เสริมให้
ผู้เรียน

4.6 เอกสาร จุลสาร สื่อ แผนภูมิ ฯลฯ ที่ครูใช้ประกอบการสอน

5. นำชุดการสอนรายวิชาย่อยภาษาไทยที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณลักษณะ
โครงสร้าง ความถูกต้องของเนื้อหา กิจกรรม สื่อและการประเมินผล

6. นำชุดการสอนรายวิชาย่อยที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจและแก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับ
นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมสาธิต วิทยาลัยครูสวนสุนันทา กรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่
กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อศึกษาข้อบกพร่อง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

7. นำชุดการสอนรายวิชาย่อยภาษาไทย ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปสอนนักเรียนกลุ่มทดลอง

การสร้างแผนการสอนตามแนวคู่มือภาษาไทย กรมวิชาการ

ผู้วิจัยได้สร้างแผนการสอนสำหรับใช้กับกลุ่มควบคุม มีขั้นตอนการสร้างดังต่อไปนี้

1. ศึกษาหลักสูตร แบบเรียน วิเคราะห์เนื้อหาและวัตถุประสงค์ของวิชาภาษาไทย
(ท 101) จากหนังสือหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ของกรมวิชาการ กระทรวง
ศึกษาธิการ
2. ศึกษาแนวการสอนภาษาไทยจากคู่มือครูภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์เล่ม 1 กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ
3. สร้างแผนการสอนเป็นรายคาบให้สอดคล้องกับวิธีดำเนินการทดลองและวัตถุประสงค์
ของหลักสูตร โดยยึดจุดมุ่งหมาย เนื้อหา กิจกรรม และการประเมินผลเป็นสำคัญ
4. นำแผนการสอนไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนวิชาภาษาไทยตรวจเพื่อปรับปรุงแก้ไข

5. นำแผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-โรงเรียนสาธิต วิทยาลัยครูสวนสุนันทา กรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาข้อบกพร่องและปรับปรุงให้สมบูรณ์

การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย

การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาวิธีสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากหนังสือเทคนิคการวัดผลของ ขวาล แพรัตกุล (2516 : 143 - 145) เทคนิคการเขียนข้อสอบของ ขวาล แพรัตกุล (2520 : 99 - 202) และจันทิมา พรหมโชติกุล (2531 : 21 - 76)
2. สร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตรโดยทำการวิเคราะห์หลักสูตรตามเนื้อหาที่จัดมาทดลองสอน เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดพฤติกรรมในการสอนและสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยจากเนื้อหาที่ใช้ในการทดลองเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 5 ตัวเลือก จำนวน 100 ข้อ โดยใช้วัดให้ครอบคลุมเนื้อหาจากตารางวิเคราะห์จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมเป็นหลัก
4. นำแบบทดสอบที่สร้างเสร็จแล้วไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลในวิชาภาษาไทย เพื่อตรวจสอบความถูกต้องตามความเหมาะสมในเนื้อหาและแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น
5. นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2533 ที่เคยเรียนวิชาภาษาไทยเรื่อง รามเกียรติ์ เศรษฐศาสตร์ในห้องแถว และ ประโยคกับการสื่อสาร จำนวน 100 คน
6. ผู้วิจัยนำแบบทดสอบมาวิเคราะห์เป็นรายข้อ โดยตรวจให้คะแนน 1 คะแนน สำหรับข้อที่ถูก และให้ 0 คะแนน สำหรับข้อที่ตอบผิดหรือไม่ได้ตอบ นำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนก ของแบบทดสอบเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 27 % ในการแบ่งกลุ่มสูง กลุ่มต่ำ แล้วใช้ตารางสำเร็จรูปของ ฟาน (Fan. 1952 : 16 - 32) หาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจ

จำแนกของข้อสอบเป็นรายข้อได้ข้อที่มีความยากง่าย (p) ตั้งแต่ .20 - .80 และค่าอำนาจ
จำแนก (r) ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป ไว้จำนวน 50 ข้อ

7. การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย นำ
ข้อสอบที่คัดเลือกไว้จำนวน 50 ข้อ ไปสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมัธยมสาธิต
วิทยาลัยครูสวนสุนันทา จำนวน 100 คน ที่ไม่เข้ากลุ่มตัวอย่าง นำคะแนนมาหาค่าความเชื่อมั่น
จากสูตร KR - 20 ของ คูเดอร์ - ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) (ล้วน สายยศ
และอังคณา สายยศ. 2531 : 168) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ .91

แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์

ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ของ พรหมิ เดชกำแหง (2515 : 70)
ซึ่งแปลมาจากของทอร์แรนซ์ (พรหมิ เดชกำแหง. 2515 ; อ้างอิงมาจาก Torrance.
1962 : 214 - 253) มาปรับปรุงใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบบทดสอบมี 2 ฉบับ คือ

1. แบบทดสอบที่ใช้ภาษา (Verbal Task) แยกออกเป็น 2 ฉบับ ตามลักษณะของ
เนื้อหา คือ

ฉบับที่ 1 เป็นเรื่องเกี่ยวกับตัวละครตอนศึกไฉนยราพ (ผลที่จะเกิดขึ้น)

แบบทดสอบนี้มี 2 ข้อ ใช้เวลา 10 นาที เป็นคำถามเกี่ยวกับบทบาทของตัวละคร
สำคัญในเรื่องรามเกียรติ์ ตัวอย่างเช่น

อะไรจะเกิดขึ้นถ้าหนุมานเป็นยักษ์

ฉบับที่ 2 เป็นเรื่องเกี่ยวกับข้อคิดที่ได้จากเรื่องเศรษฐศาสตร์ในท้องแถว (ประโยชน์
ของสิ่งของ)

แบบทดสอบนี้มี 2 ข้อ ใช้เวลา 10 นาที เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อเตือนใจในการ
ดำเนินชีวิตประจำวัน ตัวอย่างเช่น

จงบอกประโยชน์ของธนบัตรมาให้มากที่สุด

2. แบบทดสอบที่ไม่ใช้ภาษา (Nonverbal Task) มีชื่อว่าการสร้างภาพจากวงกลม และสี่เหลี่ยม แบบทดสอบฉบับนี้มี 2 ข้อคือ

ข้อ 1 เป็นการสร้างภาพจาก โดยให้นักเรียนสร้างภาพจากวงกลมที่กำหนดให้จำนวน 30 วง จะสร้างเป็นรูปอะไรก็ได้ให้มี เป็นส่วนประกอบสำคัญของภาพสร้างให้ดูมากที่สุดเท่าที่จะมากได้ภายในเวลา 10 นาที

ข้อ 2 เป็นการสร้างภาพจาก โดยให้นักเรียนสร้างภาพจากสี่เหลี่ยมที่กำหนดให้จำนวน 30 รูป จะสร้างเป็นรูปอะไรก็ได้ให้มี เป็นส่วนประกอบสำคัญของภาพสร้างให้ดูมากที่สุดเท่าที่จะมากได้ภายในเวลา 10 นาที

เนื่องจากข้อทดสอบแต่ละข้อกำหนดเวลาให้เท่ากัน ดังนั้นการดำเนินการสอบจึงแยกข้อสอบข้อที่ 1 และข้อที่ 2 ออกจากกันเป็น 2 ฉบับ เพื่อความเที่ยงตรงในการวัด

เกณฑ์การตรวจให้คะแนน การตรวจให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์ ทอร์เรนซ์ (Torrance. 1962 : 244 - 253) ให้คะแนนแบ่งเป็น 4 ประเภทดังนี้

1. ความคิดคล่องตัว หมายถึง คะแนนที่ได้จากการนับจำนวนคำตอบทั้งหมดที่ให้คำตอบละ 1 คะแนน

2. ความคิดยืดหยุ่น หมายถึง คะแนนที่ได้จากการนับจำนวนคำตอบที่ไม่อยู่ในทิศทางเดียวกันหรือคำตอบที่อยู่ในประเภทที่แตกต่างกันให้คำตอบประเภทละ 1 คะแนน

3. ความคิดริเริ่ม หมายถึง คะแนนที่ได้จากการนับจำนวนคำตอบที่แตกต่างจากคนอื่น

4. ความคิดละเอียดลออ หมายถึง คะแนนที่ได้จากคำตอบที่คิดอย่างละเอียด

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยให้คะแนนทั้ง 4 ประเภทดังนี้

1. คะแนนความคิดคล่องตัว ให้คะแนนตามจำนวนคำตอบทั้งหมดที่นักเรียนตอบได้ โดยให้คำตอบละ 1 คะแนน ตัวอย่าง

การสร้างภาพจาก ถ้าภาพที่นักเรียนสร้างได้แก่ แดงโม ลูกบอล จาน ส้ม นาฬิกา จะได้คะแนนความคิดคล่องตัว 5 คะแนน

2. ความคิดยืดหยุ่น ให้คะแนนโดยนับจากจำนวนกลุ่มหรือจำนวนทิศทางของคำตอบ กล่าวคือ นำคำตอบทั้งหมดที่ให้คะแนนความคิดคล่องตัวไปแล้วมาจัดกลุ่มหรือทิศทางใหม่ คำตอบที่

อยู่ในทิศทางเดียวกันหรือมีความหมายทางเดียวกันจัดเข้ากลุ่มเดียวกัน เมื่อจัดเรียบร้อยแล้วจึงนับคำตอบให้คะแนนตามจำนวนกลุ่ม กลุ่มละ 1 คะแนน ตัวอย่าง

การสร้างภาพจาก ดังภาพที่นักเรียนสร้างได้แก่ แดงโม ลูกบอล จาน ส้ม นาฬิกา จะได้คะแนนความคิดริเริ่ม 4 คะแนน เพราะแดงโมกับส้มมีความหมายเป็นพวกเดียวกัน

3. ความคิดริเริ่มให้คะแนนตามสัดส่วนของความถี่ของคำตอบ ซึ่งผู้วิจัยนำมาจากการของครอปเลย์ (Cropley. 1966 : 26 - 262) คำตอบใดที่กลุ่มตัวอย่างตอบซ้ำกันมาก ๆ ก็ได้คะแนนน้อยหรือไม่ได้เลย ถ้าคำตอบยังซ้ำกันน้อยหรือไม่ซ้ำเลยก็ได้คะแนนมากขึ้น เกณฑ์การให้คะแนนมีดังนี้

คำตอบซ้ำกัน 12 % ขึ้นไปให้	0	คะแนน
คำตอบซ้ำกัน 6 - 11 % ให้	1	คะแนน
คำตอบซ้ำกัน 3 - 5 % ให้	2	คะแนน
คำตอบซ้ำกัน 2 % ให้	3	คะแนน
คำตอบซ้ำกันไม่เกิน 1 % ให้	4	คะแนน

ดังนั้นถ้าจะให้คะแนนความคิดริเริ่มต้องใช้วิธีนับความถี่ของคำตอบของกลุ่มตัวอย่าง โดยขีดเป็นรอยความถี่ (Tally) จนครบทุกคนจึงตรวจความถี่นั้นเทียบกับเกณฑ์ข้างต้นแล้วให้คะแนน

ตัวอย่าง การสร้างภาพจาก

ภาพหน้าคน		มีคำตอบซ้ำกันเกิน 12 % ได้	0	คะแนน
ภาพลูกบอล		มีคำตอบซ้ำกัน 11 % ได้	1	คะแนน
ภาพดอกไม้ม้า		มีคำตอบซ้ำกัน 5 % ได้	2	คะแนน
ภาพนาฬิกา		มีคำตอบซ้ำกัน 2 % ได้	3	คะแนน
ภาพลูกกระเบิด		มีคำตอบซ้ำกัน 1 % ได้	4	คะแนน

4. ความคิดละเอียดลออในการให้คะแนนความคิดละเอียดลออจะต้องพิจารณา ดังนี้
แต่ละภาพให้คะแนนต่ำสุด 1 คะแนน ส่วนละเอียดที่ต่อเติมภาพ เพื่อยายหรืออธิบายได้ชัดเจนยิ่งขึ้น นับเป็นความคิดละเอียดลออให้เพิ่มขึ้นอย่างละ 1 คะแนน ดังนี้

- 4.1 ส่วนละเอียดทุก ๆ ส่วน แต่ถ้าซ้ำกันให้เพียง 1 คะแนน
- 4.2 การระบายสี เพื่อเน้นความสมจริงมากขึ้น
- 4.3 การแรเงา ใช้สีอ่อนหรือแก่
- 4.4 การตกแต่งประดับประดาภาพให้มีความหมายมากขึ้น
- 4.5 การตกแต่งที่ทำให้ภาพเปลี่ยนแปลง และมีความหมายสมบูรณ์ขึ้น
- 4.6 ส่วนละเอียดที่ขยายเพื่อเพิ่มความเข้าใจภาพให้มากขึ้น โดยไม่ต้องมีคำอธิบาย

ดังนั้นถ้าจะให้คะแนนความคิดละเอียดลออ ต้องใช้วิธีเทียบกับเกณฑ์จากวิธีการของ
ทอร์แรนซ์ ดังนี้

คะแนน 0 - 5 ให้ 1 คะแนน	คะแนน 6 - 12 ให้ 2 คะแนน
คะแนน 13 - 19 ให้ 3 คะแนน	คะแนน 20 - 26 ให้ 4 คะแนน
คะแนน 27 ขึ้นไป ให้ 5 คะแนน	

การทดลองแบบทดสอบ นำแบบทดสอบทั้ง 2 ฉบับ ไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2533 จำนวน 30 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแล้วนำมาตรวจให้
คะแนนตามเกณฑ์ดังกล่าว นำคะแนนมาคำนวณหาค่าอำนาจจำแนก (r) โดยวิธีการแจกแจงที
(t - distribution) แล้วเลือกไว้เฉพาะข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูง คือ ค่า t มากกว่าหรือ
เท่ากับ 1.75 และหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีสอบซ้ำ (test - retest) แล้วนำผลที่ได้จากการ
สอบทั้งสองครั้งมาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของความเชื่อมั่นแบบ Pearson Productmoment
Coefficient (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 163 - 164) ได้ค่าความ
เชื่อมั่นของแบบทดสอบ .74

3. วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ผู้วิจัยใช้แบบแผนการวิจัยแบบ Randomized
Control group Pretest - Posttest Design ของล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ
(2531 : 216) มีลักษณะดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
ER	T_1	X	T_2
CR	T_1	-	T_2

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการรวบรวมข้อมูล

- $\bar{X}$ แทน วิธีการสอบแบบรายวิชาย่อย
- แทน การสอนตามแผนการสอนของคู่มือครู กรมวิชาการ
- R แทน การกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม (Random Assignment)
- E แทน กลุ่มทดลอง (Experimental Group)
- C แทน กลุ่มควบคุม (Control Group)
- T_1 แทน การสอบก่อนการทำการทดลอง (Pretest)
- T_2 แทน การสอบหลังการทำการทดลอง (Posttest)

ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ทำการทดสอบก่อนการเรียน กับนักเรียนกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองด้วยข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งผ่านการตรวจและหาคุณภาพแล้ว
2. ดำเนินการทดลองโดยผู้วิจัยทำการสอนกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองด้วยตนเอง ซึ่งใช้เนื้อหาเดียวกัน ใช้เวลา 14 คาบ คาบละ 50 นาที แต่ละกลุ่มสอน 2 คาบต่อสัปดาห์ รวม 7 สัปดาห์ แต่ใช้วิธีสอนต่างกันดังนี้
 - 2.1 กลุ่มควบคุม ผู้วิจัยสอนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครูภาษาไทยของกรมวิชาการ
 - 2.2 กลุ่มทดลอง ผู้วิจัยสอนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อย

3. ทำการทดสอบหลังการทดลอง ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา

ภาษาไทยและแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์วิชาภาษาไทยฉบับเดียวกันกับการทดสอบก่อนการเรียน

4. ตรวจสอบผลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ

4. วิธีจัดการกับข้อมูล

ในการทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์กับข้อมูลโดยใช้ t-test แบบ Difference Scores ในการทดสอบสมมติฐานข้อ 1 และ 2 และใช้ t-test แบบ Dependent Group ในการทดสอบสมมติฐานข้อ 3 และ 4

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

4.1.1 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คำนวณจากสูตร

KR-20 ของ Kuder Richardson (ลัวัน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 168)

$$r_{kk} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{S^2_x} \right\}$$

เมื่อ r_{kk} แทน ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

n แทน จำนวนข้อของเครื่องมือ

p แทน สัดส่วนของผู้ทำได้ในข้อหนึ่ง ๆ $= \frac{\text{จำนวนคนที่ทำถูก}}{\text{จำนวนคนทั้งหมด}}$

q แทน สัดส่วนของผู้ทำผิดในข้อหนึ่ง ๆ หรือคือ $1 - p$

S^2_x แทน ความแปรปรวนของคะแนนของเครื่องมือฉบับนั้น

4.1.2 หาค่าอำนาจจำแนกและความยากง่ายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้หลักตัดกลุ่ม 27 % แบ่งเป็นกลุ่มสูง กลุ่มต่ำ หาค่า P_H และ P_L โดยใช้ตาราง ฟาน (Fan. 1952 : 16 - 32)

4.1.3 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์โดยวิธีสอบซ้ำ (Test - retest) นำผลที่ได้จากการสอบทั้ง 2 ครั้ง มาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของความเชื่อมั่น ทั้งคะแนนความคิดคล่องตัว ความคิดยืดหยุ่น ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลออ แบบ Pearson Product moment Coefficient (ลัวัน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 163 - 164

$$r_{cc} = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{(N \sum X^2 - (\sum X)^2) (N \sum Y^2 - (\sum Y)^2)}}$$

เมื่อ r_{cc} คือ ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

N คือ จำนวนคนของกลุ่มตัวอย่าง

$\sum XY$ คือ ผลรวมทั้งหมดของผลคูณระหว่างคะแนนการสอบครั้งแรก (X) และคะแนนการสอบครั้งที่ 2 (Y)

$\sum X$ คือ ผลรวมทั้งหมดของคะแนนการสอบครั้งแรก

$\sum Y$ คือ ผลรวมทั้งหมดของคะแนนการสอบครั้งที่สอง

$\sum X^2$ คือ ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสองของคะแนนที่ได้จากการสอบครั้งแรก

$\sum Y^2$ คือ ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสองของคะแนนที่ได้จากการสอบครั้งที่สอง

4.1.4 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ ใช้วิธีการแจกแจง

แบบ t (t-distribution) แบ่งกลุ่มคะแนนสูง 25 % และกลุ่มคะแนนต่ำ 25 % โดยใช้สูตร

(ลัวัน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 185)

$$t = \frac{X_H - X_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} - \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบถาม

X_H แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง

X_L แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ

S_H^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มสูง

S_L^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มต่ำ

n_H แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูง

n_L แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มต่ำ

4.2 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

4.2.1 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย

และความคิดสร้างสรรค์ของทั้ง 2 กลุ่ม คำนวณโดยใช้ t-test แบบ Difference Scores

(Scott and Werthemer. 1966 : 264)

$$t = \frac{MD_1 - MD_2}{s_{MD_1 - MD_2}}$$

$$s_{MD_1 - MD_2} = \sqrt{\frac{s_D^2}{n_1} + \frac{s_D^2}{n_2}}$$

$$s_D^2 = \frac{(D_1 - MD_1)^2 + (D_2 - MD_2)^2}{n_1 + n_2 - 2}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ t แทน ค่าที่ใช้พิจารณา t - distribution

MD_1 แทน คะแนนเฉลี่ยของผลต่างของคะแนนสอบก่อน
และหลังการทดลองของทุกคนในกลุ่มทดลอง

MD_2 แทน คะแนนเฉลี่ยของผลต่างของคะแนนสอบก่อน
และหลังการทดลองของทุกคนในกลุ่มควบคุม

s_D^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนความแตกต่างระหว่าง
การทดสอบหลังการเรียนรู้กับการเรียนของ
กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

$s_{MD_1 - MD_2}$ แทน คะแนนความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของผลต่าง
ของค่าเฉลี่ยระหว่าง MD_1 และ MD_2

n_1 แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลอง

n_2 แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มควบคุม

4.2.2 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิด

สร้างสรรค์ที่ได้จากการทดสอบก่อนการเรียนกับการทดสอบหลังการเรียนภายในกลุ่มเดียวกัน ทั้งคะแนนความคิดคล่องตัว ความคิดยืดหยุ่น ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลออ คำนวณจากสูตร t-test dependent (ลัวัน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 87)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n - 1}}}, \quad df = n - 1$$

เมื่อ t แทน ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่

n แทน จำนวนคู่

$\sum D$ แทน ผลรวมของความแตกต่างจากการเปรียบเทียบกันเป็นรายบุคคลระหว่างคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนการเรียนกับหลังการเรียน

$\sum D^2$ แทน ผลรวมกำลังสองของความแตกต่างจากการเปรียบเทียบเป็นรายบุคคลระหว่างคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนการเรียนกับหลังการเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
ΣD	แทน	ผลรวมของผลต่างของคะแนนก่อนและหลังการทดลอง
M_D	แทน	คะแนนเฉลี่ยของผลต่างของคะแนนก่อนและหลังการทดลอง
S_D^2	แทน	ความแปรปรวนของผลต่างของคะแนนภายในกลุ่มก่อนและหลังการทดลองของแต่ละกลุ่ม
t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณา t - Distribution
df	แทน	ความเป็นอิสระที่คะแนนจะแปรไป

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้เสนอตามลำดับความมุ่งหมายดังนี้

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อย กับเรียนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ
2. เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อย กับเรียนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ ทั้งความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องตัว ความคิดยืดหยุ่น และความคิดละเอียดลออ
3. เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อยก่อนและหลังการทดลอง และที่เรียนตามคู่มือครู ก่อนและหลังการทดลอง
4. เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อย ก่อนและหลังการทดลอง และที่เรียนตามคู่มือครู ก่อนและหลังการทดลอง ทั้งความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องตัว ความคิดยืดหยุ่น และความคิดละเอียดลออ

ผลการวิเคราะห์

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อย กับเรียนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ

เมื่อการทดลองสิ้นสุดลง ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบโดยใช้แบบทดสอบชุดเดิม แล้วนำคะแนนมาหาผลต่างระหว่างก่อนและหลังการทดลอง แล้วจึงนำผลต่างของคะแนนมาเปรียบเทียบกันระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เพื่อ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมได้ผลดังแสดงไว้ในตาราง 4

การวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยใช้ t - test แบบ Difference Score ได้ผลดังแสดงไว้ในตาราง 3

ตาราง 3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ค่าสถิติ	N	M_D	$S_{MD1-MD2}$	t
กลุ่มตัวอย่าง				
กลุ่มทดลอง	30	8.8	1.07	2.05**
กลุ่มควบคุม	30	6.6		

** $t_{.05} (df = 58) = 1.67$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 3 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อย กับเรียนด้วยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทยของกรมวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ

2. เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนราย วิชาย่อย กับเรียนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ ทั้งความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องตัว ความคิดยืดหยุ่น และความคิดละเอียดละออ

เมื่อการทดลองสิ้นสุดลง ผู้วิจัยได้นำผลต่างของคะแนนความคิดสร้างสรรค์ก่อนและหลัง การทดลองมาเปรียบเทียบกัน ทั้งความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องตัว ความคิดยืดหยุ่น และความคิด ละเอียดลออ ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมได้ผลดังแสดงไว้ในตาราง 4

ตาราง 4 เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ ความคิดคล่องตัว ความคิดยืดหยุ่น ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลออ ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ค่าสถิติ กลุ่มตัวอย่าง	กลุ่มทดลอง MD ₁	กลุ่มควบคุม MD ₂	S _D ²	t
ความคิดคล่องตัว	22.27	18.73	40.55	2.16**
ความคิดยืดหยุ่น	29.23	16.23	52.98	6.91**
ความคิดริเริ่ม	59.96	36.23	51.0	4.06**
ความคิดละเอียดลออ	4.2	2.3	5.16	3.22**
ความคิดสร้างสรรค์	115.66	74.50	854.20	5.45**

** t .05 (df = 58) = 1.67

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 4 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วย ชุดการสอนรายวิชาย่อย กับเรียนด้วยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการมีความคิดสร้าง สรรค์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนรายวิชา ย่อยมีความคิดสร้างสรรค์ ความคิดคล่องตัว ความคิดยืดหยุ่น ความคิดริเริ่ม และความคิดละ เอียดลออ สูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ

3. การเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อยก่อนและหลังการทดลอง และที่เรียนตามคู่มือครู ก่อนและหลังการทดลอง เพื่อทดสอบผลความก้าวหน้าของการเรียนทั้งสองวิธี ผู้วิจัยนำคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังการทดลองกับก่อนการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมาเปรียบเทียบกันภายในกลุ่ม โดยใช้ t - test Dependent ได้ผลดังแสดงไว้ในตาราง 5

ตาราง 5 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนการทดลองกับหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	D	D ²	t
กลุ่มทดลอง	30	264	3070	9.49**
กลุ่มควบคุม	30	193	1543	10.83**

** t .01 (df 29) = 2.46

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 5 แสดงว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง ของนักเรียนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งของนักเรียนที่เรียนวิชาภาษาไทย ด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อยและที่เรียนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นจากก่อนการทดลอง

4. เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อยและที่เรียนตามคู่มือครู ก่อนและหลังการทดลอง ทั้งความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องตัว ความคิดยืดหยุ่น และความคิดละเอียดละออ ดังแสดงไว้ในตาราง 6 และตาราง 7

ผู้วิจัยได้ทำคะแนนความคิดสร้างสรรค์ ความคิดคล่องตัว ความคิดยืดหยุ่น ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลออ ก่อนการทดลองและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม การเปรียบเทียบกัน ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 6 และ ตาราง 7

ตาราง 6 ผลการเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ ความคิดคล่องตัว ความคิดยืดหยุ่น ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลออ ระหว่างก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง

องค์ประกอบของ ความคิดสร้างสรรค์	N	ΣD	ΣD^2	t
ความคิดคล่องตัว	30	668	16912	14.55**
ความคิดยืดหยุ่น	30	877	27993	17.76**
ความคิดริเริ่ม	30	1799	133041	11.15**
ความคิดละเอียดลออ	30	126	646	11.46**
ความคิดสร้างสรรค์	30	3470	446699	16.02**

** t .01 (df 29) = 2.46

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 6 ปรากฏว่าคะแนนความคิดสร้างสรรค์ ความคิดคล่องตัว ความคิดยืดหยุ่น ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลออ ก่อนการทดลองและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยว่านักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนราย วิชาย่อย มีความคิดสร้างสรรค์ ความคิดคล่องตัว ความคิดยืดหยุ่น ความคิดริเริ่มและความคิดละเอียดลออสูงขึ้นมากกว่าการทดลอง

ตาราง 7 ผลการเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ ความคิดคล่องตัว ความคิดยืดหยุ่น ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลออระหว่างก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม

องค์ประกอบของ ความคิดสร้างสรรค์	N	ΣD	ΣD^2	t
ความคิดคล่องตัว	30	562	12805	11.58**
ความคิดยืดหยุ่น	30	487	8910	15.12**
ความคิดริเริ่ม	30	1087	44125	15.52**
ความคิดละเอียดลออ	30	69	341	5.02**
ความคิดสร้างสรรค์	30	2215	170631	25.86**

** t .01 (df 29) = 2.46

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 7 ปรากฏว่าคะแนน ความคิดสร้างสรรค์ ความคิดคล่องตัว ความคิดยืดหยุ่น ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลออ ก่อนการทดลองและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียนที่เรียนตามคู่มือครู มีความคิดสร้างสรรค์ ความคิดคล่องตัว ความคิดยืดหยุ่น ความคิดริเริ่มและความคิดละเอียดลออสูงขึ้น

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อย กับเรียนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อยกับเรียนตามคู่มือครูภาษาไทยของกรมวิชาการ ทั้งความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องตัว ความคิดยืดหยุ่น และความคิดละเอียดลออ
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อย และที่เรียนตามคู่มือครู ก่อนและหลังการทดลอง
4. เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อย และที่เรียนตามคู่มือครู ก่อนและหลังการทดลอง ทั้งความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องตัว ความคิดยืดหยุ่น และความคิดละเอียดลออ

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อยสูงกว่าที่เรียนตามคู่มือครู
2. ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อยสูงกว่าที่เรียนตามคู่มือครู ทั้งความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องตัว ความคิดยืดหยุ่น และความคิดละเอียดลออ
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อย และที่เรียนตามคู่มือครู หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

4. ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อย และที่เรียนตามคู่มือครู หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง ทั้งความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องตัว ความคิดยืดหยุ่น และความคิดละเอียดลออ

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมศึกษา สานิต วิทยาลัยครูสวนสุนันทา ดุสิต กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2533 จำนวน 5 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 30 คน รวม 150 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมศึกษา สานิตวิทยาลัยครูสวนสุนันทา ดุสิต กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2533 จำนวน 60 คน ได้มาจากการสุ่มนักเรียนจาก 5 ห้องเรียน ให้เหลือ 2 ห้องเรียน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งเพื่อกำหนดเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 30 คน โดยกลุ่มทดลองดำเนินการสอนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อย ส่วนกลุ่มควบคุมดำเนินการสอนตามคู่มือครูของกรมวิชาการ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่

- 2.1 แผนการสอนรายวิชาย่อย ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจากเนื้อหาวิชาภาษาไทย ชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แบ่งออกเป็น 2 แผนการสอนดังนี้
 - แผนการสอนที่ 1 เรื่อง รามเกียรติ์ ตอนศึกโมราพ
 - แผนการสอนที่ 2 เรื่อง เศรษฐศาสตร์ในห้องแถวและประโยชน์กับการสื่อสาร

ผู้วิจัยได้นำแผนการสอนรายวิชาย่อยที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ไม่เข้ากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องก่อนจะนำไปใช้สอนจริง

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เป็นแบบทดสอบปรนัย 5 ตัวเลือก ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 50 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น 0.91

2.3 แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์มี 2 ประเภทคือ แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ที่ไม่ใช้ภาษาและใช้ภาษา แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ไม่ใช้ภาษา ผู้วิจัยรับมาจาก พรณี เดชกำแหง ซึ่งแปลมาจากของ ทอร์แรนซ์ (Torrance. 1962 : 214 - 253) โดยนำมาหาค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นใหม่ได้ดังนี้

ค่าอำนาจจำแนก (t) ระหว่าง 5.53 - 6.50

ค่าความเชื่อมั่น ระหว่าง 0.34 - 0.71

ส่วนแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ที่ใช้ภาษา ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นซึ่งมีค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นดังนี้

ค่าอำนาจจำแนก (t) ระหว่าง 2.41 - 7.81

ค่าความเชื่อมั่น ระหว่าง 0.34 - 0.51

3. การดำเนินการทดลอง

3.1 ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแผนการสอนภาษาไทยชุดการสอนรายวิชาย่อย สำหรับใช้กับนักเรียนในกลุ่มทดลองดังต่อไปนี้

3.1.1 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับหลักการและวิธีการสร้างชุดการสอนรายวิชาย่อยจากเอกสารและผู้เชี่ยวชาญเพื่อเป็นแนวทางในการจัดเนื้อหาและสร้างชุดการสอนรายวิชาย่อย

3.1.2 ศึกษาหลักสูตร คู่มือครู แบบเรียน เนื้อหาที่จะสอน เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดพฤติกรรมที่ต้องการ

3.1.3 วิเคราะห์หลักสูตรเพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายทั่วไป จุดมุ่งหมายเฉพาะ จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม จากพฤติกรรมที่ต้องการเพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำโครงการกิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผลของเนื้อหาที่ใช้ในชุดการสอนรายวิชาย่อย

3.1.4 จัดสร้างชุดการสอนรายวิชาย่อยวิชาภาษาไทย โดยดำเนินการหลัก และขั้นตอนของ อาเพด (APEID. 1982 : 9 - 13) ซึ่งมีส่วนประกอบ 6 ส่วน คือ

3.1.4.1 หลักการและเหตุผล คำแนะนำ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง
แผนการสอน

3.1.4.2 กิจกรรมผู้เรียน เช่น การอภิปราย การฝึกทักษะจากกิจกรรมต่าง ๆ

3.1.4.3 กิจกรรมครู อันเป็นรายละเอียดในการดำเนินการสอน

3.1.4.4 การประเมินผลใช้การสังเกตการทำงานของนักเรียน
การตอบคำถาม เป็นต้น

3.1.4.5 เนื้อหาเสริมเพื่อการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมเป็นเอกสาร
ความรู้เสริมให้ผู้เรียน

3.1.4.6 เอกสาร จุลสาร สื่อ แผนภูมิ ฯลฯ ที่ครูใช้ประกอบการ
สอน

3.1.5 นำชุดการสอนรายวิชาย่อยภาษาไทยที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ
ตรวจสอบคุณลักษณะ โครงสร้าง ความถูกต้องของเนื้อหา กิจกรรม สื่อและการประเมินผล

3.1.6 นำชุดการสอนรายวิชาย่อยที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจและแก้ไขปรับปรุงแล้ว
ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมสาธิต วิทยาลัยครูสวนสุนันทา ดุสิต
กรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อศึกษาข้อบกพร่อง แล้วนำมาปรับปรุง
แก้ไขเพื่อประสิทธิภาพของชุดการสอนรายวิชาย่อย

3.1.7 นำชุดการสอนรายวิชาย่อยที่แก้ไขแล้วไปทำการทดลอง

3.2 จัดสร้างแผนการสอนตามคู่มือครู หมายถึง จัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนภาษาไทย
ในกลุ่มควบคุมที่ผู้วิจัยดำเนินการไปตามแผนการสอนที่สร้างขึ้นตามข้อเสนอแนะในการสอนที่
มาจากคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ โดยมีลำดับขั้นตอนการสอนดังนี้

3.2.1 นำเข้าสู่บทเรียน ใช้การฟัง การอภิปราย การซักถาม

การอ่านออกเสียงข้อความจากแผนภูมิ การอ่านในใจ ข้อความจากเอกสารที่ครูแจกให้ หรือการเขียนสรุปเนื้อหาเขียนวิจารณ์แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนมาแล้ว

3.2.2 สอนและกิจกรรม ฝึกทักษะหลาย ๆ ทักษะในเวลาเดียวกัน มีการจัดกิจกรรมหลายรูปแบบ เช่น การจัดอภิปราย การจัดโต้วาที การแสดงละคร การทายปัญหา เกม และกิจกรรมอื่น ๆ ที่สมควร

3.2.3 สรุป สรุปบทเรียนโดยให้นักเรียนทำกิจกรรม สรุปด้วยวาจา เขียนสรุปนักเรียนตั้งคำถามและตอบกันระหว่างนักเรียน อ่านรายงาน สรุปเนื้อเรื่องหน้าชั้น

3.2.4 วัดผลและประเมินผล ตอบคำถามปากเปล่า พุดแสดงความคิดเห็น ทำรายงานกลุ่ม จัดนิทรรศการ แสดงละคร การตอบคำถามเป็นข้อเขียน

3.3 ทดสอบก่อนการทดลองโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย (ท 101) และแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ กับกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม

3.4 ดำเนินการทดลองโดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม โดยใช้เนื้อหาเดียวกันระยะเวลาสอน 14 คาบเท่ากัน กลุ่มทดลองดำเนินการสอนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อย และกลุ่มควบคุมดำเนินการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ

3.5 ทดสอบหลังการทดลองโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย (ท 101) และแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ชุดเดียวกับการทดสอบก่อนการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมโดยใช้ t - test แบบ Difference Scores
2. เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทั้งความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องตัว ความคิดยืดหยุ่น และความคิดละเอียดลออ ระหว่างกลุ่มทดลอง กับกลุ่มควบคุมโดยใช้ t - test แบบ Difference Scores

3. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ $t - test$ dependent

4. เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาทั้งความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องตัว ความคิดยืดหยุ่น และความคิดละเอียดลออ ก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ $t - test$ dependent

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนที่เรียนวิชาภาษาไทยด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยสูงกว่านักเรียนที่เรียนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อยมีความคิดสร้างสรรค์สูงกว่าที่เรียนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักเรียนที่เรียนวิชาภาษาไทยด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อย และที่เรียนตามคู่มือครูมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยหลังการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. นักเรียนที่เรียนวิชาภาษาไทยด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อย และที่เรียนตามคู่มือครูมีความคิดสร้างสรรค์หลังการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อย และด้วยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการทดลองจากเนื้อเรื่อง รามเกียรติ์ ตอนศึกโมราพ กับเศรษฐศาสตร์ในห้องแถวและประโยชน์กับการสื่อสาร ผลการทดลองอภิปรายได้ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.1 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ นั่นคือคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อยสูงกว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อุทัย หนูแดง (2526 : 107) ที่พบว่า นักศึกษาที่ได้รับการสอนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อยกับที่ได้รับการสอนด้วยการสอนแบบปกติ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ 4 เรื่อง สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ยุวดี แก้วรักษา (2527 : 71) ที่พบว่าคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อยวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต 7 เรื่อง อารยธรรม ยุคก่อนประวัติศาสตร์สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุรัตน์ ยุทธเสรี (2527 : 55) ที่พบว่านักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อยและที่เรียนด้วยการสอนตามคู่มือครู การสอนภาษาอังกฤษเยสที่ใช้เวลาของการเรียนเท่ากัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อยสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนตามคู่มือครูการสอนภาษาอังกฤษเยส

1.2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอน รายวิชาย่อยและเรียนด้วยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ ก่อนและหลังการทดลอง

ผลการทดลองครั้งนี้ สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 3 ที่ตั้งไว้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อยกับเรียนด้วยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ หลังการทดลองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทั้งสองกลุ่มหลังการทดลองสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการทดลอง อย่างไรก็ตามก็ติดกลุ่มที่เรียนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มมากกว่ากลุ่มที่เรียนด้วยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ ทั้งนี้เป็นเพราะชุดการสอน รายวิชาย่อยมีการจัดระบบการเรียนการสอนโดยกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ สื่อกิจกรรม และการประเมินผลไว้อย่างชัดเจน จึงทำให้กลุ่มที่เรียนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อยมีผลสัมฤทธิ์ทาง

การเรียนรู้สูงกว่ากลุ่มที่เรียนด้วยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่าชุดการสอนรายวิชาย่อยสามารถสร้างประสิทธิภาพในการเรียนการสอนได้ดีอีกวิธีหนึ่ง เพราะทำให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้จากการเรียนเป็นกลุ่ม มีโอกาสได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ตลอดจนมีโอกาสฝึกทักษะ ฟัง พูด อ่าน เขียน และฝึกการใช้ความคิดสร้างสรรค์ทั้งการวิเคราะห์ การวิจารณ์ภายในกลุ่มผู้เรียนโดยตรง

จากการนำชุดการสอนรายวิชาย่อยวิชาภาษาไทยเรื่อง รามเกียรติ์ ตอนศึกมยุราภ เศรษฐศาสตร์ในห้องแถวและประโยชน์กับการสื่อสารมาใช้ในการทดลองสอนครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สังเกต ปฏิกริยาของผู้เรียนขณะที่เรียนพบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจกับกิจกรรมการเรียนหลายรูปแบบ เช่น การอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเป็นกลุ่มใหญ่ การแยกฝึกวิเคราะห์ วิเคราะห์ ความคิดร่วมกัน เป็นกลุ่มย่อย การศึกษาจากสไลด์ประกอบคำบรรยาย การแสดงบทบาทสมมติตลอดจนเกม และ กิจกรรมต่าง ๆ ทำให้ผู้เรียนสนุกสนานกับการเรียนเป็นกลุ่ม เพราะเปิดโอกาสให้ฝึกคิด ฝึกวิเคราะห์ ฝึกแก้ปัญหา ฝึกทักษะทางภาษา ทำให้กล้าแสดงออกและมีโอกาสได้สนทนาโต้ตอบแลกเปลี่ยนความรู้กัน ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความคิดแตกฉานมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้การตั้งจุดประสงค์การเรียนรู้เพื่อ ทำให้ผู้เรียนเกิดสัมฤทธิ์ผลได้ในระยะเวลายาว ทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนยิ่งขึ้น เพราะสามารถทราบผลการย้อนกลับได้ในทันที ทั้งนี้เนื่องจากชุดการสอนรายวิชาย่อยมีลำดับการสร้างตามวิธีวิเคราะห์ระบบ โดยแต่ละกิจกรรมของการเรียนจัดเป็นวงจรคือ ปัจจัยป้อน กระบวนการ ผลผลิต ซึ่งต่างจากวิธีสอนอื่น ๆ คือแยกเป็นวงจรสั้น ๆ และมองเห็นได้ชัดเจน จึงทำให้ผู้เรียนเข้าใจง่ายและกระตือรือร้นกับการเรียนที่จัดไว้อย่างมีระบบดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของศิริรักษ์ นาควิโรจน์ (2530 : 60) ที่พบว่า นักเรียนที่เรียนภาษาไทยด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อยและเรียนด้วยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ ที่ใช้ เวลาเรียนเท่ากัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อยสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ

ผลจากการทดลองครั้งนี้ สรุปได้ว่า ในการสอนวิชาภาษาไทยด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อย เป็นการสอนแบบหนึ่งที่ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้สูงกว่าการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ

2. ความคิดสร้างสรรค์

2.1 การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อย และเรียนด้วยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

ผลการทดลองครั้งนี้ สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ตั้งไว้ว่าความคิดสร้างสรรค์ ทั้งความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องตัว ความคิดยืดหยุ่น และความคิดละเอียดลออ ของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อยสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ นั่นคือ คะแนนเฉลี่ยของความคิดสร้างสรรค์ ความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องตัว ความคิดยืดหยุ่น และความคิดละเอียดลออ ของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อยสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่เรียนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของเดวิดสัน (Davidson. 1971 : 6273 - A) ซึ่งได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในขณะที่มีกิจกรรมการเรียนรู้แบบธรรมชาติกับการเรียนแบบให้ใช้ความคิดในระหว่างเรียน พบว่านักเรียนที่ได้รับการฝึกให้คิดอยู่เสมอจะมีแนวโน้มที่จะพอใจในการแสดงความคิดเห็นของตนออกมา ส่วนนักเรียนที่เรียนโดยไม่ค่อยได้ใช้ความคิดที่ลึกซึ้งมีแนวโน้มที่ขาดความคิดสร้างสรรค์และไม่ค่อยแสดงความคิดเห็นของตนออกมา และสอดคล้องกับผลการวิจัยของฟอร์ด (Ford. 1975 : 6598 - A) ได้ศึกษาผลการฝึกฝนเพื่อพัฒนาความสามารถในด้านความคิดสร้างสรรค์ พบว่ากลุ่มทดลองมีความคิดสร้างสรรค์สูงและมีคุณลักษณะในการสร้างสรรค์ดีกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อย และเรียนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ ก่อนและหลังการทดลอง

จากการวิจัยผลปรากฏว่านักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อย และนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ หลังการทดลองมีความคิดสร้างสรรค์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 4 ที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ

เบลคเคนชิพ (Blankenship. 1976 : 7147 - A) พิสูจน์ให้เห็นว่าสามารถจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ได้โดยใช้กิจกรรมพร้อมทั้งส่งเสริมให้มีการคิดอย่างสร้างสรรค์ ผลการวิจัยปรากฏว่า กลุ่มทดลองมีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2.1 การสอนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อยนั้น ชุดการสอนรายวิชาย่อยมีกิจกรรมและสื่อต่าง ๆ มากมายและมีการจัดกลุ่มการเรียนรู้และเปลี่ยนกลุ่มตลอดเวลา ทำให้นักเรียนมีอิสระในการคิดแก้ปัญหาาร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับความคิดของทอร์เรนซ์ (Torrance. 1969 : 416) ที่ว่าเด็กที่เรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ต้องเป็นเด็กที่ชอบการค้นคว้าหาความรู้ การได้ลงมือกระทำการทดลองหรือแม้แต่การเล่นที่ปราศจากจุดหมายก็ตาม และสอดคล้องกับความคิดเห็นของเกตเซล (Getzel. 1962 : 25) ที่ว่าความคิดสร้างสรรค์เป็นลักษณะการคิดหาคำตอบหลายทางเพื่อตอบสนองสิ่งเร้าจึงมักเกิดกับบุคคลที่อยู่ในสิ่งเร้าที่มีอิสระในการตอบสนอง ซึ่งทุกคนมีศักยภาพทางความคิดสร้างสรรค์ แต่อาจมีปริมาณต่าง ๆ กัน ถ้าศักยภาพได้รับการส่งเสริมก็จะช่วยให้เด็กเกิดการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ได้

2.2.2 นักเรียนกลุ่มทดลองกระตือรือร้นที่จะเรียนมากเพราะนักเรียนสนุกสนานกับการศึกษาจากสไลด์ประกอบคำบรรยาย เครื่องฉายข้ามศีรษะ การเล่นเกม ปริศนาคำทาย และการแสดงบทบาทสมมติมาก ซึ่งการเรียนแบบนี้แตกต่างจากที่นักเรียนเคยเรียนอยู่ประจำและผู้วิจัยคอยกระตุ้นให้นักเรียนมีการแข่งขันกันในการทำกิจกรรมในแต่ละกลุ่มและชมเชยนักเรียนกลุ่มที่ทำกิจกรรมได้ทันตามเวลาที่กำหนด และตรงตามจุดประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของวรวณีย์ โสมประยูร (2522 : 17) กล่าวว่าวิชาภาษาไทยมีลักษณะที่ไม่จำกัดเนื้อหาและเป็นทักษะที่เน้นทางด้านการแสดงออก เด็กได้ใช้ความคิดอย่างกว้างขวางเป็นการส่งเสริมให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์เป็นอย่างดี ความคิดสร้างสรรค์ที่เกิดขึ้นจะเป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิตประจำวันของเด็ก ส่วนกลุ่มควบคุมซึ่งสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการนั้น ก็ได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนหลายรูปแบบ แต่ไม่เน้นการใช้สื่อต่าง ๆ มากมาย ทำให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์สูงขึ้นน้อยกว่ากลุ่มทดลอง เพราะเด็กไทยไม่กล้าแสดงออกทางด้านความคิด ทำให้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เกิดขึ้นไม่มากนัก

ดังนั้นกลุ่มทดลองซึ่งได้รับการฝึกให้มีอิสระในการคิดจึงเป็นการส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในด้าน ความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องตัว ความคิดยืดหยุ่น และความคิดละเอียดลออในระดับสูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การจัดกิจกรรมในชุดการสอนรายวิชาย่อย ครูควรจัดกิจกรรมการสอนหลาย ๆ รูปแบบ ซึ่งจะส่งผลถึงการเรียนการสอน จะทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียน มีความสนใจเรียนและตั้งใจเรียนมากขึ้น นอกจากนั้นแล้ว ในจุดประสงค์ และเนื้อหาของหน่วยการเรียนหนึ่ง ๆ ยังแตกต่างกันออกไป ดังนั้นครูควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสม เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ได้ในเวลาที่กำหนด
2. การจัดกิจกรรมในชุดการสอนรายวิชาย่อยภาษาไทย ครูควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา โดยเน้นกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้มีโอกาสแสดงออกทั้งความคิดและการกระทำ อย่างอิสระ ตลอดจนการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน
3. การจัดกิจกรรมในชุดการสอนรายวิชาย่อย ควรจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้มีโอกาสศึกษาค้นคว้าของตนเองให้มากโดยครูเป็นเพียงผู้ดูแลให้คำแนะนำ ไม่ควรใช้กิจกรรมการสอนที่ครูเป็นผู้บอกให้ทั้งหมด ซึ่งจะทำให้นักเรียนขาดการพัฒนาด้านทักษะ และความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา และข้อสังเกตในการวิจัย คือ
 - 3.1 การจัดกิจกรรมในชุดการสอนรายวิชาย่อย ครูควรจัดกิจกรรมที่สามารถวัดผลและประเมินผลได้ เพื่อทำให้ทราบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อย เรียนรู้ได้ตามวัตถุประสงค์เพียงใด นอกจากนั้นแล้วควรเปิดโอกาสให้นักเรียนสามารถประเมินผลตนเองได้ ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนได้มีโอกาสปรับปรุงและพัฒนาตนเองมากขึ้น
 - 3.2 ในการนำชุดการสอนรายวิชาย่อยไปทดลองใช้ ครูควรวางแผนการสอน โดยกำหนดระยะเวลาสิ้นสุดการทดลองสอนทั้งสองกลุ่มให้สิ้นสุดพร้อม ๆ กัน จะได้ผลดีกว่าการ

เริ่มต้นพร้อมกัน แล้วจบไม่พร้อมกัน เพราะจะมีผลต่อการประเมินการสอนเมื่อสิ้นสุดการทดลอง เพราะนักเรียนที่จบบทเรียนก่อน จะมีโอกาสทบทวนบทเรียนเพิ่มเติมได้จะทำให้กลุ่มที่ไม่มีโอกาสได้ทบทวนบทเรียนเพิ่มเติมเสียเปรียบ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการทดลองสอนวิชาภาษาไทยด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อยในวิชาหลักภาษาไทยและวิชาการใช้ภาษาไทย ทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรพิจารณาตัวแปรอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น ความเชื่อมั่นในตนเอง ความมีคุณธรรมในตนเอง ด้วยการเรียนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรรณิการ์ แยมเกษร. การสร้างมินิคอร์ส. 2526. เอกสารโรเนียว.
- ก่อ สวัสดิทานิช. "แนวการสอนภาษาไทย," คู่มือภาษาไทย. เอกสารการนิเทศการศึกษา
กรุงเทพฯ : กรมการฝึกหัดครู, 2526.
- กาญจนา เกียรติประวัติ. นวัตกรรมทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและ
การสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526.
- การศึกษานอกโรงเรียน, กรม, กองพัฒนาการศึกษา. คู่มือการใช้ชุดฝึกอบรมระยะสั้น
(Minicourse) สำหรับครูผู้สอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4
ระหว่างประจำการ. กรุงเทพฯ : การศาสนา, 2528.
- เกรียงศักดิ์ พราวนศรี. ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย การคิดแบบ
เอกนัย การคิดแบบอเนกนัย และการสร้างมินิภาพ. ปรินทิฟิกันส์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2516. อัดสำเนา.
- ชวลิต สูงใหญ่. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แรงจูงใจผลสัมฤทธิ์และความสนใจใน
วิชาคณิตศาสตร์ อันเป็นผลจากการสอนวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.
ที่สอนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อย. ปรินทิฟิกันส์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- เชาวนา ยุทธสุริยพันธ์. การศึกษาเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา
ศึกษาและมัธยมศึกษา ระหว่างโรงเรียนสาธิตและโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรปกติ.
ปรินทิฟิกันส์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2514.
อัดสำเนา.
- ณรงค์ อ้วนทอง. การผลิตและการใช้ครูภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521. อัดสำเนา.
- เตือนตา สุวรรณจินดา. เรียนตามสบายที่ซิมเมอร์ฮิลล์. กรุงเทพฯ : ศึกษาสยาม, 2520.

- นวลทิพย์ รักษาทิพย์. การศึกษาการเรียนการสอนภาษาไทย โดยใช้หนังสือภาษาไทยชุด
ทักษะสัมพันธ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
เขตการศึกษา 9. ปรินทิพนิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2522. อัดสำเนา.
- บังอร ห่มสะอาด. การศึกษาเปรียบเทียบองค์ประกอบของสมรรถภาพสมอง ด้านการคิดแบบ
อเนกนัยทางภาษา ตามทฤษฎีของกิลฟอร์ด กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. ปรินทิพนิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2517. อัดสำเนา.
- ปองจิต อ่อนเผ่า. ปัญหาการวัดและประเมินผลการสอนการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ในระดับชั้น
มัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.
- ประกัสสร ไชยชนะใหญ่. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความรับผิดชอบ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา โดยการใช้ชุดการสอน
มินิคอร์สกับคู่มือครูของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. ทัศนคติ : การวัดทัศนคติ การเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอันมี.
ม.ป.ท., 2525.
- ประหยัด สายวิเชียร. "ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์จำเป็นสำหรับครูเพียงใด,"
ศึกษสาร. 8(31) ; กรกฎาคม - กันยายน, 2522.
- พรรณี เดชกำแหง. ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์ ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนความวิตกก
กังวลและพฤติกรรมด้านความเป็นผู้นำของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษา
ชั้นปีที่ 1 และ 2. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา
ประสานมิตร, 2515. อัดสำเนา.
- พินิจ นิวาตะบุตร. ความสัมพันธ์ระหว่างปฏิสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนในการเรียนการสอนกับ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : วิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519. อัดสำเนา.
- ยุวดี แก้วรักษา. การทดลองใช้ชุดการสอนจุลบท (Minicourse) วิชาสร้างเสริมประสบการณ์
ชีวิต 7 ในชั้นเรียนการศึกษาผู้ใหญ่ แบบเบ็ดเสร็จระดับ 4. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : วิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.

- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
ทวีกิจการพิมพ์, 2531.
- วนิดา ศิริมาลา. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและความสนใจใน
วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์สกับเรียน
โดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กทมวิชาการ. ปริมาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
วิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.
- วรรณิ โสมประยูร. การเขียนแบบสร้างสรรค์. เอกสารประกอบการเรียน กรุงเทพฯ :
ภาคหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2522.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. พัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่. กรุงเทพฯ : ธเนศการพิมพ์, 2525.
- ✓วิชาการ, กทม. บทคัดย่อการประเมินผลการใช้หลักสูตร ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. 2529.
คู่มือภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1 (ท 101 - ท 102) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2525.
- หนังสือเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1 (ท 101 - ท 102) ชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2524.
- วิรัชธ วิเชียรโชติ. จิตวิทยาการเรียนการสอนแบบสืบสวนสอบสวน. กรุงเทพฯ :
อานวยพาณิชย์, 2521.
- ศิริรักษ์ นาควิโรจน์. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการเรียนและความสนใจในวิชาสอนวิชาภาษาไทย
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์สกับเรียนตามคู่มือครู
ภาษาไทย. ปริมาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2531. อัดสำเนา.
- ศิริพัฒน์ จันทศิริ. บทบาทของการสอนแบบสืบสวน-สอบสวนที่ส่งผลต่อพัฒนาการทางบุคลิกภาพ
ด้านนิภาพแห่งตน ความคิดสร้างสรรค์และแบบการรับรู้. ปริมาณิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : วิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2516. อัดสำเนา.
- ศึกษานิการ, กระทรวง. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ปีพุทธศักราช 2521. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภา, 2521.

ศึกษานิเทศก์, หน่วย กรรมการฝึกหัดครู. การวิจัยเรื่องความคิดสร้างสรรค์ของเด็กไทย.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2523.

ศูนย์พัฒนาหลักสูตร, กรมวิชาการ. ปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

พ.ศ.2524 ของเขตการศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : 2528.

อัดสำเนา.

สมาลี กาญจนชาติ. การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนอายุ 11 - 15 ปี

ในเขตกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,

2525. อัดสำเนา.

สุรัตน์ ยุทธเสรี. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการสอนจากชุดการสอนมินิคอร์สกับการสอนตามคู่มือครู

การสอนภาษาอังกฤษเยส. ปริญญาพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.

เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย. "ชุดการสอนรายวิชาย่อย," สารานุกรมศึกษาศาสตร์. 3 : 113 ;

มกราคม - มีนาคม, 2529.

ไสว เลี่ยมแก้ว. ความคิดสร้างสรรค์และความถนัดทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษา

ปีที่ 7. ปริญญาพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร,

2514. อัดสำเนา.

อภิรม วรลัตยธารณ์. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์สกับการสอนตามคู่มือครู. ปริญญาพนธ์

กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.

อารี ลัดฉวี. "วิธีสอนแบบสร้างสรรค์," ใน ชุมนุมทางวิชาการ. กรุงเทพฯ : กรมสามัญศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ โรงพิมพ์สหกรณ์ขายส่ง, 2510.

อุทัย หนูแดง. การทดลองชุดการเรียนการสอนมินิคอร์สกับนักศึกษาผู้ใหม่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3

วิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต 4. ปริญญาพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.

- Anderson, J.R. "The Development and Effective Evaluation of Minicourse Structure for General Education Earth Science," Dissertation International Abstracts. 35(11) : 4021-AP ; December, 1973.
- Anderson, Ronald D. and others. Developing Children's Thinking Through Science. Englewood Cliffs, N.J. : Trentice-Hall, 1970.
- APEID. The Minicourse Approach : What it is and How It Work. UNESCO, Regional Office Bangkok, 1982.
- Cross, W.K. "Develoment and EVALUATION OF THE Feasibility of a Minicourse in Inquiry for Pre-Service Teachers," Dissertation International Abstracts. 35(6) : 3388-AP ; December, 1974.
- Davis Gary A. and Joseph A. Scott. Training Creative Thinking. New York : Holt, 1971.
- Feldhusen, John F., and others. "The Relationship between Academic Grades and Divergent Thinking Scores Derived From Four Different Methods of Testing," The Journal of Experimental Education. Vol., 40 : 35 - 39, 1971.
- Getzels, J.W. and Jackson, P.W. Creativity and Intelligence. New York : John Wiley & Sons, 1962.
- Kate, O.E. "Validation of Minicourse 2 with pre-Service Teachers of Primary and Inter Mediate Educats Mentally Reladed Children," Dissertation International Abstracts. 36(1) : 218AP ; July, 1975.
- Meyer, G.R. The Principles of Teaching Applied in C.A.T. Minicourses and Their BASIS IN Theories of Teaching. Macquarie University. 1975.
- _____. The Minicourses as a Model for the Continueing Education of Teachers. Sydney : Macquarie University Center for Advancement of Teaching, 1978.
- Torrance, Paul E. Guiding Creative Talent. New York : Prentice-Hall Inc., Englewood Cliff, N.J. 1969.
- _____. Education and The Creative Potential. The Lund Press, Inc., Minneapolis, 1964.
- Washton, Nathan S. Teaching Science Creatively in the Secondary School. Philadelphia : W.B. Saunders, 1967.
- Yamamoto, Kaoru. "Creativity and Unpredictability in School Achievement," The Journal of Educational Research. 60 (March 1967) : 321 - 325.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น ของแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์

ตาราง 8 แสดงค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนวิชาภาษาไทย (ท 101)

ข้อที่	p	r	Δ	ข้อที่	p	r	Δ	ข้อที่	p	r	Δ
1	.39	.23	14.1	18	.73	.46	10.6	35	.64	.55	11.6
2	.40	.39	14.0	19	.50	.32	13.0	36	.67	.51	11.3
3	.39	.32	14.2	20	.42	.25	13.6	37	.50	.48	13.0
4	.68	.49	11.2	21	.70	.41	11.0	38	.48	.44	13.2
5	.63	.24	11.6	22	.43	.27	13.7	39	.45	.52	13.5
6	.65	.39	11.5	23	.45	.27	13.5	40	.70	.77	10.9
7	.72	.20	10.6	24	.70	.41	11.0	41	.58	.59	12.1
8	.36	.32	14.4	25	.50	.32	13.0	42	.57	.52	12.3
9	.46	.25	13.4	26	.49	.54	13.1	43	.40	.30	14.0
10	.58	.37	12.1	27	.55	.35	12.5	44	.50	.52	13.0
11	.72	.63	10.6	28	.59	.31	12.1	45	.57	.39	12.2
12	.58	.25	12.2	29	.55	.35	12.5	46	.55	.56	12.5
13	.54	.29	12.6	30	.56	.54	12.4	47	.60	.56	11.9
14	.46	.36	13.4	31	.45	.31	13.5	48	.52	.52	12.8
15	.70	.39	10.9	32	.34	.33	14.6	49	.56	.50	12.4
16	.64	.41	11.6	33	.55	.31	12.5	50	.44	.25	13.6
17	.42	.25	13.6	34	.40	.52	14.0				

ตาราง 9 ค่าอำนาจจำแนก ของแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ที่ไม่ใช้ภาษา (ฉบับที่ 1)

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1. "วงกลม"	6.5
2. "สี่เหลี่ยม"	5.53

ตาราง 10 ค่าอำนาจจำแนก ของแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ที่ใช้ภาษา (ฉบับที่ 1)
"ผลที่จะเกิดขึ้น"

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	6.45
2	7.81

ตาราง 11 ค่าอำนาจจำแนก ของแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ที่ใช้ภาษา (ฉบับที่ 2)

"ประโยชน์ของสิ่งของ"

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	5.7
2	2.41

ตาราง 12 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ที่ใช้ภาษา (ฉบับที่ 1)

"ผลที่จะเกิดขึ้น"

ประเภทของคะแนน	ค่าความเชื่อมั่น (r_{tt})
ความคล่องในการคิด	.42
ความคิดยืดหยุ่น	.35
ความคิดริเริ่ม	.43
ความคิดละเอียดละออ	.51

ตาราง 13 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ที่ใช้ภาษา (ฉบับที่ 2)

"ประโยชน์ของสิ่งของ"

ประเภทของคะแนน	ค่าความเชื่อมั่น (r_{xx})
ความคล่องในการคิด	.42
ความคิดยืดหยุ่น	.47
ความคิดริเริ่ม	.43
ความคิดละเอียดละออ	.34

ตาราง 14 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ที่ไม่ใช้ภาษา

ประเภทของคะแนน	ค่าความเชื่อมั่น (r_{xx})
ความคล่องในการคิด	.56
ความคิดยืดหยุ่น	.34
ความคิดริเริ่ม	.71
ความคิดละเอียดละออ	.48

ภาคผนวก ข

แผนการสอนรายวิชาย่อย

แผนการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ

โครงสร้างชุดการสอนรายวิชาย่อย

วิชาภาษาไทย เรื่อง รามเกียรติ์ ตอนศึกไผ่ยอด

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เวลา 8 คาบ

หลักการและเหตุผล

การเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในปัจจุบัน จุดประสงค์ของหลักสูตรต้องการให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในรูปแบบและสาระสำคัญของวรรณกรรมไทย ครูจึงควรจัดให้ผู้เรียนได้เกิดทักษะและความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา เพื่อนำไปปรับปรุงให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันต่อตัวนักเรียนและส่วนรวม

ด้วยเหตุนี้กระทรวงศึกษาธิการจึงได้บรรจุวิชาภาษาไทยไว้ในหลักสูตรให้ทั้งวิชาบังคับและวิชาเลือกเพื่อสนองความต้องการและความสนใจของแต่ละบุคคล ผู้วิจัยเห็นความสำคัญของวิชาภาษาไทยจึงได้ทดลองวิจัยการสอนด้วยการใช้ชุดการสอนรายวิชาย่อยเรื่องรามเกียรติ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชุดการสอนรายวิชาย่อยเป็นชุดการสอนที่มีกิจกรรมหลากหลาย จะช่วยให้ผู้สอนเข้าใจกระบวนการและวิธีการสอนเพื่อนำไปสู่การฝึกทักษะทางภาษา ซึ่งจะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของนักเรียนให้สูงขึ้น

เป้าหมาย

ชุดการสอนรายวิชาย่อยนี้ สร้างขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับครูภาษาไทยนำไปใช้สอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาภาษาไทยเรื่องรามเกียรติ์ตอนศึกไผ่ยอด โดยมีการจัดการเรียนการสอนเป็นระบบ เน้นการใช้สื่อหลากหลายจะช่วยให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเนื้อหาและพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาได้ดียิ่งขึ้น

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้นักเรียน

1. ตระหนักในความสำคัญของวรรณคดี และมรดกของไทย
2. เข้าใจวิธีคิดและมีทักษะในการคิดอย่างสร้างสรรค์
3. รู้จักการวิเคราะห์ วิจารณ์ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
4. เกิดทักษะในการฟัง พูด อ่าน เขียน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อเรียนจบบทเรียนนี้แล้ว นักเรียนจะสามารถ

1. บอกที่มาของเรื่องรามเกียรติ์
2. อธิบายความหมายของคำศัพท์ และอ่านกลอนบทละครได้ถูกต้อง
3. ศึกษาลักษณะคำประพันธ์ของเรื่องและวิธีการอ่านกลอนบทละคร
4. อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะนิสัยของตัวละครที่สำคัญในเรื่องและบอกที่มาของเรื่องได้
5. แสดงบทบาทสมมติ
6. รู้และเข้าใจความหมายของข้อคิดและสำนวนเปรียบเทียบกับที่สำคัญจากเรื่อง
7. อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุผลที่ตัวละครยกมาเป็นข้ออ้าง
8. เขียนเล่าเรื่องได้

แผนการสอน

วิชาภาษาไทย เรื่องรามเกียรติ์ ตอนศึกไมยราพ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ระยะเวลา	เนื้อเรื่อง / กิจกรรม	การจัดกลุ่ม
100 นาที	ตอนที่ 1 1 บอกที่มาของเรื่องรามเกียรติ์ 2 อธิบายความหมายของคำศัพท์ 3 อ่านกลอนบทละคร	
10 นาที	1 ชี้แจงการดำเนินกิจกรรมการรายงานหน้าชั้น	กลุ่มใหญ่
30 นาที	2 การร่วมกิจกรรมเพื่อรายงานหน้าชั้น	กลุ่มย่อย
10 นาที	3 ประเมินผลจากใบสั่งงาน	รายบุคคล
5 นาที	4 ชี้แจงกิจกรรม "โพ่คำ"	กลุ่มใหญ่
30 นาที	5 การร่วมกิจกรรม	กลุ่มย่อย
15 นาที	6 ประเมินผลและสรุปผลงาน	รายบุคคล
100 นาที	ตอนที่ 2 1 ศึกษาลักษณะคำประพันธ์ของเรื่องและวิธีการอ่านกลอนบทละคร 2 อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะนิสัยของตัวละครที่สำคัญในเรื่อง 3 บอกที่มาของเรื่องได้	
10 นาที	1 พังแนบนันทิกเลียงทำนองเสนาะเรื่องรามเกียรติ์	กลุ่มใหญ่
10 นาที	2 การฝึกอ่านทำนองเสนาะ กลอนบทละคร	รายบุคคล
5 นาที	3 รายงานผลการฝึกอ่านทำนองเสนาะ	รายบุคคล
10 นาที	4 ศึกษาลักษณะคำประพันธ์ของเรื่อง	รายบุคคล
10 นาที	5 อภิปรายแสดงความคิดเห็น	รายบุคคล

ระยะเวลา	เนื้อเรื่อง / กิจกรรม	การจัดกลุ่ม
5 นาที	6 ประเมินผลจากการศึกษาเอกสาร	รายบุคคล
5 นาที	7 ชี้แจงการดำเนินกิจกรรมวิจารณ์ลักษณะนิสัยตัวละคร	กลุ่มใหญ่
30 นาที	8 การร่วมกิจกรรม ประกอบการดูสไลด์เรื่องลักษณะนิสัยของตัวละครสำคัญ	กลุ่มย่อย
15 นาที	9 ประเมินผล และสรุปผลงาน	รายบุคคล
100 นาที	ตอนที่ 3 1 การแสดงบทบาทสมมติเพื่อความเข้าใจเรื่อง 2 รู้และเข้าใจความหมายของข้อคิดและสำนวนเปรียบเทียบที่สำคัญจากเรื่อง	
10 นาที	1 ชี้แจงและรับเอกสารการแสดงบทบาทสมมติ	กลุ่มใหญ่
10 นาที	2 เตรียมและซ้อมการแสดงบทบาทสมมติ	กลุ่มย่อย
25 นาที	3 แสดงบทบาทสมมติ	กลุ่มย่อย
5 นาที	4 ประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรม	รายบุคคล
10 นาที	5 ชี้แจงกิจกรรมการแข่งขันหาข้อคิดและสำนวนเปรียบเทียบประกอบเอกสาร	กลุ่มใหญ่
30 นาที	6 การร่วมกิจกรรมการแข่งขันด้วยการดูสไลด์ประกอบคำกลอน	กลุ่มย่อย
10 นาที	7 ประเมินผลการแข่งขัน	รายบุคคล

ระยะเวลา	เนื้อเรื่อง / กิจกรรม	การจัดกลุ่ม
100 นาที	ตอนที่ 4 1 อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุผลที่ ตัวละครยกมาเป็นข้ออ้าง 2 เล่าเรื่องได้โดยการเขียน	
10 นาที	1 ชี้แจงการดำเนินกิจกรรม "จับเชลย" ด้วยแผ่นใส	กลุ่มใหญ่
15 นาที	2 การร่วมกิจกรรม	กลุ่มย่อย
5 นาที	3 ประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรม	รายบุคคล
10 นาที	4 ศึกษาการใช้เหตุผลของตัวละครจากแผ่นใส	กลุ่มใหญ่
15 นาที	5 อภิปรายแสดงความคิดเห็น	รายบุคคล
5 นาที	6 สรุปผลการอภิปราย	รายบุคคล
5 นาที	7 ชี้แจงการร่วมกิจกรรม "ต่อคำ" ด้วยแผ่นใส	กลุ่มใหญ่
25 นาที	8 การร่วมกิจกรรม	รายบุคคล
10 นาที	9 ประเมินผลการร่วมกิจกรรม	รายบุคคล

ชุดการสอนรายวิชาย่อย

รามเกียรติ์ ตอนศึกไผ่ยอด

-
<u>ตอนที่ 1</u>	1 บอกที่มาของเรื่องรามเกียรติ์ได้
100 นาที	2 อธิบายความหมายของคำศัพท์อย่างถูกต้อง
	3 อ่านกลอนบทละคร
-

-
<u>กิจกรรมที่ 1</u>	ชี้แจงการดำเนินกิจกรรมการรายงานหน้าชั้น
10 นาที	

<u>ขั้นตอน</u>	1 ครูนำด้วยการฝึกความคิดสร้างสรรค์แล้วให้นักเรียนฟังคำชี้แจงการทำกิจกรรมรายงานหน้าชั้นจากครู
	2 ครูแบ่งนักเรียนเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน เพื่อปฏิบัติงานแล้วเลือกหัวหน้ากลุ่มแต่ละกลุ่ม

<u>สื่อ</u>	บัตรงาน
-------------	---------

ชุดการสอนรายวิชาย่อย

รามเกียรติ์ ตอนศึกไฉนยราพ

-
<u>ตอนที่ 1</u>	1 บอกที่มาของเรื่องรามเกียรติ์ได้
100 นาที	2 อธิบายความหมายของคำศัพท์อย่างถูกต้อง
	3 อ่านกลอนบทละคร
-

กิจกรรมที่ 2 การร่วมกิจกรรมเพื่อรายงานหน้าชั้น

30 นาที

-
<u>ขั้นตอน</u>	1 ครูแจกหัวข้อเพื่อนำไปค้นคว้าเตรียมรายงานหน้าชั้นแก่หัวหน้ากลุ่มในแต่ละกลุ่มดังนี้ กลุ่มที่ 1 ศึกษาค้นคว้าเรื่องประวัติผู้แต่ง กลุ่มที่ 2 ศึกษาค้นคว้าที่มาของเรื่องรามเกียรติ์ กลุ่มที่ 3 ศึกษาค้นคว้าเรื่องการอวดารของพระนารายณ์ กลุ่มที่ 4 ศึกษาค้นคว้าเหตุผลในการออกป่าของพระราม กลุ่มที่ 5 ศึกษาค้นคว้าปัญหาที่พระรามพบระหว่างออกป่า 2 ส่งตัวแทนของกลุ่ม กลุ่มละ 1 คน ออกมาเสนอผลงาน
-

สื่อ

1	ใบสั่งงานเตรียมค้นคว้า
2	เอกสารบทนำเรื่องรามเกียรติ์ (เอกสารหมายเลข 1)
-

เอกสารสำหรับนักเรียนอ่าน (ตอนที่ 1 กิจกรรมที่ 2 เอกสารหมายเลข 1)

บทนำเรื่อง พระราชนิพนธ์เรื่องรามเกียรติ์ มี 3 ฉบับ

- 1) พระราชนิพนธ์เรื่องรามเกียรติ์ ฉบับพระเจ้ากรุงธนบุรี
- 2) " " ฉบับพระพุทธรูปยอศฟ้าจุฬาโลกมหาราช
- 3) " " ฉบับพระพุทธรูปเลิศล้ำนภากาศ

ฉบับพระเจ้ากรุงธนบุรี ข้อความไม่จบบริบูรณ์ ฉบับพระพุทธรูปยอศฟ้าจุฬาโลกมหาราช เป็นฉบับที่สมบูรณ์ที่สุด ฉบับพระพุทธรูปเลิศล้ำฯ แต่งได้ไพเราะมาก แต่ก็ยังไม่จบบริบูรณ์

ที่มาของเรื่อง บทละครเรื่องรามเกียรติ์นี้ เป็นพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช เรื่องรามเกียรติ์เป็นเรื่องราวของอินเดียนชื่อรามายณะ มีมาช้านานกว่า 2,000 ปี ได้นำมาเล่นเป็นหนังและโขนมาแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีได้ทรงพระราชนิพนธ์เรื่องรามเกียรติ์เป็นบทละครไว้บางตอน นับเป็นบทละครรามเกียรติ์เล่มแรกที่ปรากฏหลักฐานแน่นอน

ความมุ่งหมาย เพื่อรวบรวมไว้มิให้สูญหายและใช้เป็นบทละคร เรื่องนี้อินเดียถือเป็นคัมภีร์สำคัญ เพราะแสดงอิทธิฤทธิ์ของพระเจ้านาคาสนาพราหมณ์ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ทรงขี้แฉง มิให้ยึดถือเป็นแก่นสารนัก เพียงแสดงให้เห็นความไม่แน่นอนของสิ่งต่าง ๆ ในโลกเท่านั้น

ทำนองแต่ง แต่งด้วยกลอนบทละคร เนื้อเรื่องและชื่อตัวละครแตกต่างกับรามายณะของอินเดียหลายแห่ง

เนื้อเรื่องย่อก่อนถึงตอนศึกไมยราพ

รามเกียรติ์ เป็นเรื่องยาวมาก ต้นเค้ามาจากความเชื่อของศาสนาฮินดู เชื่อว่าโลกจะมีคนพาลมาเกิดและก่อการร้ายทั่วไป แล้วพระนารายณ์ซึ่งเป็นพระเจ้าองค์หนึ่งของฮินดู ก็จะอวตารมาปราบยุคเข็ญให้มนุษย์มีสันติสุข เหตุการณ์เช่นนี้จะเกิดเป็นระยะ ๆ ไป

เรื่องรามเกียรติ์ พระนารายณ์อวตารมาเป็นพระราม เพื่อปราบทศกัณฐ์และวงศ์ญาติที่มีฤทธิ์มากแต่เป็นพาล

เริ่มเรื่อง พระรามได้รับคำสั่งจากพระชนกให้มาดำเนินชีวิตเป็นนักบวชอยู่ป่า ก่อนที่

จะรับราชสมบัติเป็นพระเจ้าแผ่นดินต่อไป มีพระลักษมณ์อนุชาและนางสีดาผู้ช่ายาตามไปปรนนิบัติด้วยความภักดี ทศกัณฐ์มาพบสีดาในป่า หลงรักต้องการได้ไปเป็นชaya จึงใช้กลอุบายลักพานางสีดาไปไว้ที่นครลงกา

พระรามพระลักษมณ์จึงยกกองทัพใหญ่ สร้างถนน ข้ามมหาสมุทรมาประชิดเมืองลงกา เพื่อจะแย่งชิงนางสีดาคืน พระรามยกทัพมาครั้งนี้มีพญาวานรที่มีฤทธิ์มากเป็นทหารเอกร่วมมามากมาย เช่น หนุมาน สุนทรีย และคณะทหารเอกสิบแปดมงกุฎทั้งหลายพร้อมกองทัพวานรมากมาย ครั้งแรกทศกัณฐ์ให้ญาติหลายคนออกรบกับพระราม แต่ก็พ่ายแพ้เสียชีวิตเป็นอันมาก ต่อมาคิดถึงไมยราพเจ้าเมืองบาดาลว่าเป็นผู้มีฤทธิ์มาก มีกล้องสำหรับเป่ายาวิเศษ พร้อมด้วยมนต์สำหรับสะกดให้หลับ จึงไปขอให้ไมยราพมาช่วยทำสงครามกำจัดพระราม

ก่อนที่ไมยราพจะได้ข่าวสงครามได้ฝันไปว่า มีดาวดวงน้อยลอยมาแล้วเปล่งรัศมีดับังดวงจันทร์ จึงให้โหรทำนายฝัน โหรทายว่า จะมีญาติขึ้นผ่านราชสมบัติแทนพระองค์ ไมยราพให้โหรตรวจดวงชะตาของพระญาติ โหรพบว่าดวงชะตาของไววิกสูงส่ง แสดงว่าจะได้สืบราชสมบัติ จึงให้จับไววิกกับมารดา คือ นางพิรากวน ผู้พี่สาวไปใส่ตรึงไว้

ส่วนพระรามฝันว่า ราษฎรมาดับังดวงอาทิตย์แล้วจับไปได้ แล้วพระรามก็ยื่นมือไปหักจักรในพหุโลกได้ ส่วนพระบาทนั้นยื่นไปยังใต้ธรณี พิเภกโหรของพระรามทายว่า พระรามจะถูกศัตรูจับได้ ภายหลังจะรอดมาได้ แล้วจะมีพระเกียรติยศเลื่องลือไปทั่วถึงพหุโลก

เมื่อทราบเหตุการณ์เช่นนั้น กองทัพของพระรามก็จัดการอยู่ยามรักษาพระรามอย่างกวัดจับ แล้วหนุมานก็เนรมิตกายให้ใหญ่ อดหลับอดนอนของพระรามไว้ ส่วนพระลักษมณ์ก็นั่งเฝ้ายามคอยอยู่ข้างพระแท่นบรรทมของพระรามไม่ยอมห่าง

ไมยราพลอบเข้ามาใกล้กองทัพพระราม แล้วแปลงเป็นลิงป่าตัวเล็กเข้าไปปะปนกับพวกลิงทหารของพระราม และทราบว่ เมื่อพระอาทิตย์ทอแสงขึ้นมาจากขอบฟ้าแล้ว พระรามจะพ้นเคราะห์ ไมยราพจึงเหาะขึ้นไปบนอากาศกวัดแกว่งกล้องทิพย์ ทำให้พวกพลลิงเห็นว่าเข้าตรูแล้ว ก็หยอกเข้ากันและพากันนอน ไมยราพจึงเข้าไปใกล้บัลลังก์ของพระรามได้

ชุดการสอนรายวิชาย่อย

รวมเกียรติ์ ตอนศึกโมมราช

-
<u>ตอนที่ 1</u>	1 บอกที่มาของเรื่องรวมเกียรติ์ได้
100 นาที	2 อธิบายความหมายของคำศัพท์อย่างถูกต้อง
	3 อ่านกลอนบทละคร
-

กิจกรรมที่ 3 ประเมินผลและสรุปงาน

10 นาที

<u>ขั้นตอน</u>	1 เมื่อนักเรียนเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนเรียบร้อยทุกกลุ่มแล้วครูสรุป
รายละเอียดอีกครั้งหนึ่ง
	2 ครูให้นักเรียนทุกคนทำแบบฝึกหัดเพื่อประเมินตนเอง
	3 ครูเฉลยแบบฝึกหัด

<u>สื่อ</u>	1 แบบฝึกหัดสรุปผลการรายงานหน้าชั้น
	2 ใบเฉลยแบบฝึกหัด
-

ชุดการสอนรายวิชาย่อย

รวมเกียรติ์ ตอนศึกไฉนยราพ

- ตอนที่ 1 1 บอกที่มาของเรื่องรามเกียรติ์ได้
- 100 นาที 2 อธิบายความหมายของคำศัพท์อย่างถูกต้อง
- 3 อ่านกลอนบทละคร
-

กิจกรรมที่ 4 ชี้แจงการดำเนินกิจกรรม "ไพฑูริย์"

5 นาที

- ขั้นตอน 1 ครูให้นักเรียนฝึกความคิดสร้างสรรค์ แล้วให้นักเรียนหาคำชี้แจง
- การดำเนินกิจกรรมจากครู
- 2 ครูแบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่มเพื่อทำกิจกรรม
-

ชุดการสอนรายวิชาย่อย

รวมเกียรติ์ ดอนศึกไมยราพ

-
<u>ตอนที่ 1</u>	1 บอกที่มาของเรื่องรวมเกียรติ์ได้
100 นาที	2 อธิบายความหมายของคำศัพท์อย่างถูกต้อง
	3 อ่านกลอนบทละคร
-

กิจกรรมที่ 5 การร่วมกิจกรรม "โพ่คำ"

30 นาที

- ขั้นตอน
- 1 ครูให้นักเรียนออกมาหยิบบัตรคำศัพท์แล้วชูขึ้นให้คนอื่นบอกความหมายของคำนั้น ถ้าใครตอบถูกจะมีสิทธิ์มารับใบรางวัล พร้อมทั้งผู้หยิบบัตรก็มีสิทธิ์รับใบรางวัลด้วย
 - 2 บัตรคำศัพท์มี 12 ใบ กลุ่มใดสะสมใบรางวัลได้มากจะเป็นฝ่ายชนะ

สื่อ

- 1 บัตรคำศัพท์ 12 คำ
 - 2 บัตรความหมายของคำศัพท์
 - 3 ใบรางวัล 24 ใบ
 - 4 เอกสารเกี่ยวกับคำศัพท์ที่ควรทราบ (เอกสารหมายเลข 2)
-

เอกสารสำหรับนักเรียนอ่าน (ตอนที่ 1 กิจกรรมที่ 5 เอกสารหมายเลข 2)

คำที่ควรทราบในเรื่องนี้

ไมยราพ	พญายักษ์ลูกท้าวมหาหมยักษ์ เป็นเจ้ากรุงบาดาล รั้งนตัสะกตัพพะและ เครื่องสรรพยาเป่ากลอง ถอดดวงจิตไว้ที่เขตรัญญ ได้มัจฉานุไปเลี้ยง เป็นบุตรบุญธรรม ทศกัณฐ์ให้ไปรบตัดศัพพะระราม (ก่อนศึกกุมภกรณ) ครั้งย่องเข้าไปเป่ายาวิเศษด้วยกลองสะกตัพพะระรามหลับทั้งกองทัพ ตรงเข้าอุ้มพระรามลงไปเมืองบาดาล ใส่กรงเหล็กบังไว้ที่ตงตาล เพื่อต้ม เสีย หนุมานตามลงไปแก้เอาพระรามกลับคืนมา มาไมยราพตาย แล้วจัดการ บ้านเมือง ตั้งให้ไวยวิกเป็นเจ้าเมืองบาดาล ให้มัจฉานุเป็นอุปราช
ไวยวิก	ลูกนางพิรากวณ หลานไมยราพ โหรทำนายว่า ไวยวิกจะได้สืบราชสมบัติ ไมยราพจึงจับไวยวิกและนางพิรากวณขังไว้ บังคับให้นางพิรากวณไปดักน้ำ เตรียมไว้ต้มไวยวิกพร้อมกับพระราม เมื่อหนุมานมาไมยราพแล้วอภิเษก ให้ไวยวิกครองกรุงบาดาลแทน
พระทรงสุบรรณ	พระผู้ทรงครุฑ หมายถึงพระนารายณ์ ซึ่งอวตาร (แบ่งภาค) ลงมาเกิดเป็น พระราม
พระหริรักษ์	พระนารายณ์
ไตรโลก	สามโลกคือ โลกสวรรค์ โลกมนุษย์และโลกบาดาล
สิบแปดมงกุฏ	เสนาวานร 18 ตน ซึ่งชาติก่อนเป็นเทวดา แล้วอวตารมาเป็นทหารของ พระราม
หกห้องสวรรค์ชั้นฟ้า	สวรรค์ 6 ชั้น ได้แก่ จาตุมหาราชิก ดาวดึงส์ ยามะ ดุสิต นิมมานรดี ปรนิมมิตวสวัตดี
กระออม	ภาชนะใส่น้ำทำด้วยไม้สาน
พิรากวณ	ลูกท้าวมหาหมยักษ์ พี่สาวไมยราพ แม่ไวยวิก
มัจฉานุ	ลูกหนุมานเกิดแต่นางสุพรรณมัจฉา ลูกของทศกัณฐ์กับปลา คราวพระระ

ให้จองถนนข้ามสมุทร ทศกัณฐ์ให้นางสุพรรณมัจฉาจัดการเรือหินที่ถม นางให้
บริวารคาบก้อนหินไปทิ้งที่อื่น หนุมานจับได้เลยได้เป็นเมียและบังคับให้พวก
ปลาตกศิลากลับไปไวยังถนนตามเดิม นางมีลูกด้วยหนุมานคือมัจฉานุ
เบื้องต้นเป็นลิงเผือกเหมือนพ่อหางเป็นปลา

หนุมาน

มักได้ชื่อวาญบุตร เป็นลูกพระพายเกิดแต่นางสวาทะ ซึ่งเป็นลูกแท้ ๆ ของ
พระฤๅษีโคดม นางสวาทะเป็นพี่ของพาลีและสุครีพ หนุมานจึงเป็นหลานพาลี
และสุครีพ หนุมานมีของวิเศษประจำตัวสามอย่างคือ กุณฑลบนเพชรและ
เขี้ยวแก้ว ได้มนต์ต่าง ๆ จากพระอิศวร ได้พรให้มีอายุยืน เมื่อใครฆ่าแล้ว
กลับฟื้นได้เมื่อต้องลมพัดจากพระพายผู้พ่อ หนุมานไปอาศัยอยู่กับพาลีและ
สุครีพที่เมืองขีดขิน ต่อมาสุครีพถูกพาลีจับ หนุมานกับสุครีพได้ไปถวายตัว
อยู่กับพระราม

ชุดการสอนรายวิชาย่อย

รวมเกียรติ์ ตอนศึกโมฆราช

- ตอนที่ 1 1 บอกที่มาของเรื่องรวมเกียรติ์ได้
- 100 นาที 2 อธิบายความหมายของคำศัพท์อย่างถูกต้อง
- 3 อ่านกลอนบทละคร
-

กิจกรรมที่ 6 การประเมินผลและสรุปผลงาน

15 นาที

- ขั้นตอน 1 เมื่อนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมเรียบร้อยแล้ว ครูสรุปการปฏิบัติงานอีกครั้งหนึ่ง
- 2 ครูให้นักเรียนทุกคนทำแบบฝึกหัดเพื่อประเมินผลตนเอง
- 3 ครูเฉลยแบบฝึกหัด

สื่อ

- 1 แบบฝึกหัด
- 2 ใบเฉลยแบบฝึกหัด
-

ชุดการสอนรายวิชาย่อย

รวมเกียรติ์ ตอนศึกไฉนยราพ

- ตอนที่ 2 1 ศึกษาลักษณะคำประพันธ์ของเรื่องและวิธีการอ่านกลอนบทละคร
- 100 นาที 2 อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะนิสัยของตัวละครที่สำคัญ
ในเรื่อง
- 3 บอกที่มาของเรื่องได้

- กิจกรรมที่ 1 1 ฟังการอ่านทำนองเสนาะจากแถบบันทึกเสียง

10 นาที

- ขั้นตอน 1 ครูนำด้วยการฝึกความคิดสร้างสรรค์แล้วครูเปิดแถบบันทึกเสียงการอ่าน
ทำนองเสนาะกลอนบทละครให้นักเรียนฟังประกอบตัวอย่างคำประพันธ์
ที่แจกให้

สื่อ

- 1 เอกสารประกอบตัวอย่างคำประพันธ์กลอนบทละคร (เอกสาร
หมายเลข 3)
- 2 แถบบันทึกเสียงการอ่านกลอนบทละครเรื่องรวมเกียรติ์ (ตลับที่ 745
หน้า 1)
- 3 เครื่องบันทึกเสียง

เอกสารสำหรับนักเรียนอ่าน (ตอนที่ 2 กิจกรรมที่ 1 เอกสารหมายเลข 3)

ตัวอย่างคำประพันธ์กลอนบทละคร

เมื่อئั้น	พระยาไฉยราพยักษี
ครั้นเสร็จแกว่งกล้องมณี	อสุรีก็เหาะกลับมา ฯ
	ฯ 2 คำ ฯ
ครั้นถึงยืนอยู่แต่ไกล	แอบฟังพระไทรวินหนา
เห็นหมู่วานรโยธา	มิได้ตรวจตราแก่กัน
ทั้งนั่งยามตามไฟก็เจิบสิ้น	มืองลองพาพิณก็ไม่สิ้น
บ้างตีบ้างหลับเคี้ยวฟัน	กุมภัณฑ์ค่อยย่องเข้าไป
เห็นพลกระบบ้างหมู่	พูดจากันอยู่หาหลับไม
เดินไปเดินมาไวไว	ตกใจก็ถอยออกมา ฯ
	ฯ 6 คำ ฯ
จึงหยุดยืนอยู่เหนือลม	ทำตามอาคมยักษา
เพยาสะกตนิทรา	ใส่กล้องรัตนาแล้วเป่าไป ฯ
	ฯ 2 คำ ฯ เชิด
ต้องหมู่โยธาพานริน	มัวเมาไปสิ้นไม่ทันได้
ก็กลับสนิททั้งทัพชัย	ไม่เป็นสติสมประดี ฯ
	ฯ 2 คำ ฯ
แล้วเข้าจุดลากกระชากดู	กลางหมู่โยธากระบี่ศรี
เห็นอนันต์ไม่ดิ่งอินทรีย์	อสุรีก็เดินเข้ามา ฯ
ครั้นถึงซึ้งปากวาญบุตร	หยุดอยู่ดูไปซ้ายขวา
จึงร้ายเวทสะกตนิทรา	เพยาสู่กล้องแล้วเป่าไป ฯ
	ฯ 2 คำ ฯ

ต้องพระยาสุครีพนั่งหลับ
อสุรีมีความดีใจ

กับทั้งทูลมานพทหารใหญ่
ก็เข้าไปในโอบอุรวันร ฯ

๓ 2 คำ ๓ เชิด

ครั้นถึงพลับพลาสุวรรณรัตน์
เห็นหมู่โยธาทลาดกร
ยังแต่พิเภกขุนยักษ์
นั่งอยู่แทบบาทพระราม
จึงเอายาสะกดนั้นใส่กล้อง
แล้วร่ายพระเวทอันเกรียงไกร

อันโอบาสจรัสประภัสสร
นอนหลับทับกันดาสดา
กับองค์พระลักษมณ์ภริยา
อสุราก็ลอบเข้าไป
ด้อมมองแฝงมาให้ใกล้
กลั่นใจเป่าเข้าอีกสามที ฯ

๓ 6 คำ ๓ เชิด

ต้องพระยาพิเภกขุนยักษ์
หลับไหลไม่ได้สมประดี

ทั้งพระรามพระลักษมณ์เรื่องศรี
ด้วยเวทอสุรีชาญณรงค์ ฯ

๓ 2 คำ ๓ เชิด

มีความชื่นชมโฉมณัส
แกว่งกล้องย่องย่างจรจรัส

ตบหัตถ์สำรวจลสรลสันต์
ขึ้นยังสุวรรณพลับพลา

๓ 2 คำ ๓ เชิด

พิศเพ่งเล็งดูพระลักษมณ์
ผิวเหลืองเรืองรองดังทองทา
แล้วเหลือบแลดูพระราม
ลีเลียววนลนสิทธรรณราย
โฉนจิ่งองค์พระมารดร
ฆ่าเสียจะม้วยชีวิ
คิดแล้วผาดแผลงสำแดงเดช
ขึ้นใส่เหนือบ่าอสุรา

ดวงพระพักตร์เพียงเทพเสขา
โสภณพร้อมทั้งกาย
สง่างามพร้อมเพริศเจิดฉาย
สองขายน้อยน้อยแต่เท่านี้
ว่ามีฤทธิ์รอนกว่ายักษ์
แต่ในนาทียังไม่พริบตา
ชั้นพระราเมศผู้เชษฐา
ก็ออกมาจากปากวานร ฯ

๓ 8 คำ ๓ เชิด

ข้าแรกแพรทกพันพสุธาร

ข้ามด่านผ่านทางพนาดร

ด้วยกำลังขุนมารชาญสมร

พาจรเร่งรีบไปธานี ฯ

๒ 2 คำ ฯ

ครั้นถึงจึงมีพจนารถ

จงเอามนุษย์น้อยนี้

แล้วให้เกณฑ์หมู่สุรา

รักษานในราตรีกาล

อันอิพิรากวอนสุรี

ตั้งไว้ยังหน้าพระลานชัย

ภูจะดั้นมนุษย์ให้ลูกัน

สั่งเสร็จเสด็จยาตรา

สั่งหาอำมาตย์ยักษิ

ใส่กรงเหล็กไว้ที่ตงตาล

โกยหนึ่งผูกธากล้าหาญ

ระวังเหตุเพพพาลอย่าไวใจ

ให้ตักน้ำใส่ที่กระทะใหญ่

ต่อปัจจุสมัยเวลา

ให้ม้วยชีวันสังขาร

เข้าที่ไสยาสำราญ ฯ

๒ 8 คำ ฯ เสมอ

ชุดการสอนรายวิชาย่อย

รามเกียรติ์ ตอนศึกไมยราพ

ตอนที่ 2 100 นาที	1	ศึกษาลักษณะคำประพันธ์ของ เรื่องและวิธีการอ่านกลอนบทละคร
	2	อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะนิสัยของตัวละครที่สำคัญ ในเรื่อง
	3	บอกที่มาของเรื่องได้

กิจกรรมที่ 3 รายงานผลการฝึกอ่านกลอนบทละคร

5 นาที

ขั้นตอน

- 1 ครูให้นักเรียนอ่านทำนองเสนาะกลอนบทละครพร้อมกัน
- 2 สรุปผลการอ่านกลอนบทละครโดยให้นักเรียนฟังจากแถบบันทึกเสียงอีกครั้งหนึ่ง

สื่อ

1. แลบบันทึกเสียง (ตลับที่ 745 หน้า 1)
2. เครื่องบันทึกเสียง
3. ตัวอย่างคำประพันธ์กลอนทลละคร (เอกสารหมายเลข 3)

เอกสารสำหรับนักเรียนอ่าน (ตอนที่ 2 กิจกรรมที่ 4 เอกสารหมายเลข 4)

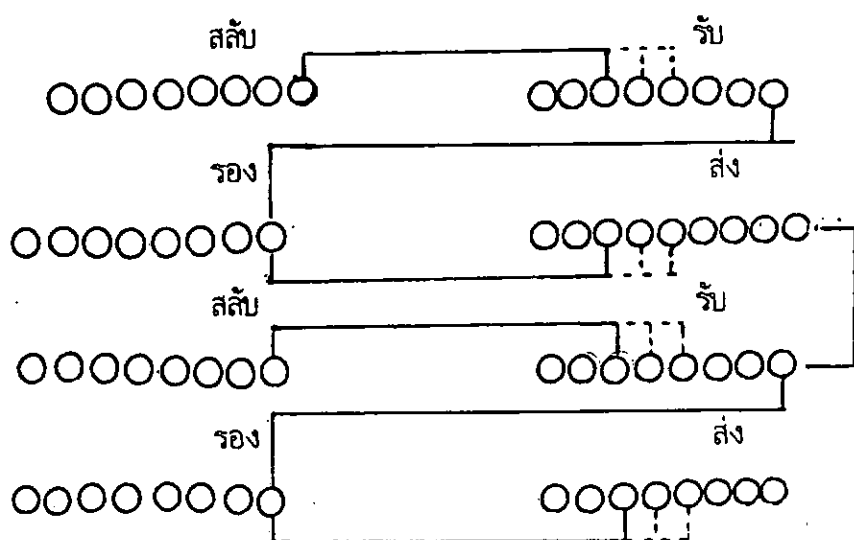
ข้อบังคับของกลอนสุภาพ (กลอนบทละคร)

ตัวอย่างข้างล่างแสดงกลอน 2 บท

กลอนสุภาพทั้งจำมีกำหนด	กลอนหนึ่งบทสี่วรรคครองอักษร
วรรคละแปดพยางค์นับศัพท์สุนทร	อาจยังหย่อนเจ็ดหรือเก้าเข้าหลักการ
ท่าแห่งคำคล้องจองต้องสัมผัส	สลับจัดรับรองส่งประสงค์สมาน
เสียงสูงต่ำต้องเรียงเยี่ยงโบราณ	เป็นกลอนกาพย์ที่ครบครันฉันเอย

(พระปณิธิ นาคทรรพ และ ม.ล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ)

ผังภูมิ

เส้นทึบ แสดงตำแหน่งของสัมผัสบังคับ เส้นไขว้ปลา แสดงว่ามีการผ่อนผันได้ โปรดดูข้อบังคับของกลอน

กลอน 4 วรรค นับเป็น 1 บท บทหนึ่งมี 2 บาท บาทละ 2 วรรค รวมเป็น 4 วรรค ดังกล่าวแล้ว (1 บาท อาจเรียกว่า 1 คำกลอนก็ได้) วรรคที่ 1 มีชื่อเรียกว่า วรรคสลับ วรรคที่ 2 เรียกว่า วรรครับ วรรคที่ 3 เรียกว่า วรรครอง วรรคที่ 4 เรียกว่า วรรคส่ง วรรคหนึ่ง ๆ มี 8 พยางค์ (อาจใช้เป็น 7 หรือ 9 พยางค์ก็ได้) พยางค์สุดท้ายของ วรรคที่หนึ่งบังคับให้สัมผัสกับพยางค์ที่ 3 หรือที่ 5 ของวรรคที่สอง (บางครั้งอาจอนุญาตให้สัมผัส

กับพยางค์ที่ 2, 4, หรือ 6 ก็ได้)

พยางค์สุดท้ายของวรรคที่ 2 สัมผัสกับพยางค์สุดท้ายของวรรคที่ 3

พยางค์สุดท้ายของวรรคที่ 3 สัมผัสกับพยางค์ที่ 3 หรือพยางค์ที่ 5 ของวรรคที่ 4

(บางครั้งอนุโลมให้สัมผัสกับพยางค์ที่ 2, 4 หรือ 6 ก็ได้)

พยางค์สุดท้ายของวรรคที่ 4 สัมผัสกับพยางค์สุดท้ายของวรรคที่ 2 ในบทต่อไป

เสียงวรรณยุกต์ที่นิยมกันในการแต่งกลอน มีดังนี้คือ พยางค์สุดท้ายของวรรคที่ 2 ต้องใช้เสียงจัตวา หรือเสียงเอก หรือเสียงโท (นานครั้งจะพบเสียงตรีซึ่งไม่เป็นที่นิยม) และพยางค์สุดท้ายของวรรคที่ 4 นิยมใช้วรรณยุกต์สามัญ หรือเสียงตรี และพยางค์นั้นไม่นิยมใช้เสียงวรรณยุกต์ซ้ำกับพยางค์สุดท้ายของวรรคที่ 2 หรือพยางค์สุดท้ายของวรรคที่ 3

ชุดการสอนรายวิชาย่อย

รวมเกียรติ์ ตอนคือไผ่ยรพ

-
<u>ตอนที่ 2</u> 100 นาที	1 ศึกษาลักษณะคำประพันธ์ของเรื่องและวิธีการอ่านกลอนบทละคร 2 อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะนิสัยของตัวละครที่สำคัญในเรื่อง 3 บอกที่มาของเรื่องได้
-

กิจกรรมที่ 5 การอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะคำประพันธ์จากแผ่นใส

10 นาที

ขั้นตอน ครูฝึกความคิดสร้างสรรค์ แล้วครูสนทนากลุ่มเกี่ยวกับลักษณะคำประพันธ์ของเรื่องจากนักเรียนถึงข้อดี ข้อเสีย พร้อมทั้งให้นักเรียนยกตัวอย่างประกอบให้เห็นจริง

- สื่อ
- 1 ตัวอย่างคำประพันธ์ (เอกสารหมายเลข 3)
 - 2 เอกสารการแต่งกลอนบทละคร (เอกสารหมายเลข 4)
-

ชุดการสอนรายวิชาย่อย

รามเกียรติ์ ตอนศึกไมยราพ

<u>ตอนที่ 2</u> 100 นาที	1 ศึกษาลักษณะคำประพันธ์ของเรื่องและวิธีการอ่านกลอนบทละคร 2 อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะนิสัยของตัวละครที่สำคัญในเรื่อง 3 บอกที่มาของเรื่องได้
-

กิจกรรมที่ 6 การประเมินผลการศึกษาเอกสารเรื่องลักษณะคำประพันธ์

5 นาที

ขั้นตอน ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด เรื่องลักษณะคำประพันธ์ที่ครูเตรียมมา แล้วครูสรุปรายละเอียดอีกครั้งหนึ่ง

สื่อ แบบฝึกหัด

ใบงานในการวิจารณ์ลักษณะนิสัยตัวละคร (ตอนที่ 2 กิจกรรมที่ 7)

- คำชี้แจง 1. เมื่อนักเรียนได้รับบัตรรายชื่อตัวละคร ให้นักเรียนวิจารณ์ลักษณะนิสัยของตัวละคร
ประกอบการวาดภาพ เฉพาะตัวละครที่รับผิดชอบกลุ่มละ 1 ตัวละคร
2. แนววิจารณ์คือ ลักษณะนิสัย ความมีคุณธรรม ความรับผิดชอบ พฤติกรรมต่าง ๆ
โดยดูจากสไลด์ประกอบคำบรรยายเรื่องราวเกยรต์ตอนศึกไมยราพเป็นแนววิจารณ์

1. พระราม จากหน้า 96, 98
2. พระลักษมณ์ จากหน้า 97
3. พิเภก จากหน้า 98
4. หนุมาน จากหน้า 97
5. ไมยราพ จากหน้า 95 - 96, 113 - 119
6. มัจฉานุ จากหน้า 102 - 107
7. พิกากวน จากหน้า 107 - 108
8. ไวยวิก จากหน้า 108
9. สุนทรีย จากหน้า 97
10. 18 มงกุฎ จากหน้า 98
11. ยักษ์ จากหน้า 99

คำบรรยายสไลด์ประกอบการสอน

ชุด ธรรมเกียรติ์ ตอน ศักดิ์ไมยราพ (ตอนที่ 2 กิจกรรมที่ 8)

ภาพที่ 1 ธรรมเกียรติ์

บรรยาย ไมยราพ ได้ลอบเข้าไปใกล้กองทัพระราม แปลงตัวเป็นลิงปาดัวเล็ก เข้าไป
ปะปนกับทหารลิงได้ทราบว่เมื่อเวลาพระอาทิตย์ทอแสงขึ้น พระรามก็จะหันเคราะห์
ไมยราพจึงเหาะขึ้นไปบนอากาศ กวัดแกว่งกล้องทพิพย์ให้มีแสงสว่างเหมือนพระอาทิตย์
ทอแสงขึ้นจากขอบฟ้าแล้ว พอลืมมองเห็นว่าเป็นเวลาเช้าตรู่แล้วจึงพากันนอนหลับ
และหยอกเข้ากัน ไมยราพจึงเข้าไปใกล้พลหาของพระรามได้

ภาพที่ 2 เมื่อนั้น พระยาไมยราพยักษ์

 ครั้นเสร็จแกว่งกล้องมณี อสุรีก็เหาะกลับมา

ภาพที่ 3 ครั้นถึงยืนอยู่แต่ไกล แอบฟังพระโอรสในหนา

 เห็นหมู่วานรโยธา มิได้ตรวจตราแก่กัน

ภาพที่ 4 ทั้งนั่งยามตามไฟก็เงิบสิ้น ม้องกลองพาทย์พิณก็ไมลั่น

 บ้างตื่นบ้างหลับเคี้ยวฟัน กุมนันท์ค่อยย่องเข้าไป

ภาพที่ 5 จึงหยุดยืนอยู่เหนือลม ทำตามอาคมยักษา

 เทยาสะกตนิทรา ใส่กล้องรัตนาแล้วเป่าไป

ภาพที่ 6 จึงร้ายเวทสะกตนิทรา เทยาส่กล้องแล้วเป่าไป

ภาพที่ 7 ต้องพระยาสุครีพนั่งหลับ กับทั้งขุนนางทหารใหญ่

 อสุรีมีความดีใจ

ภาพที่ 8 ก็เข้าไปในโอรสวรรค์

 ครั้นถึงพลหาสุวรรณรัตน์ อันโอรสจำรัสประภัสสร

 เห็นหมู่โยธาพลากร นอนหลับกับกันดาชดา

 ยิ่งแต่พิเภกขุนยักษ์ กับองค์พระลักษมณ์นิษฐาน

 นั่งอยู่แทบบาทพระราม อสุราก็ลอบเข้าไป

ภาพที่ 9	พิศเพ่งเล็งดูพระลักษมณ์ ผิวเหลืองเรืองรองต้งทองทา แล้วเหลือบแลดูพระราม สืเบียววสนิสพรหมราย	ดวงพระพักตร์เพียงเพพเลขา โสมภาพร้อมทั้งกาย สง่างามพริ้มเพริศเจิดฉาย สองขายน้อยน้อยแต่เท่านี้
ภาพที่ 10	ยกเอากรงเหล็กอันใหญ่ ไปไว้ยังดงตาลนั้น	มาใส่พระรามรังสรรค์ ตามพระยาภุมมัทธน์บัญชา
ภาพที่ 11	บัดนั้น แต่ต้องละอองอายยา ครันสมพัดก็ตื่นหันกาย อัศจรรย์เป็นหันหันทวี	วายุบุตรฤทธิไกรใจกล้า หลับตาเมามัวไม่สมประดี เรียกสุคริพนำชายกระบี่ศรี เมื่อกั๊กาเคลิ้มหลับไป
ภาพที่ 12	บัดนั้น แว่วเสียงทมนานเรียกมา	ลูกพระอาทิตย์ฤทธิกล้า ก็ผวาตื่นขึ้นทันที
ภาพที่ 13	เห็นหมูเอยธพลากร หลับไหลไม่หันตื่นตา	พวกพลวานรย้ายขวา เกลื่อนกลาดดาษดาหับกัน
ภาพที่ 14	บัดนั้น แสนวิโยคโศกเศร้าโศกา จึงน้อมเคียรถวายอภิวาทน์ อันว่าสมเด็จพระจักรี จงระงับดับความทุกข์ร้อน ขอให้ทมนานชาญณรงค์	พระยาพิเภกยักขา อสุราค่อยได้สมประดี ทูลพระนุชนาถเรื่องศรี ซึ่งที่จะม้วยชีวัน อย่าอาวรณ์วิโยคกันแสงศัลย์ ตามพระทรงธรรมไปบาดาล
ภาพที่ 15	จึงพินิจพิศดูสำคัญ ก็ถึงต้นมรคาพนาลัย มีบัวดอกหนึ่งเท่ากรรณ	ซึ่งพิเภกภุมมัทธน์บอกให้ แลไปเห็นสระปทุมมาลัย บานสดกลั่นเกลี้ยงหอมหวาน
ภาพที่ 16	บัดนั้น เห็นวานรเผือกผู้มาราวิ	ฝ่ายหมู่สุรายักษ์ ดีค่ายทำลายปราการ

	ต่างตนพิโรธโกรธนัก กรูกันโหดโผนโจนทะยาน พุ่งซัดอาวุธกลุ่ลหล แทงด้วยแหลนหลาวโถม	ฉวยซักอาวุธสำแดงหาญ ออกไล่รอนราญวานร ต่างตนก็ยิงธนูศร พันพอนอดลุด่วนไป
ภาพที่ 17	บัดนั้น ซึ่งอยู่ในสระคงคา ราตรีเที่ยงคืนเคยเที่ยว ก็สำแดงเพลงฤทธิ์เกรียงไกร	มัจฉาผู้ใจแกล้วกล้า เป็นด่านรักษาชั้นใน ลดเลี้ยวกระเวนทางใหญ่ ขึ้นไปจากท้องชลธาร
ภาพที่ 18	ถึงที่ขอบสระก็หยุดอยู่ เห็นวานรเผือกผู้หังการ โกรธาบพันกระหีบเท้า แล้วร้องประกาศด้วยวาจา	แลดูไปทั่วทุกสถาน ล่องด่านผ่านทางเข้ามา ทำอำนาจออกยืนขวางหน้า เหวี่ยงอ้ายพาลาใจฉกรรจ์
ภาพที่ 19	รูปร่างก็คล้ายกับกู ถาจะเป็นกฤตผลสุรกานต์	สองทพธรรมรายฉายฉาน เหมือนมารดาเลี้ยงความไว้
ภาพที่ 20	หาวเป็นดาวเดือนทinker เสร็จแล้วก็กลับลงมา	เขจรสว่างเวหา ยังพันพสุธาพันทิ
ภาพที่ 21	เมื่อนั้น ต้องจำลำบากพันทวี อยู่ในเรือนตรึงนาค ไมยราพอสุราพระยายักษ์	ฝ่ายนางพิราภวนยักษ์ กับด้วยอสุริสุกรัก แสนทุกข์ทรมานเพียงอกหัก ใช้ให้ไปดักคงคา
ภาพที่ 22	ครั้นถึงที่สระบุษบง คิดถึงลูกกร่วมชีวิต	นั่งลงริมท่าวาริศรี ตีทรวงเข้ารำโรคา
ภาพที่ 23	เมื่อนั้น ขึ้นเสียงเถียงตอบสุรา เรามาผู้เดียวก็เห็นอยู่ คร่ำคร่ามานานก็กว่าแสนปี	นางพิราภวนยักษ์ เหตุใดมาว่าดังนี้ เมื่อตราขุนต์ของยักษ์ ไม่ตีหักเองจะโทษใคร

ภาพที่ 24

เมื่อขึ้น

ฟังวาญบุตรก็ปริดา
 ซึ่งว่ามานั้นไม่ตาย
 ถอดจิตออกเป็นภูมิ
 แล้วเอาจลงไปซ่อนไว้
 ท่านจงคิดฆ่าตัวฉนร

นางพิราภวนัยกษา

จึงร้องบอกมาทันที
 เพราะด้วยอุบายยักย
 ๑. สักล่องมณีลองกรณ
 ๑. ในยอดตริภูมิสิงบ
 ๑. ไมยราพฤทธิ์รอนจะวายปราณ

ชุดการสอนรายวิชาย่อย

รวมเกียรติ์ ตอนศึกไมยราพ

<u>ตอนที่ 2</u> 100 นาที	1 ศึกษาลักษณะคำประพันธ์ของเรื่องและวิธีการอ่านกลอนบทละคร 2 อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะนิสัยของตัวละครที่สำคัญในเรื่อง 3 บอกที่มาของเรื่องได้
-

กิจกรรมที่ 9 ประเมินผลและสรุปผลการปฏิบัติงาน

15 นาที

<u>ขั้นตอน</u>	1 เมื่อนักเรียนสรุปผลการปฏิบัติงานหน้าชั้นเรียนครบทุกกลุ่มแล้ว ครูสรุปรายละเอียดอีกครั้งหนึ่ง 2 ให้นักทำแบบฝึกหัด
<u>สื่อ</u>	1 ใบงาน ของนักเรียนแต่ละกลุ่ม 2 บัตรเฉลยลักษณะนิสัยตัวละครสำคัญ 3 แบบฝึกหัด 4 เอกสารหลักการวิจารณ์ลักษณะนิสัยตัวละคร (เอกสารหมายเลข 5)
-

บัตรเฉลย เรื่องลักษณะนิสัยตัวละคร (ตอนที่ 2 กิจกรรมที่ 9)

1. พระราม เป็นโอรสกษัตริย์ต้องออกมาอยู่ป่า 14 ปี เพื่อรับราชสมบัติ มีความเที่ยงธรรม มีบุญญาธิการมาก เป็นที่รักของทุก ๆ คน เมื่อหนุมานช่วยเหลือออกจากบาดาลได้ถวายแหวนแก่หนุมานเป็นการบำเหน็จความชอบ
2. พระลักษมณ์ น้องของพระรามที่ติดตามมาอยู่ป่า มีความจงรักภักดีและมีความเมตตา กรุณา สามารถปกป้องรักษาช่วยเหลือพระรามตลอดมา
3. พิเภก เป็นน้องของทศกัณฐ์แต่ถูกขับไล่จึงมาอยู่กับพระนารายณ์ มีความสามารถ ทำนายดวงชะตาอย่างแม่นยำ จงรักภักดีต่อพระรามเป็นผู้ที่ฉลาดรอบรู้การลวงหน้า
4. หนุมาน เป็นลูกพระพายและเป็นทหารเอกของพระรามที่มีความจงรักภักดี มีความสามารถกล้าหาญมากที่สุดจนหักด่านต่าง ๆ เข้าไปช่วยพระรามกลับมาได้ สามารถหาวเป็นดาวเป็นเดือนได้ หนุมานไม่มีวันตาย ถ้ามีลมพัดมาต้องกายจะฟื้นได้ทุกครั้ง เนรมิตกายได้ ฉลาดรู้ทันผู้อื่นเสมอ แต่เจ้าชู้มีภรรยาหลายคน
5. ไมยราพ เป็นพวกทศกัณฐ์ชอบประพาดฝีมือ ลอบเข้าไปจับพระรามมาขังไว้ตามคำสั่งของทศกัณฐ์ ในที่สุดต่อสู้กับหนุมานจนตัวตาย เพราะหนุมานรู้ความลับเรื่องถอดดวงใจ
6. มัจฉานุ เป็นบุตรของหนุมานกับนางสุพรรณมัจฉา แต่มาอยู่กับไมยราพที่เมืองบาดาล มีความสามารถปกป้องรักษาด่านสำคัญของบาดาล มีความกตัญญูรู้คุณ เมื่อไมยราพตาย มัจฉานุได้เป็นอุปราชของเมืองบาดาล
7. พิรากวณ เป็นญาติกับมัจฉานุ มีลูกชายคนหนึ่งถูกไมยราพจับขังทั้งคู่ เพราะความเข้าใจผิด คิดว่าจะมาชิงสมบัติตามคำทำนาย มีหน้าที่ตักน้ำจืดรู้จักกับหนุมานแล้วชักนำมามาบาดาล เพื่อช่วยพระรามและไววิก

ชุดการสอนรายวิชาย่อย

รวมเกียรติ์ ตอนศึกไมยราพ

ตอนที่ 3 1 แสดงบทบาทสมมติ100 นาที 2 ศึกษาเพื่อรู้และเข้าใจความหมายของข้อคิดและสำนวนเปรียบเทียบ
ที่สำคัญจากเรื่องกิจกรรมที่ 2 การเตรียมและซ้อมการแสดงบทบาทสมมติ

10 นาที

ขั้นตอน 1 แต่ละกลุ่มกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของสมาชิกในกลุ่ม ตามเอกสารที่ได้รับ

2 ซ้อมการแสดงบทบาทสมมติ

สื่อ 1 ใบงานการแสดงบทบาทสมมติ

2 อุปกรณ์เท่าที่มีในห้องเรียน

ใบงานการแสดงบทบาทสมมติ (ตอนที่ 3 กิจกรรมที่ 2)

คำชี้แจง 1. ให้ผู้แทนกลุ่มแบ่งหน้าที่ให้สมาชิกในกลุ่มปฏิบัติดังต่อไปนี้

- 1.1 ฝ่ายจัดฉาก
- 1.2 ผู้บรรยาย
- 1.3 ฝ่ายนักแสดง

2. สมาชิกในกลุ่มช่วยกันคิดบทบรรยาย บทเจรจา และบทบาท โดยให้อยู่ในเนื้อเรื่องของแต่ละตอนดังนี้

กลุ่มที่ 1 เริ่มตั้งแต่	มีจณานุกอกราบทางไปแก่ทูลมาน ถึง
จากหน้า 107 - 109	ทูลมานแปลงเป็นเณรวัดศาลา

กลุ่มที่ 2 เริ่มตั้งแต่	ยักษ์นายทวารให้นางพิราภวนขึ้นดาซัง ถึง
จากหน้า 110 - 112	ทูลมานย้อนกลับไปหาไมยราพ

กลุ่มที่ 3 เริ่มตั้งแต่	เทพยดาช่วยปกป้องพระราม ถึง
จากหน้า 112 - 115	ทูลมานหักทอกไมยราพ

กลุ่มที่ 4 เริ่มตั้งแต่	ไมยราพหมดอาวุธต่อสู้ ถึง
จากหน้า 115 - 119	ทูลมานฆ่าไมยราพ

3. แต่ละกลุ่มใช้เวลาเตรียมตัว 10 นาที และใช้เวลาแสดง 6 นาที

ชุดการสอนรายวิชาย่อย

รวมเกียรติ์ ตอนศึกโมยราพ

- ตอนที่ 3 1 แสดงบทบาทสมมุติ
- 100 นาที 2 ศึกษาเพื่อรู้และเข้าใจความหมายของข้อคิดและสำนวนเปรียบเทียบกับที่สำคัญจากเรื่อง
-

กิจกรรมที่ 3 การแสดงบทบาทสมมุติ

25 นาที

- ขั้นตอน
- 1 ครูให้กลุ่มที่พร้อมจะแสดงก่อนมาแสดงโดยเรียงลำดับตามความสมัครใจ
 - 2 แสดงบทบาทสมมุติ เรียงลำดับก่อนหลังตามที่ตกลงกัน

สื่อ

- 1 ใบงานการแสดงบทบาทสมมุติ
 - 2 อุปกรณ์ประกอบการแสดงบทบาทเท่าที่นักเรียนจะหาได้
 - 3 ใบสรุปสิ่งที่ได้รับจากการแสดงบทบาทสมมุติ
-

ชุดการสอนรายวิชาย่อย

รวมเกียรติ์ ดอนคี่กมยรพ

ตอนที่ 3 1 แสดงบทบาทสมมติ

100 นาที 2 ศึกษาเพื่อรู้และเข้าใจความหมายของข้อคิดและสำนวนเปรียบเทียบ
ที่สำคัญจากเรื่อง

กิจกรรมที่ 4 ประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรม

5 นาที

ขั้นตอน ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปถึงสิ่งที่ได้รับจากการแสดง และบทบาทสมมติ
ของแต่ละกลุ่ม

สื่อ ใบสรุปสิ่งที่ได้รับจากการแสดงบทบาทสมมติ

ใบสรุปสิ่งที่ได้รับจากการแสดงบทบาทสมมติ (ตอนที่ 3 กิจกรรมที่ 4)

กลุ่มที่ 1

สิ่งที่ได้รับ

.....

.....

.....

กลุ่มที่ 2

สิ่งที่ได้รับ

.....

.....

.....

กลุ่มที่ 3

สิ่งที่ได้รับ

.....

.....

.....

กลุ่มที่ 4

สิ่งที่ได้รับ

.....

.....

.....

ชุดการสอนรายวิชาย่อย

รวมเกียรติ์ ดอนคี่ไฉยรพ

- ตอนที่ 3 1 แสดงบทบาทสมมติ
- 100 นาที 2 ศึกษาเพื่อรู้และเข้าใจความหมายของข้อคิดและสำนวนเปรียบเทียบกับที่สำคัญจากเรื่อง
-

กิจกรรมที่ 5 ชี้แจงกิจกรรมการแข่งขันหาข้อคิดและสำนวนเปรียบเทียบกับจากเรื่อง

10 นาที

- ขั้นตอน
- 1 ผูกความคิดสร้างสรรค์ให้นักเรียนแล้วให้นักเรียนหาคำชี้แจงการทำกิจกรรมแข่งขันหาข้อคิดและสำนวนเปรียบเทียบกับจากครู
 - 2 ครูแบ่งนักเรียนเป็น 2 ฝ่าย เพื่อปฏิบัติกิจกรรมการแข่งขัน ตามหัวข้อต่อไปนี้
 - 2.1 เกี่ยวกับความโกรธ จากหน้า 97, 101 - 104
 - 2.2 เกี่ยวกับความเศร้า จากหน้า 98, 108
 - 2.3 เกี่ยวกับความศึกลัก จากหน้า 100 - 101, 113
 - 2.4 เกี่ยวกับความดีใจ จากหน้า 105, 108, 118
 - 2.5 เกี่ยวกับความดูร้าย จากหน้า 119
 - 2.6 เกี่ยวกับความงาม จากหน้า 93
 - 3 ทั้ง 2 ฝ่าย เสนองงานบนกระดาน

สื่อ

บัตรงาน

ชุดการสอนรายวิชาย่อย

รวมเกียรติ์ ตอนศึกไมยราพ

<u>ตอนที่ 3</u>	1	แสดงบทบาทสมมติ
100 นาที	2	ศึกษาเพื่อรู้และเข้าใจความหมายของข้อคิดและสำนวนเปรียบเทียบที่สำคัญจากเรื่อง
-

กิจกรรมที่ 6 การร่วมกิจกรรมการแข่งขันจากการศึกษาด้วยสไลด์ประกอบคำกลอน
30 นาที

<u>ขั้นตอน</u>	1	ครูแบ่งนักเรียนเป็น 2 ฝ่าย แล้วให้บัตรสั่งงาน เพื่อนำไปศึกษาค้นคว้าเตรียมแข่งขันหาข้อคิดและสำนวนเปรียบเทียบ
	2	การศึกษาค้นคว้านั้นจะใช้วิธีศึกษาจากสไลด์เรื่องรวมเกียรติ์ ตอนศึกไมยราพ ประกอบคำกลอน
	3	ส่งตัวแทนของแต่ละฝ่ายออกมาเสนองานบนกระดาน

<u>สื่อ</u>	1	บัตรสั่งงานการหาข้อคิดและสำนวน
	2	สไลด์เกี่ยวกับข้อคิดและสำนวนเปรียบเทียบ
-

คำบรรยายสไลด์ประกอบคำสอน

ชุดรวมเกียรติดอนศึกไมยราพ (ตอนที่ 3 กิจกรรมที่ 6)

ภาพที่	1	ครั้นถึงซึ่งปากวายุบุตร	หยุดอยู่ดูไปซ้ายขวา
ภาพที่	2	จึงเอายาสะกดนั้นใส่กล้อง	ด้อมมองแฝงมาให้ใกล้
		แล้วร้ายพระเวทอันเกรียงไกร	กลั่นใจเป่าเข้าอีกสามที
ภาพที่	3	คิดแล้วผาดแผลงสำแดงเดช	ซ่อนพระราเมศผู้เขษร
		ขึ้นใส่เหนือบ่าอสุรา	ก็ออกมาจากปากวานร
ภาพที่	4	ครั้นถึงจึงมีพจนารถ	สั่งมหาอำมาตย์ยักษ์
		จงเอามนุษย์น้อยนี้	ใส่กรงเหล็กไว้ที่ตงตาล
ภาพที่	5	เสร็จแล้วประณตบทงส์	ลาองค์พระลักษมณ์กนิษฐา
		ออกจากสุวรรณหลันพลา	สำแดงศักดิ์แล้วรีบไป
ภาพที่	6	ขุนกระบี่ผู้ปรีชาชาญ	ก็หักก้านลอดไปด้วยฤทธา
ภาพที่	7	แลเห็นกำแพงแสงล้อม	บ้อมค่ายคูเขื่อนแน่นหนา
ภาพที่	8	บัดนั้น	คำแหงหนุมานทหารใหญ่
		หลบหลีกแคล้วคล่องว่องไว	เลี้ยวไล่สังหารอสูร
ภาพที่	9	บัดนั้น	หนุมานผู้ชาญชัยศรี
		หลบหลีกว่องไวในที	ขุนกระบี่เหยียบงาควาญ
		ป็นขึ้นด้วยกำลังสามารถ	องอาจหักคอคชาสาร
		ล้มลงกับพื้นสุธาธาร	วายุปราณสิ้นชีพชีวา
ภาพที่	10	รวดเร็วตั้งสมหัตพาน	ถึงสถานที่ร่วมทางใหญ่
		ให้คิดงนสนเท่ห์ใจ	แลไปเห็นเขากระหมกกัน
ภาพที่	11	ดินถีนมือหักด้วยกำลัง	ภูเขาก็กังลงหมด
		ถื่นเลื่อนสะเทือนถึงโสฬส	เพลิงกรดดับสิ้นทันที
ภาพที่	12	แลไปเห็นยุงเท่าแม่ไก่	ฝูงใหญ่บินว่อนขวางหน้า
		ขุนกระบี่ผู้มีศักดิ์ดา	เข้าไล่เข่นฆ่ารอนราญ

ภาพที่	13	เห็นสระสี่เหลี่ยมกว้างใหญ่ ทรงดอกออกฝักอรชร	คาบไปด้วยพุ่มเกสร ตมบานสลอนสลับกัน
ภาพที่	14	บัดนั้น ได้ฟังกริ้วโกรธคือไพกาล ถึงตัวน้อยเท่านั้น อย่าพักอาจองทะนงใจ	มัจฉาณฤทธิไกรใจหาญ ตมมือจัดฉานแล้วตอบไป จะกลัวฤทธิ์เอ็งก็หาไม่ ใครดีจะได้เห็นกัน
ภาพที่	15	บัดนั้น กริ้วโกรธพิโรธตั้งอัคคี	หนุมนผู้ชาญชัยศรี ขุนกระบี่รับระปะทะกร
ภาพที่	16	บัดนั้น เห็นประจักษ์เหมือนคำชนัน	มัจฉาณผู้ชาญชัยศรี ยินดีก็วิ่งเข้าไป
ภาพที่	17	บิดาลงมาทางไหน จงเร่งหนีจพิศดู	ทางนั้นจะไปยังมีอยู่ ก็จะรู้ด้วยปรีชาชาญ
ภาพที่	18	คิดพลางยืนอยู่แต่ไกล	สำรวจใจกำบังกายา
ภาพที่	19	ใส่กระทะจะด้มลูกชาย	ให้ตายด้วยพระรามาธา
ภาพที่	20	ก็กระเดียดกระออมเดินมา	ออกจากทวารอาสน์
ภาพที่	21	บัดนั้น เห็นนางโคกจากนัลย์ ว่ารุ่งเช้าชีวิตจะวายปราณ จึงคลายพระเวทกำบังตา	ฝ่ายลูกพระพายรังสรรค์ รำพันออกนามพระรามา กับไววิบูลมารยักษา เดินเข้าไปหาทันใด
ภาพที่	22	ถึงจะเหาะข้ามกำแพงยักษ์	ก็ต้องจักรกรดมรณา
ภาพที่	23	ครั้นถึงซึ่งหน้าพลาญ	ขับอกหนุมนทหารใหญ่
ภาพที่	24	นั่งดงดาส่ายพารา	ซึ่งยักษามันไว้พระจักรี
ภาพที่	25	เมื่อนั้น ผวาตื่นจากแท่นอลงการ	พระยาไมยราพใจหาญ บุษมารก็เหลือบแลไป

ภาพที่	26	ล้มลงกับพื้นพลูธ โสดโผนโจนไปทันที	ด้วยศักดาเดช เรืองศรี ขุนกระบี่เหยียบอกลงไว้
ภาพที่	27	เท้าซ้ายเหยียบอกอสุรี เท้าขวาวั่นก้าวทะยานไป	มิให้เคลื่อนจากที่ขึ้นมาได้ ยังในตรีภูมบรรพต
ภาพที่	28	ตั้งหนึ่งพระกาลสาลราช กายตั้งระด้าวแดนัน	มาพันฟาดด้วยคมพระแสงบรรค์ กุ่มันท์ก็ม้วยชีวิ

ชุดการสอนรายวิชาย่อย

รวมเกียรติ์ ตอนศึกไฉนยรพ

- ตอนที่ 3 1 แสดงบทบาทสมมุติ
- 100 นาที 2 ศึกษาเพื่อรู้และเข้าใจความหมายของข้อคิดและสำนวนเปรียบเทียบ
ที่สำคัญจากเรื่อง
-

กิจกรรมที่ 7 ประเมินผลการแข่งขัน

10 นาที

- ขั้นตอน 1 เมื่อนักเรียนเสนอผลงานหน้าชั้นเรียบร้อยแล้วทั้ง 2 ฝ่ายครูสรุป
รายละเอียดอีกครั้งหนึ่ง
- 2 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเพื่อประเมินตนเอง
- 3 ครูเฉลยแบบฝึกหัด

- สื่อ 1 บัตรงาน
- 2 แบบฝึกหัด
- 3 ใบเฉลยแบบฝึกหัด
-

ใบเฉลย การหาข้อคิดและสำนวนเปรียบเทียบ (ตอนที่ 3 กิจกรรมที่ 7)

1. เกี่ยวกับความโกรธ
 1. ร้อนจิตตั้งหนึ่งเพลิงจี้ จากหน้า 97
 2. โกรธตั้งไฟบรรลัยกัล จากหน้า 101
 3. ได้ฟังกริ้วโกรธคือไฟกาฬ จากหน้า 102
2. เกี่ยวกับความเศร้า เสียใจ
 1. แสนวิโยคโศกเศร้าโศกา จากหน้า 98
 2. ร่ำพลาญแสนโศกโศกา ตั้งว่าจะสิ้นชีวัน จากหน้า 108
 3. ตั้งว่าจะสิ้นสมประดี จากหน้า 98
3. เกี่ยวกับความคึกคัก เข้มแข็ง ชัดเจน
 1. หสพหลิกเคล้าคล่องว่องไว เลี้ยวไล่สังหารอสุรี จากหน้า 100
 2. ถีบกัดพัดแทงลับสน จากหน้า 100
4. เกี่ยวกับความดีใจ
 1. ยินดีตั้งได้พากฟ้า จากหน้า 105
 2. ตั้งได้สมบัติในสวรรค์ จากหน้า 108
5. เกี่ยวกับความดูร้าย
 1. ตั้งหนึ่งพระกาฬพาลราช มากันพาดด้วยคมพระแสงบรรค์ จากหน้า 119
6. เกี่ยวกับความงาม
 1. ดวงพระพักตร์เพียงเทพเลขา จากหน้า 96
 2. ผิวเหลืองเรืองรองดังทองทา โสภณรั้งพร้อมทั้งกาย จากหน้า 96

ชุดการสอนรายวิชาย่อย

รวมเกียรติ์ ตอนศึกษามยรพ

-
<u>ตอนที่ 4</u>	1	อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุผลที่ตัวละครยกมาเป็นข้ออ้าง
100 นาที	2	เขียนเรื่องต่อกัน
	3	ตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง
-

กิจกรรมที่ 1 ชี้แจงกิจกรรม "จับเชลย" ด้วยแผ่นใส

10 นาที

- ขั้นตอน
- 1 ครูนำโดยการฝึกกิจกรรมสร้างสรรค์แล้วให้นักเรียนฟังคำชี้แจงการทำกิจกรรม "จับเชลย" จากแผ่นใส
 - 2 ครูแบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่มเพื่อปฏิบัติกิจกรรม

- สื่อ
- 1 บัตรสำหรับเขียนชื่อตัวละคร 30 บัตร
 - 2 แผ่นใส
 - 3 เครื่องฉายข้ามศีรษะ
-

ชุดการสอนรายวิชาย่อย

รวมเกียรติ์ ตอนศึกไมยราพ

- ตอนที่ 4 1 อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุผลที่ตัวละครยกมาเป็นข้ออ้าง
100 นาที 2 เขียนเรื่องต่อกัน
 3 ตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง
-

กิจกรรมที่ 2 การร่วมกิจกรรม "จับเชลย"

15 นาที

- ขั้นตอน 1 ครูแจกบัตรสำหรับเขียนชื่อตัวละครให้นักเรียนที่เป็นฝ่ายพระเอก และ
 ฝ่ายผู้ร้าย ทั้ง 2 ฝ่าย
 2 ครูให้นักเรียนรวบรวมรายชื่อตัวละครฝ่ายของตนลงบัตร
 3 นักเรียนนำบัตรที่เขียนแล้วไปแลกกับฝ่ายตรงข้ามบัตรต่อบัตรใครแลก
 ได้หมดก่อนและถูกต้องจะเป็นฝ่ายชนะ

สื่อ บัตรสำหรับเขียนชื่อตัวละคร

ชุดการสอนรายวิชาย่อย

รวมเกียรติ์ ตอนศึกนักรบ

-
<u>ตอนที่ 4</u>	1 อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุผลที่ตัวละครยกมาเป็นข้ออ้าง
100 นาที	2 เขียนเรื่องต่อกัน
	3 ตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง
-

กิจกรรมที่ 4 ศึกษาการใช้เหตุผลของตัวละครจากแผ่นใสประกอบเอกสาร

10 นาที

<u>ขั้นตอน</u>	1 ครูยกตัวอย่างการใช้เหตุผลของตัวละครที่ยกมาอ้างด้วยการฉายแผ่นใสให้นักเรียนศึกษา
	2 ครูยกตัวอย่างคำถามประกอบ

<u>สื่อ</u>	1 เครื่องฉายข้ามศีรษะ
	2 แผ่นใส
	3 เอกสารเรื่องการยกเหตุผลมาอ้าง (เอกสารหมายเลข 5)
-

เอกสารสำหรับนักเรียนอ่าน (ตอนที่ 4 กิจกรรมที่ 4 เอกสารหมายเลข 5)

การยกเหตุผลของตัวละครมาเป็นข้ออ้าง

ทณูมาน จากหน้า 97, 105 - 108, 115

1. สงสัยไมยราพจะสะกดกองทัพเพราะตนเองเผลอกลับไป จากหน้า 97
2. ทณูมาน-มัจฉานุ ต้องเป็นพ่อลูกกัน จึงทำให้ฆ่ากันไม่ตาย จากหน้า 105
3. ต้องฆ่าไมยราพเพราะไปลักพระรามมา จากหน้า 106
4. ถ้านางพิราภวนพาไปพบพระนารายณ์จึงจะช่วยไวยวิก จากหน้า 108

ไมยราพ จากหน้า 96, 113 -116

1. พระรามมองตบอบบางจึงไม่อยากฆ่าทันที จากหน้า 96
2. เปรียบว่าทณูมานเป็นหิ้งห้อย ตนเองเป็นตะวันจึงไม่กลัว จากหน้า 113
3. รู้ว่าทณูมานเก่งกว่าจึงคิดอุบายหลอก จากหน้า 115

พิราภวน จากหน้า 108, 118

1. ไวยวิกไม่น่าตายเพราะไม่มีความผิด จากหน้า 108
2. ถ้าลูกชายตายก่อน แม่คงลำบากมาก จากหน้า 108
3. ถ้าลูกตายจะขอตายตาม จากหน้า 108

มัจฉานุ จากหน้า 102 - 107

1. เห็นทณูมานรูปร่างคล้ายตนมาก จึงสงสัยจะเป็นบิดา จากหน้า 105
2. ถ้าไม่พูดกับทณูมานก็ได้แต่ถ้าเป็นพ่อก็ไม่สมควรทำเช่นนั้น จากหน้า 105
3. ถ้าหาวเป็นดาวเป็นเดือนจึงจะเชื่อ จากหน้า 106

พระลักษมณ์ จากหน้า 98

1. ถ้าพระรามต้องตาย ตนคงจะตายตามด้วยความละอายใจ จากหน้า 98
2. ยังไม่ได้แก้แค้นทศกัณฐ์ไม่น่าตายก่อน จากหน้า 98

พิเภก จากหน้า 99

พระรามไม่ตายเพราะมีบุญญาธิการสูง จากหน้า 99

ชุดการสอนรายวิชาย่อย

รามเกียรติ์ ตอนศึกไมยราพ

- ตอนที่ 4 1 อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุผลที่ตัวละครยกมาเป็นข้ออ้าง
100 นาที 2 เขียนเรื่องต่อกัน
 3 ตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง
-

กิจกรรมที่ 5 อภิปรายแสดงความคิดเห็นการยกเหตุผลของตัวละครมาเป็นข้ออ้าง
15 นาที

- ขั้นตอน 1 ครูให้นักเรียนวิจารณ์แสดงความคิดเห็นว่าเหตุผลที่ตัวละครยกมานั้น
สมควรหรือไม่อย่างไร มีน้ำหนักและเชื่อถือได้หรือไม่ อย่างไร
2 ให้นักเรียนอย่างบทกลอนมาประกอบ

สื่อ ใบงานเขียนวิจารณ์แสดงความคิดเห็น

ใบงาน การแสดงความคิดเห็นต่อเหตุผลที่ตัวละครมาอ้าง (ตอนที่ 4 กิจกรรมที่ 5)

หลังจากที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้เหตุผลต่าง ๆ ที่ตัวละครมาอ้างแล้ว ขอให้นักเรียน
เขียนสนับสนุนหรือคัดค้าน โดยยกเหตุผลของฝ่ายพระเอกและฝ่ายผู้ร้ายมาฝ่ายละ 1 ตัว ว่า
สมควรหรือไม่ อย่างไร มีน้ำหนักหรือไม่อย่างไร น่าเชื่อถือหรือไม่ อย่างไร

ฝ่ายพระเอกชื่อ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ฝ่ายผู้ร้ายชื่อ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชุดการสอนรายวิชาย่อย

รวมเกียรติ์ ตอนศึกไมยราพ

- ตอนที่ 4 1 อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุผลที่ตัวละครยกมาเป็นข้ออ้าง
100 นาที 2 เขียนเรื่องต่อกัน
 3 ตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง
-

กิจกรรมที่ 6 สรุปผลการอภิปรายแสดงความคิดเห็น

5 นาที

ขั้นตอน เมื่อนักเรียนสรุปการอภิปรายแล้วครูจะสรุปรายละเอียดอีกครั้งหนึ่ง

สื่อ ework ของนักเรียนแต่ละคน

ชุดการสอนรายวิชาย่อย

รวมเกียรติ์ ตอนศึกโมยราพ

- ตอนที่ 4 1 อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุผลที่ตัวละครยกมาเป็นข้ออ้าง
- 100 นาที 2 เขียนเรื่องต่อกัน
- 3 ตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง
-

กิจกรรมที่ 7 ชี้แจงการร่วมกิจกรรม "ต่อคำ" ด้วยแผ่นใส

5 นาที

- ขั้นตอน 1 ครูฝึกความคิดสร้างสรรค์ แล้วให้นักเรียนหาคำชี้แจงการดำเนินกิจกรรม "ต่อคำ" จากแผ่นใส
- 2 ครูแบ่งนักเรียนเป็น 2 ฝ่าย ฝ่ายซ้ายมือของครูและขวามือเพื่อนปฏิบัติกิจกรรม

- สื่อ 1 แผ่นใส
- 2 เครื่องฉายข้ามศีรษะ
-

ชุดการสอนรายวิชาย่อย

รามเกียรติ์ ตอนศึกโมยราพ

- ตอนที่ 4 1 อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุผลที่ตัวละครมาเป็นข้ออ้าง
100 นาที 2 เขียนเรื่องต่อกัน
 3 ตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง
-

กิจกรรมที่ 8 การร่วมกิจกรรม "ต่อคำ"

25 นาที

- ขั้นตอน 1 ครูให้นักเรียนทั้ง 2 ฝ่าย ซ้ายและขวา แบ่งปันกันคิดหาคำคนละ 1 คำ
 เพื่อแต่งต่อกันเป็นเรื่อง
 2 เรื่องที่แต่งคือเรื่อง "รามเกียรติ์ ตอนศึกโมยราพในยุคไฮเทค"
 3 ฝ่ายใดต่อคำได้มากกว่าจะเป็นฝ่ายชนะ

สื่อ

างงาน

๑. ใบงาน ทำกิจกรรมต่อคำด้วยตนเอง (ตอนที่ 4 กิจกรรมที่ 8)

คำชี้แจง เมื่อนักเรียนลอกเรื่องจากกระดานแล้ว ให้นักเรียนแต่งเรื่องด้วยตนเองต่อให้จบ

รวมเกียรติคุณคึกไม่ราพในยศไฮเทค

This image shows a single sheet of white paper with ten horizontal rows of small black dots, resembling primary-ruled notebook paper. The rows are evenly spaced and extend across the width of the page. There is no handwriting or other markings on the paper.

ชุดการสอนรายวิชาย่อย

รวมเกียรติ์ ดอนคี่ไฆยรพ

- ตอนที่ 4 1 อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุผลที่ตัวละครยกมาเป็นข้ออ้าง
- 100 นาที 2 เขียนเรื่องต่อกัน
- 3 ตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง
-

กิจกรรมที่ 9 ประเมินผลกิจกรรม

10 นาที

- ขั้นตอน 1 เมื่อนักเรียนสรุปกิจกรรมด้วยการสังเกตภาษาที่ใช้ว่าถูกต้องแล้ว ครูจะสรุปรายละเอียดอีกครั้งหนึ่ง
- 2 ให้นักเรียนทุกคนลอกลงงานเพื่อนำไปแต่งต่อให้จบเรื่อง
- 3 ให้นักแบบฝึกหัดสรุปกิจกรรม

สื่อ

- 1 ework
- 2 แบบฝึกหัด
-

แผนการสอนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครู

เรื่อง รามเกียรติ์ ตอนศึกโมฆราช

คาบ 1 - 2 เวลา 100 นาที

จุดประสงค์ปลายทาง

1. เพื่อให้นักเรียนรู้ความสำคัญของต้นเค้าของบทละครเรื่องรามเกียรติ์
2. เพื่อให้นักเรียนรู้คำศัพท์และอธิบายความหมายของคำศัพท์ได้
3. เพื่อให้นักเรียนอ่านกลอนบทละครได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถบอกที่มาของบทละครเรื่องรามเกียรติ์
2. นักเรียนบอกหรืออธิบายความหมายของคำศัพท์ในคำประพันธ์ได้
3. นักเรียนอ่านออกเสียงกลอนบทละครได้ถูกต้อง

เนื้อหา

จากหนังสือทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1 เรื่องรามเกียรติ์ ตอนศึกโมฆราช หน้า 92 - 95

1. บทนำเรื่องรามเกียรติ์
2. สั้นแบบเรื่องรามเกียรติ์ก่อนถึงตอนศึกโมฆราช

วิธีสอนและกิจกรรม

1. ขั้นนำ

- 1.1 ครูฝึกความคิดสร้างสรรค์โดยให้นักเรียนบอกชื่อตัวละครในวรรณคดีมา

ให้มากที่สุด

2. ขั้นสอน

2.1 ครูอธิบายว่าวรรณคดีเรื่องรามายณะเป็นวรรณคดีที่เก่าแก่และสำคัญของอินเดีย มีมานานกว่า 2,000 ปี วรรณคดีเรื่องนี้เป็นต้นเค้าของเรื่องรามเกียรติ์

2.2 ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน จำนวน 6 กลุ่ม เพื่อให้ศึกษาค้นคว้าตามหัวข้อต่อไปนี้

2.2.1 ศึกษาค้นคว้าเรื่องประวัติผู้แต่ง

2.2.2 เรื่องรามเกียรติ์มีที่มาจากประเทศใดบ้าง

2.2.3 พระนารายณ์อวตารลงมาเกิดเป็นใคร เพื่อเหตุผลใด

2.2.4 เหตุใดพระรามจึงมาอยู่เฝ้าและมากับใครบ้าง

2.2.5 ผู้ใดทำให้พระรามพบปัญหาที่ยากอย่างไรบ้าง

2.2.6 ผู้ใดช่วยแก้ปัญหาให้พระราม และด้วยวิธีใด

2.3 ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมแสดงความคิดเห็น แล้วส่งตัวแทน ออกมา รายงานผล ซึ่งแต่ละกลุ่มจะต้องมีกลวิธีในการเสนอให้เพื่อน ๆ สนใจและเข้าใจ

2.4 ครูให้นักเรียนแบ่งเป็น 2 ฝ่าย เพื่อทำกิจกรรม "ไขคำ" โดยให้นักเรียนหยิบบัตรคำศัพท์จากเรื่องรามเกียรติ์ ตอนศึกในมอราพ แล้วให้นักเรียนอีกคนหนึ่งบอกความหมายของคำศัพท์นั้น ถ้าตอบถูกจะมีสิทธิ์มารับรางวัล และคนที่หยิบบัตรคำก็ได้รับรางวัลด้วย

2.5 บัตรคำศัพท์จะมี 12 ใบ ฝ่ายไหนสะสมใบรางวัลได้มากจะเป็นผู้ชนะ

2.6 หลังจากนั้นครูอธิบายการใช้คำขึ้นต้นของกลอนบทละคร เช่น เมื่อนั้น บัดนั้น มาจะกล่าวบทไป พร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบโดยให้นักเรียนฟังจากแถบบันทึกเสียงทำนองเสนาะ เรื่องรามเกียรติ์จากหน้า 95 - 96

2.7 ครูให้นักเรียนช่วยกันหาคำศัพท์ที่ใช้แทนพระรามจากหนังสือ อย่างน้อย 10 คำ พร้อมทั้งอธิบายความหมายของคำศัพท์นั้น ๆ

3. ขั้นสรุป

3.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปแสดงความคิดเห็นจากผลงานการรายงานหน้าชั้น

- 3.2 ครูเพิ่มเติมและแนะนำในกรณีที่รายงานยังไม่ชัดเจน
- 3.3 สรุปความหมายของคำศัพท์
- 4. สื่อการสอน
 - 4.1 หนังสือแบบเรียนภาษาไทย ชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1
 - 4.2 บัตรคำถาม
 - 4.3 บัตรคำศัพท์
 - 4.4 บัตรความหมายของคำศัพท์
 - 4.4 กระเป๋าค้น
 - 4.5 ใบรางวัลสำหรับกิจกรรมไฟฟ้า
 - 4.6 แบบฝึกหัด
- 5. การวัดผลและการประเมินผล
 - 5.1 สังเกตจากการทำกิจกรรมกลุ่ม
 - 5.2 สังเกตจากการสนทนาซักถามระหว่างการเรียนการสอน
 - 5.3 สังเกตจากการตรวจผลงาน

คาบที่ 3 - 4 เวลา 100 นาที

จุดประสงค์ปลายทาง เพื่อให้นักเรียน

1. มีความเคยชินกับกลอนที่แต่งดี
2. ให้เกิดความคุ้นเคยกับวรรณคดีที่เป็นมรดกของไทย
3. รู้จักสังเกตลักษณะนิสัยของตัวละครในเรื่อง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนสามารถ

1. ตอบคำถามเกี่ยวกับประวัติ ผลงาน ของผู้แต่ง และลักษณะคำประพันธ์
2. อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะนิสัยและความสามารถพิเศษของตัวละคร

สำคัญในเรื่อง

3. บอกที่มาของเรื่องได้

เนื้อหา

จากหนังสือทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1 เรื่องรามเกียรติ์ ตอนศึกนโมรพ หน้า 97 - 102

1. ตอน ไนยราพสะกดทัพ แล้วลักพาพระรามไปบาดาล
2. ตอน หนุมานหักด่านเมืองบาดาล จนได้พบมัจฉานุ

วิธีสอน

1. ขั้นนำ

1.1 ครูฝึกความคิดสร้างสรรค์ด้วยการให้นักเรียนบอกชื่อตัวละครในเรื่อง รามเกียรติ์มาให้มากที่สุด

1.2 ครูทบทวนถึงที่มาของเรื่องรามเกียรติ์ว่ารามายณะเป็นคัมภีร์ที่สำคัญของอินเดีย แต่ไทยถือเป็นเรื่องสนุกสนาน

2. ขั้นสอน

2.1 ครูให้ดูผังของกลอนบทละครเปรียบเทียบกับกลอนสุภาพ

2.2 ครูเปิดแถบบันทึกเสียงเรื่องรามเกียรติ์ให้นักเรียนฟัง จากหน้า 97 - 98 ในเวลา 15 นาที เพื่อดูลักษณะคำประพันธ์ประกอบและเพื่อจับความสำคัญของเรื่องตอนที่ฟัง

2.3 ครูซักถามความรู้ที่ได้จากการฟังเรื่องรามเกียรติ์ ตอนศึกไมยราพสะกดทัพ ด้วยการถามปริศนาคำทาย

2.4 ครูแบ่งนักเรียนเป็น 6 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน กำหนดให้แต่ละกลุ่มเป็นตัวแทนของตัวละคร กลุ่มละ 1 ตัวละคร ดังนี้

2.4.1 ทนมาน

2.4.2 พิเภก

2.4.3 พระลักษมณ์

2.4.4 สุนทรีย

2.4.5 มัจฉานุ

2.4.6 พระราม

พร้อมทั้งให้แต่ละกลุ่มวาดภาพประกอบการบรรยายลักษณะตัวละคร โดยส่งตัวแทนออกมาวิจารณ์แสดงความคิดเห็นลักษณะและพฤติกรรมของตัวละครที่รับผิดชอบด้านลักษณะนิสัย คุณธรรม ความรับผิดชอบ ฯลฯ

2.5 ครูให้นักเรียนที่ฟังการอภิปรายแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม หรือซักถามข้อสงสัยได้

3. ขั้นสรุป

3.1 ครูให้นักเรียนช่วยกันเขียนสรุปความสำคัญของเรื่องรามเกียรติ์ ตอนศึกไมยราพเป็นข้อ ๆ บนกระดาน เมื่อครูพิจารณาว่าถูกต้องแล้วให้นักเรียนลอกลงสมุด

3.2 ครูซักถามและสรุปจากหัวข้ออภิปรายอีกครั้งหนึ่ง

3.3 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ครูเตรียมมา

4. สื่อการสอน

- 4.1 หนังสือทักซ์สัมพันธ์ เล่ม 1
- 4.2 เครื่องบันทึกเสียง
- 4.3 แถบบันทึกเสียงเรื่องรวมเกียรติ์ ตอนศึกไมยราพ
- 4.4 แบบฝึกหัด
- 4.5 ปริศนาคำทาย
- 4.6 กระดาษวาดภาพตัวละคร

5. การวัดผลและการประเมินผล

- 5.1 สังเกตจากการตอบคำถามเป็นรายบุคคล
- 5.2 สังเกตจากการทำกิจกรรมกลุ่ม
- 5.3 สังเกตจากการสนทนาซักถาม
- 5.4 สังเกตจากการตรวจแบบฝึกหัด

คาบที่ 5 - 6 เวลา 100 นาที

จุดประสงค์ปลายทาง

เพื่อให้นักเรียน

1. สังเกตรายละเอียดของเนื้อเรื่องตอนที่สำคัญได้
2. เล่าเรื่องได้ด้วยวาจา

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เพื่อให้นักเรียนสามารถ

1. แสดงบทบาทสมมติตามความคิดและตามเนื้อเรื่อง
2. สรุปหรือยกข้อความที่เป็นข้อคิด หรือสำนวนเปรียบเทียบในคำประพันธ์

เนื้อหา

จากหนังสือทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1

เรื่องรวมเกียรติ ตอน ศักดิ์ไฉนรบสะกดทัพ หน้า 107 - 119 ตอนทูลมานเข้าเมือง

บาดาล

วิธีสอน

1. ขั้นนำ

1.1 ครูให้ทำกิจกรรมสร้างสรรค์โดยให้นักเรียนบอกว่าถ้าทูลมานเป็นมนุษย์ยุคหิน ทูลมานจะทำอะไรได้บ้าง

1.2 ครูให้นักเรียนพูดเรื่องรวมเกียรติต่อกันคนละคำจนเป็นประโยค แล้วครูสรุป โยงมายังเรื่องรวมเกียรติ

2. ขั้นตอน

2.1 ครูแบ่งนักเรียนเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 7 คน แล้วครูชี้แจงการแสดงบทบาทสมมติ

2.2 ครูแจกบัตรบทบาทซึ่งแบ่งเนื้อหาดังนี้

กลุ่มที่ 1 เริ่มตั้งแต่ หนุมานได้ยินคำบอกใบ้ของมัจฉานุ ถึง หนุมานแปลงกายเป็นนายบัวติดสไบ จากหน้า 107 - 109

กลุ่มที่ 2 เริ่มตั้งแต่ยักษ์นายทวารซึ่งนางพิราภวน ถึง หนุมานกลับไปหาไมยราพอีก จากหน้า 110 - 112

กลุ่มที่ 3 เริ่มตั้งแต่ เทพยาดูแลพระราม ถึง หนุมานหักทอกอสรี จากหน้า 112 - 115

กลุ่มที่ 4 เริ่มตั้งแต่ ไมยราพหมดทางสู้ ถึง หนุมานฆ่าไมยราพ จากหน้า 115 - 119

2.3 ให้สมาชิกแต่ละกลุ่ม ประชุมวางแผนร่วมกันในการเตรียมทสำหรับแสดงสด โดยแบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบการแสดงและการคิดท่าทาง

2.4 ให้แต่ละกลุ่มออกมาแสดงบทบาทตามเรื่องที่ได้รับมอบหมาย โดยใช้เวลากลุ่มละ 5 นาที ระหว่างกลุ่มที่หนึ่งแสดงกลุ่มอื่น ๆ คอยสังเกตการณ์ พร้อมทั้งจดบันทึกส่วนดีและข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นทั้งที่เกี่ยวกับเนื้อหาและการแสดง เพื่อเป็นหัวข้อในการอภิปรายต่อไปภายหลังการแสดงบทบาทของแต่ละกลุ่ม

2.5 ครูฝึกความคิดสร้างสรรค์โดยถามว่า ถ้านักเรียนเป็นคอมพิวเตอร์นักเรียนจะทำอะไรบ้าง แล้วครูกำหนด การอ่านบททวนเนื้อเรื่องจากในหนังสือ ให้แก่นักเรียนเป็นตอน ๆ ไป เพื่อสะดวกในการค้นคว้าเกี่ยวกับการใช้คำและสำนวนเปรียบเทียบ จากเรื่องโดยแบ่งออกเป็น 6 ตอน ดังนี้

2.5.1 การแสดงความโกรธ จากหน้า 97, 101 - 104

2.5.2 การแสดงความเศร้า จากหน้า 98, 108

2.5.3 การแสดงความศึกลัก จากหน้า 100 - 101

2.5.4 การแสดงความดีใจ จากหน้า 105, 108, 118

2.5.5 การแสดงความดุร้าย จากหน้า 119

2.5.6 การแสดงความงาม จากหน้า 96

2.6 ครูแบ่งนักเรียนเป็น 2 ฝ่าย เพื่อแข่งขันหาข้อคิดและสำนวนเปรียบเทียบ จากเรื่องว่าฝ่ายใดจะหาข้อความได้มากกว่ากัน แล้วให้ออกมาเขียนสรุปบนกระดาน

3. ขั้นสรุป

3.1 ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นทั้งที่เกี่ยวกับเนื้อหา และในด้านการแสดงตลอดทั้งข้อเสนอแนะสำหรับแก้ไขต่อไป

3.2 ครูทบทวนและเพิ่มเติมเพื่อให้เข้าใจ แล้วให้นักเรียนลอกผลงานจากกระดาน ลงในสมุด

3.3 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด

4. สื่อการสอน

4.1 บัตรกำหนดงาน

4.2 แถบข้อความเกี่ยวกับข้อคิด และสำนวนเปรียบเทียบ

4.3 แบบฝึกหัด

4.4 ใบสรุปสิ่งที่ได้รับจากการแสดงบทบาทสมมติ

5. การวัดผลและการประเมินผล

5.1 สังเกตจากการร่วมกิจกรรมกลุ่ม

5.2 สังเกตจากการแสดงบทบาทสมมติ

5.3 สังเกตจากการตรวจแบบฝึกหัดเป็นรายบุคคล

5.4 สังเกตจากใบสรุปงาน

คาบที่ 7 - 8 เวลา 100 นาที

จุดประสงค์ปลายทาง

เพื่อให้นักเรียน

1. สังเกตการโต้ตอบระหว่างตัวละครและเหตุผลที่ให้แก่กัน
2. แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างเพื่อนนักเรียนเกี่ยวกับเหตุการณ์ในเรื่องได้
3. เขียนเล่าเรื่องได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุผลที่ตัวละครมาเป็นข้ออ้าง
2. นักเรียนเขียนเรื่องรวมเกียรติ์ต่อกันจนจบตอน
3. นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องได้

เนื้อหา

จากหนังสือทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1

เรื่องรวมเกียรติ์ ตอน ศักดิ์ไฉยรพ

วิธีสอนและกิจกรรม

1. ขั้นนำ

ครูให้ฝึกกิจกรรมสร้างสรรค์โดยให้นักเรียนคิดหาคำซึ่งเกี่ยวเนื่องกันหรือคู่กัน เช่น หญิง - ชาย หลังจากนั้นครูแบ่งนักเรียนเป็น 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายพระเอก - ผู้ร้าย เพื่อทำกิจกรรม "จับเชลย" โดยให้แต่ละฝ่ายรวบรวมรายชื่อตัวละครของฝ่ายตนแล้วนำไปแลกกับตัวละครของข้าฝ่าย ถ้าฝ่ายใดจับเชลยได้มาก เป็นฝ่ายชนะ

2. ขั้นสอน

- 2.1 ครูเล่าถึงลักษณะนิสัยของตัวละครในเรื่องบางตัว แล้วให้นักเรียนช่วยกัน
วิจารณ์แสดงความคิดเห็นว่าการกระทำของตัวละครนั้นดีหรือไม่ดีอย่างไร
- 2.2 ครูให้นักเรียนจับคู่เพื่ออภิปรายแสดงความคิดเห็นร่วมกันตามหัวข้อที่ครูกำหนด
ให้ดังนี้
 - 2.2.1 การกระทำและเหตุผลที่ยกมาอ้างมีน้ำหนักหรือไม่
 - 2.2.2 ยกตัวอย่างคำกลอนประกอบให้ชัดเจนด้วย
 - 2.2.3 ตัวละครที่ศึกษา ได้แก่
 - 2.2.3.1 มัจฉานุ จากหน้า 97, 102 - 107
 - 2.2.3.2 หุมนาน จากหน้า 95 - 100, 107 - 119
 - 2.2.3.3 ไฉยราพ จากหน้า 95 - 96, 113 - 119
 - 2.2.3.4 พระราม จากหน้า 96
 - 2.2.3.4 พระลักษมณ์ จากหน้า 97
 - 2.2.3.5 พิเภก จากหน้า 99
 - 2.2.3.6 พิกากวน จากหน้า 108, 118
- 2.3 ให้ส่งตัวแทนออกมาเสนอผลงานหน้าชั้น
- 2.4 ครูให้นักเรียนช่วยกันแต่งเรื่องรวมเกียรติยศกวีนิพนธ์ไฉยราพยุคไฮเทค คนละ
1 ประโยค ต่อกันบนกระดานผู้ที่ยังไม่ได้แต่งเป็นผู้เขียนกระดาน
- 2.5 ครูให้นักเรียนสังเกตภาษาที่ใช้ในเรื่องว่า แตกต่างจากภาษาธรรมดาอย่างไร
แล้วให้เปลี่ยนเป็นภาษาธรรมดาที่เข้าใจง่าย แล้วอธิบายเพิ่มเติมให้สมบูรณ์ขึ้น

3. ขั้นสรุป

- 3.1 ครูสรุปเพิ่มเติมและเล่าถึงผลดี - เสีย ของการกระทำของตัวละครบางตัว
- 3.2 ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปความรู้ข้อคิดและสำนวนภาษาที่ได้จากการอ่านเรื่องที่แต่ง
แล้วให้นักเรียนบันทึกลงในสมุด เพื่อไปแต่งต่อเติมให้สมบูรณ์
- 3.3 ทำแบบฝึกหัด

4. สื่อการสอน

- 4.1 บัตรสำหรับเขียนชื่อตัวละคร (20 แผ่น)
- 4.2 บัตรเฉลยชื่อตัวละคร (20 แผ่น)
- 4.3 แบบฝึกหัด
- 4.4 ใบงานการยกเหตุผลของตัวละคร

5. การวัดผลและการประเมินผล

- 5.1 ประเมินจากการอภิปรายกลุ่ม
- 5.2 การตอบคำถามเป็นรายบุคคล
- 5.3 การเขียนแสดงความคิดเห็นจากประเด็นงานที่กำหนดให้
- 5.4 การเขียนเรื่องที่แต่งตามความคิดอิสระ

โครงสร้างชุดการสอนรายวิชาย่อย

วิชาภาษาไทย เรื่อง เศรษฐศาสตร์ในห้องแถว
ประโยคและการสื่อสาร

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เวลา 6 คาบ

หลักการและเหตุผล

วิชาภาษาไทยเป็นวิชาที่มุ่งให้ผู้เรียนมองเห็นความสำคัญว่าเป็นภาษาประจำชาติ มีความจำเป็นต้องใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน ดังนั้นผู้เรียนจึงมีหน้าที่ที่จะต้องศึกษาค้นคว้า เพื่อฝึกทักษะในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร และมีความคิดเชิงวิเคราะห์วิจารณ์เรื่องต่าง ๆ ให้มากที่สุดด้วยเหตุนี้ การเรียนการสอนจำเป็นต้องใช้สื่อหลายประเภทและกิจกรรมหลายรูปแบบที่มีการจัดระบบอย่างชัดเจน เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมและฝึกทักษะรวม ทั้งการช่วยเหลือการเรียนรู้ซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม ดังนั้นการนำบทเรียนเรื่อง เศรษฐศาสตร์ในห้องแถวและประโยคกับการสื่อสาร มาจัดกิจกรรมโดยอาศัยสื่อและกระบวนการที่จัดระบบเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ของหลักสูตรดังกล่าว ก็สามารถทำได้โดยการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนตามกระบวนการเรียนการสอนในระบบของชุดการสอนรายวิชาย่อย

เป้าหมาย

ชุดการสอนรายวิชาย่อยนี้สร้างขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับครูภาษาไทยนำไปใช้สอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิชาภาษาไทยเรื่อง เศรษฐศาสตร์ในห้องแถวและประโยคกับการสื่อสาร โดยจัดให้ผู้เรียนเป็นกลุ่ม ซึ่งจะสามารถบรรลุเป้าหมายในการเรียนการสอนได้ในระยะเวลาสั้น จากกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อฝึกทักษะอย่างมีระบบ และเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนให้สูงขึ้น

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้ นักเรียน

1. มีความรู้เกี่ยวกับความเป็นมา และลักษณะการแต่งของเรื่อง เศรษฐศาสตร์ในห้องแถว
2. ถ่ายทอดเรื่องที่อ่านหรือฟังได้อย่างมีวิจารณ์ และ สามารถโต้ตอบได้อย่างมีเหตุผล
3. ศึกษาและวิจารณ์ลักษณะนิสัยของตัวละครในแง่มุมต่าง ๆ
4. มีความรู้ในเรื่องการใช้ถ้อยคำและสำนวนโวหาร และรูปแบบประโยคแบบต่าง ๆ
5. เกิดทักษะในการฟัง พูด อ่าน เขียน
6. เกิดทักษะในการวิเคราะห์ การวิจารณ์ และสามารถนำภาษาไทยไปใช้อย่างถูกต้อง
7. พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนเรียนแล้ว นักเรียนจะสามารถ

1. รู้ประวัติผู้แต่ง ภาษาที่ใช้ และลักษณะเด่นของเรื่องได้
2. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปนิสัยของตัวละคร
3. แสดงบทบาทสมมติ
4. ศึกษาข้อคิดคำคมที่มีในเรื่อง
5. เขียนเรื่องสั้นตามจินตนาการ
6. ศึกษาเรื่องวลีและประโยค
7. ศึกษาการแต่งประโยค
8. ศึกษาการแยกส่วนของประโยค

แผนการสอน

วิชาภาษาไทย เรื่อง เศรษฐศาสตร์ในห้องแถว และประโยชน์กับการสื่อสาร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ระยะเวลา	เนื้อเรื่อง / กิจกรรม	การจัดกลุ่ม
100 นาที	<u>ตอนที่ 1</u> 1. ศึกษาประวัติผู้แต่ง ภาษาที่ใช้ และลักษณะเด่นของเรื่อง 2. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปนิสัยตัวละคร 3. แสดงบทบาทสมมติ	
10 นาที	1. ชี้แจงการดำเนินกิจกรรมรายงานหน้าชั้น	กลุ่มใหญ่
30 นาที	2. การร่วมกิจกรรม	กลุ่มย่อย
5 นาที	3. ประเมินผลการรายงานหน้าชั้น	รายบุคคล
10 นาที	4. ศึกษาสไลด์เกี่ยวกับบทบาทของตัวละคร	กลุ่มใหญ่
10 นาที	5. อภิปรายเกี่ยวกับอุปนิสัยของตัวละคร	กลุ่มย่อย
5 นาที	6. ประเมินผลการอภิปราย	รายบุคคล
5 นาที	7. ชี้แจงการแสดงบทบาทสมมติ	กลุ่มใหญ่
20 นาที	8. การแสดงบทบาทสมมติ	กลุ่มย่อย
5 นาที	9. ประเมินผลการปฏิบัติงาน	รายบุคคล

ระยะเวลา	เนื้อเรื่อง / กิจกรรม	การจัดกลุ่ม
100 นาที	<u>ตอนที่ 2</u> 1. ศึกษาข้อคิดคำคมที่มีในเรื่อง 2. เขียนเรื่องสั้นตามจินตนาการ	
15 นาที	1. ศึกษาสไลด์เกี่ยวกับข้อคิดคำคมจากเรื่อง	กลุ่มใหญ่
25 นาที	2. อภิปรายแสดงความคิดเห็น	กลุ่มย่อย
10 นาที	3. ประเมินผลการอภิปราย	รายบุคคล
10 นาที	4. พังคำบรรยายจากแถบบันทึกเสียงเรื่องการเขียนเรื่องสั้น	กลุ่มใหญ่
5 นาที	5. อภิปรายแสดงความคิดเห็น	รายบุคคล
5 นาที	6. ประเมินผลการอภิปราย	รายบุคคล
5 นาที	7. ชี้แจงการร่วมกิจกรรมเขียนเรื่องสั้น	กลุ่มใหญ่
20 นาที	8. การร่วมกิจกรรมเขียนเรื่องตามจินตนาการ	รายบุคคล
5 นาที	9. ประเมินผลและสรุปผล	รายบุคคล

ระยะเวลา	เนื้อเรื่อง / กิจกรรม	การจัดกลุ่ม
100 นาที	<u>ตอนที่ 3</u> 1. ศึกษาเรื่องวลีและประโยค 2. ศึกษาการแต่งประโยค 3. ศึกษาการแยกส่วนของประโยค	
10 นาที	1. ชี้แจงการดำเนินกิจกรรม "ฉันอยู่ที่นี่" ด้วยแผ่นใส	กลุ่มใหญ่
10 นาที	2. การร่วมกิจกรรม	กลุ่มย่อย
5 นาที	3. ประเมินผลและสรุปผลงานด้วยแผ่นใส	รายบุคคล
10 นาที	4. ชี้แจงการร่วมกิจกรรม "แยกส่วน" ด้วยแผ่นใส	กลุ่มใหญ่
20 นาที	5. การร่วมกิจกรรม	กลุ่มย่อย
5 นาที	6. การประเมินผลการทำงานด้วยแผ่นใส	รายบุคคล
10 นาที	7. ชี้แจงการร่วมกิจกรรม "ฉันเก่งกว่า" ด้วยแผ่นใส	กลุ่มใหญ่
25 นาที	8. การร่วมกิจกรรม	กลุ่มย่อย
5 นาที	9. ประเมินผลด้วยแผ่นใส	รายบุคคล

ชุดการสอนรายวิชาย่อย

เรื่อง เศรษฐศาสตร์ในห้องแถวและ
ประโยชน์กับการสื่อสาร

<u>ตอนที่ 1</u> 100 นาที	1. ศึกษาประวัติผู้แต่ง ภาษาที่ใช้ และลักษณะเด่นของเรื่อง 2. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปนิสัยของตัวละคร 3. แสดงบทบาทสมมติ

<u>กิจกรรมที่ 1</u> 10 นาที	ชี้แจงการดำเนินกิจกรรมรายงานหน้าชั้น

<u>ขั้นตอน</u>	1. ครูนำโดยฝึกกิจกรรมสร้างสรรค์แล้วให้นักเรียนฟังคำชี้แจง
เรื่องการทำกิจกรรมการรายงานหน้าชั้น 2. ครูแบ่งนักเรียนเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน เพื่อปฏิบัติงานแล้วเลือก
หัวหน้ากลุ่ม |
|-----------------------|--|

<u>สื่อ</u>	ใบงานการรายงาน
--------------------	-----------------------

ใบงาน การรายงานหน้าชั้น (ตอนที่ 1 กิจกรรมที่ 1)

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มรับผิดชอบการศึกษาค้นคว้า ตามหัวข้อต่อไปนี้
 กลุ่มที่ 1 อภิปรายเรื่อง ประวัติผู้แต่ง และผลงาน
 กลุ่มที่ 2 อภิปรายเรื่อง ภาษาที่ใช้แต่ง
 กลุ่มที่ 3 อภิปรายเรื่อง ลักษณะเด่นของเรื่อง
 กลุ่มที่ 4 อภิปรายเรื่อง วิถีจบของเรื่อง
2. เมื่อนักเรียนเตรียมการศึกษาค้นคว้าเรียบร้อยแล้วให้ส่งตัวแทนออกไปรายงานหน้าชั้น ใช้เวลากลุ่มละ 4 นาที โดยพยายามคิดวิธีการเสนองานที่แปลกใหม่ น่าสนใจคร และนำเสนอจนติดตาม

หัวข้อค้นคว้า ของกลุ่มที่.....

รายละเอียดที่ค้นคว้า
.....
.....
.....
.....
.....

ชุดการสอนรายวิชาย่อย

เรื่องเศรษฐศาสตร์ในท้องถิ่นและ
ประโยชน์กับการสื่อสาร

<u>ตอนที่ 1</u> 100 นาที	1. ศึกษาประวัติผู้แต่ง ภาษาที่ใช้ และลักษณะเด่นของเรื่อง 2. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปนิสัยของตัวละคร 3. แสดงบทบาทสมมติ
-

<u>กิจกรรมที่ 2</u> 30 นาที	การร่วมกิจกรรมการรายงานหน้าชั้น

<u>ขั้นตอน</u>	1. เมื่อนักเรียนแบ่งกลุ่มแล้วครูแจกหัวข้อแก่หัวหน้ากลุ่มเพื่อนำไปศึกษาค้นคว้าในแต่ละกลุ่มดังนี้ กลุ่มที่ 1 ศึกษาค้นคว้าเรื่องประวัติผู้แต่งและผลงาน กลุ่มที่ 2 ศึกษาค้นคว้าเรื่องภาษาที่ใช้แต่ง กลุ่มที่ 3 ศึกษาค้นคว้าเรื่องลักษณะเด่นของเรื่อง กลุ่มที่ 4 ศึกษาค้นคว้าเรื่องทำนองแต่งของเรื่อง กลุ่มที่ 5 ศึกษาค้นคว้าเรื่องวิธีจบของเรื่อง 2. ส่งตัวแทนของกลุ่มออกมาเสนองานด้วยวิธีแปลกใหม่ที่น่าสนใจ

<u>สื่อ</u>	1. ใบงานการรายงาน 2. เอกสารหมายเลข 6
-

เอกสารแก่นักเรียนอ่าน (ตอนที่ 1 กิจกรรมที่ 2 เอกสารหมายเลข 6)

ประวัติผู้แต่งและผลงาน

นายเฉลิม รงคผลิน ใช้นามปากกาว่า หยก บุรพา เรื่องนี้เป็นเรื่องหนึ่งในเรื่องสั้นชุด เด็กห้องแถว เขาเคยได้รับรางวัลดีเด่นประเภทนวนิยาย เรื่อง อยู่กับกัง

ภาษาที่ใช้

หยก บุรพา ใช้นาษาที่เข้าใจง่าย คมคาย ทำให้ผู้อ่านเห็นภาพชัดเจนตลอดเรื่อง เป็นต้นว่า ห้องแถวเก่าแก่ อันคับแคบอับทึบ

กำลังวุ่นหน้าเป็นมันอยู่ในครัว

ลักษณะเด่นของเรื่อง

เรื่องนี้ผู้แต่งแทรกข้อคิด คำคมไว้มากมายหลายตอน เช่น การตื่นนอนแต่เช้าตรู่ เป็นกำไรของชีวิต

ทำนองแต่งของเรื่อง

ผู้เขียนใช้การพรรณนาเรื่องแบบเรียบง่าย มักกล่าวถึงสิ่งที่เราเห็น ำ กันอยู่เป็นปกติในชีวิตประจำวัน จึงทำให้เรื่องน่าอ่าน เช่น การกินกล้วยเดี่ยวอย่างประหยัด

วิธีจบของเรื่อง

หยก บุรพา มีวิธีการจบเรื่องที่น่าสนใจ โดยใช้วิธีหักมุมจบเรื่องไปเฉย ๆ กล่าวคือเมื่อหยกกับกัง สนิทกันได้ต่อกันแล้ว ผู้แต่งใช้วิธีให้หยกต้องยอมรับความจริงจากกัง โดยไม่สามารถโต้เถียงได้

ชุดการสอนรายวิชาย่อย

เรื่อง เศรษฐศาสตร์ในห้องแถวและ
ประโยชน์กับการสื่อสาร

<u>ตอนที่ 1</u>	1. ศึกษาประวัติผู้แต่ง ภาษาที่ใช้ และลักษณะเด่นของเรื่อง
100 นาที	2. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปนิสัยของตัวละคร
	3. แสดงบทบาทสมมติ
-

กิจกรรมที่ 3 ประเมินผลการรายงานหน้าชั้น

5 นาที

ขั้นตอน เมื่อนักเรียนเสนอรายงานหน้าชั้นแล้วครูจะสรุปรายละเอียดอีกครั้งหนึ่ง

สื่อ ใบสรุปงานของแต่ละกลุ่ม

คำบรรยายสไลด์ประกอบการสอน

ชุด เศรษฐศาสตร์ในห้องแถว (ตอนที่ 1 กิจกรรมที่ 4)

- ภาพที่ 1 ตลาดห้องแถวเก่าแก่อันคับแคบที่ฉันอยู่กับกังมานานนับปี ได้พลิกฟื้นตื่นขึ้นจากความหลับไหล
- ภาพที่ 2 บ้านที่ฉันอาศัยอยู่กับกัง มาแต่เล็กแต่น้อย รุ่งอรุณของวันใหม่ตะวันค่อย ๆ ฉายรัศมีระเรื่อเรืองขึ้นแต่งฟ้า
- ภาพที่ 3 ประตูห้องแถวเปิดออกทีละห้อง แต่ละชีวิตเริ่มเคลื่อนไหว ผู้ที่ตื่นก่อนคือพวกแม่บ้านจะเริ่มตื่นของวันใหม่อย่างเร่งร้อน
- ภาพที่ 4 ห่อบ้านออกมาล้างถ้วยกับเพื่อนบ้านข้างเคียงอยู่ตามหน้าห้อง บางคนถึงวันอยู่กับการตระเตรียมเครื่องมือในการประกอบอาชีพของตน
- ภาพที่ 5 จับกังบางคนว่างงานนั่งซึมเซาพิงกรอบประตูห้องแถว ครุ่นคิดกังวลถึงข่าวสารที่จะกรอกห่อ และเฝ้ามองไปยังปากทางเข้าตลาด หวังจะเห็นใครสักคนหนึ่งมาตามตัวไปทำงานแบกหามเอาค่าแรง
- ภาพที่ 6 ยายซิ้มแก่ ๆ ที่ปลดตัวเองออกจากการทำงานนอกบ้านแล้ว มักจะสาละวนอยู่กับการดูแลหลานตัวน้อย ๆ ที่อยู่ในเปลหรือไม้กีดลานอยู่ แทนแม่ของเด็กน้อยเหล่านั้น
- ภาพที่ 7 ซิ่งแม่บ้านกำลังวุ่นหน้าเป็นฉนั้นอยู่ในครัวเพื่อเตรียมอาหารมื้อเช้า
- ภาพที่ 8 เด็กชายและเด็กหญิงที่รู้ความแล้ว เริ่มล่าตาหาเพื่อนวัยเดียวกันเพื่อเล่นซนฉลองวันใหม่
- ภาพที่ 9 และอีกหลายอย่างที่ยังบอกถึงการมาถึงของวันใหม่ ในตลาดห้องแถวซึ่งมีอยู่ประมาณห้าสิบครอบครัวแห่งนี้ มันเป็นสถานที่ไม่เคยเปลี่ยนแปลงเหมือนละครฉากที่แสดงซ้ำซากเหลือเกิน ในความรู้สึกของฉันผู้เป็นเด็กห้องแถวคนหนึ่ง
- ภาพที่ 10 วันนี้เป็นวันหยุด กังจะต้องตื่นแต่เช้าประมาณตีห้าครึ่ง ฉันหลับสบายอยู่ในมุ้งไปตามลำพัง หอดินฟ้าเปิด ฉันก็ตื่นออกจากมุ้งเพื่อรับภาระหน้าที่ประจำวัน
- ภาพที่ 11 ฉันเริ่มต้นวันใหม่อย่างกระฉับกระเฉงเสมอ และไม่หลีกเลี่ยงภารกิจในครัวเรือนในห้องแถวอันคับแคบของเรา เราต่างมีภาระหน้าที่ด้วยกันทั้งคู่

ชุดการสอนรายวิชาย่อย

เรื่อง เศรษฐศาสตร์ในห้องแถวและ
ประโยชน์กับการสื่อสาร

<u>ตอนที่ 1</u>	1. ศึกษาประวัติผู้แต่ง ภาษาที่ใช้ และลักษณะเด่นของเรื่อง
100 นาที	2. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปนิสัยของตัวละคร
	3. แสดงบทบาทสมมติ

กิจกรรมที่ 5 อภิปรายเกี่ยวกับอุปนิสัยตัวละคร

10 นาที

<u>ขั้นตอน</u>	1. ครูให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อน เพื่อวิจารณ์อุปนิสัยของตัวละครที่ได้รับมอบหมาย ดังนี้
	1.1 หยก 1.2 กัง
	1.3 ป้าสมศรี 1.4 วันเพ็ญ
	2. หัวข้อในการวิจารณ์ คือ
	อุปนิสัยของตัวละคร ความประพฤติของตัวละคร และสิ่งที่น่าจะเป็น
	ตัวอย่างในการดำเนินชีวิตประจำวัน
	3. ให้ยกข้อความบางตอนมาประกอบให้ชัดเจน
<u>สื่อ</u>	1. บัตรชื่อตัวละคร
	2. ใบงานวิจารณ์ตัวละคร
	3. ใบเฉลยลักษณะนิสัยตัวละคร

ใบงาน การวิจารณ์ลักษณะนิสัยตัวละคร (ตอนที่ 1 กิจกรรมที่ 5)

คำชี้แจง

1. เมื่อนักเรียนจับคู่แล้วให้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับตัวละครที่ได้รับมอบหมาย ดังนี้
 1. หยก 2. กัง 3. สมศรี 4. วันเพ็ญ
2. ศึกษาค้นคว้าในด้านอุปนิสัยของตัวละคร ความประพฤติดของตัวละคร และสิ่งที่น่าสนใจนำไปเป็นตัวอย่างในการดำเนินชีวิต
3. ยกตัวอย่างจากหนังสือมาประกอบให้ชัดเจน
4. ส่งตัวแทนออกมาเสนองานหน้าชั้น โดยคิดวิธีแปลกใหม่ ตื่นเต้นเร้าใจ

ใบสรุป ลักษณะของตัวละคร (ตอนที่ 1 กิจกรรมที่ 6)

บื้อตัวละคร

อุปนิสัย เป็นอย่างไร

.....

.....

.....

ความประพฤติ เป็นอย่างไร

.....

.....

.....

สิ่งที่น่าสนใจนำไปเป็นตัวอย่าง

.....

.....

.....

ชุดการสอนรายวิชาย่อย

เรื่อง เศรษฐศาสตร์ในห้องแถวและ
ประโยชน์กับการสื่อสาร

<u>ตอนที่ 1</u>	1. ศึกษาประวัติผู้แต่ง ภาษาที่ใช้ และลักษณะเด่นของเรื่อง
100 นาที	2. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปนิสัยของตัวละคร
	3. แสดงบทบาทสมมติ
-

กิจกรรมที่ 6 การประเมินผลการอภิปราย

5 นาที

ขั้นตอน เมื่อนักเรียนสรุปการอภิปรายหน้าชั้นเรียบร้อยแล้ว ครูจะสรุปรายละเอียดอีกครั้งหนึ่ง

- สื่อ
1. ใบสรุปการวิจารณ์ตัวละครแต่ละกลุ่ม
 2. ใบเฉลยลักษณะนิสัยตัวละคร
-

ชุดการสอนรายวิชาย่อย

เรื่อง เศรษฐศาสตร์ในห้องแถวและ
ประโยชน์กับการสื่อสาร

<u>ตอนที่ 1</u>	1. ศึกษาประวัติผู้แต่ง ภาษาที่ใช้ และลักษณะเด่นของเรื่อง
100 นาที	2. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปนิสัยของตัวละคร
	3. แสดงบทบาทสมมติ
-

กิจกรรมที่ 7 ชี้แจงการแสดงบทบาทสมมติ

5 นาที

ขั้นตอน ครุณาโดยการฝึกกิจกรรมสร้างสรรค์แล้วให้นักเรียนรับฟังคำชี้แจงการแสดง
บทบาทสมมติ โดยแบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มชายและหญิง ให้ผู้แทนกลุ่ม
รับเอกสารการแสดงบทบาทสมมติ

สื่อ ใบงานแสดงบทบาทสมมติ

ใบงานการแสดงบทบาทสมมติ (ตอนที่ 1 กิจกรรมที่ 7)

คำชี้แจง

1. ให้นักหน้ากลุ่มแบ่งหน้าที่ให้สมาชิกในกลุ่มทำดังต่อไปนี้
 - 1.1 ฝ่ายจัดฉาก
 - 1.2 ผู้บรรยาย
 - 1.3 ฝ่ายนักแสดง
2. เมื่อนักเรียนแบ่งกลุ่มรับผิดชอบแล้วให้เตรียมการแสดงบทบาทสมมติตามหัวข้อ

ต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 เริ่มตั้งแต่ หยกตื่นนอน ถึง หยกไปบ้านป่าสมศรี จากหน้า 158 - 160

กลุ่มที่ 2 เริ่มตั้งแต่ หยกมองวันเพ็ญ ถึง หยกคุยกับกง จากหน้า 160 - 163

3. ให้แสดงกลุ่มละ 5 นาที
4. ในขณะที่กลุ่มหนึ่งแสดงอีกกลุ่มหนึ่งต้องคอยประเมินผลการแสดงของกลุ่มแรก เพื่อ

วิจารณ์และแก้ไขต่อไป

ใบสรุป จากสิ่งที่ได้จากการแสดงบทบาทสมมติ (ตอนที่ 1 กิจกรรมที่ 8)

กลุ่มที่ 1

สิ่งที่ได้รับ

.....

.....

กลุ่มที่ 2

สิ่งที่ได้รับ

.....

.....

ชุดการสอนรายวิชาย่อย

เรื่อง เศรษฐศาสตร์ในห้องแถวและ
ประโยชน์กับการสื่อสาร

<u>ตอนที่ 1</u>	1. ศึกษาประวัติผู้แต่ง ภาษาที่ใช้ และลักษณะเด่นของเรื่อง
100 นาที	2. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปนิสัยของตัวละคร
	3. แสดงบทบาทสมมติ
-

กิจกรรมที่ 8 การแสดงบทบาทสมมติ

20 นาที

ขั้นตอน หลังจากให้นักเรียนเตรียมการแสดงบทบาทสมมติแล้ว ครูให้กลุ่มก็ทพร้อมมาแสดงก่อน

- สื่อ
1. ใบงานการแสดงบทบาทสมมติ
 2. ใบสรุปสิ่งที่ได้รับจากการแสดงบทบาทสมมติ
-

ชุดการสอนรายวิชาย่อย

เรื่อง เศรษฐศาสตร์ในห้องแถวและ
ประโยชน์กับการสื่อสาร

<u>ตอนที่ 1</u> 100 นาที	1. ศึกษาประวัติผู้แต่ง ภาษาที่ใช้ และลักษณะเด่นของเรื่อง 2. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปนิสัยของตัวละคร 3. แสดงบทบาทสมมติ
-

กิจกรรมที่ 9 ประเมินผลการปฏิบัติงาน

5 นาที

<u>ขั้นตอน</u>	1. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปถึงสิ่งที่ได้รับจากการแสดง และดู
บทบาทสมมติของแต่ละกลุ่ม 2. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด |
|-----------------------|---|

<u>สื่อ</u>	1. ใบสรุปสิ่งที่ได้รับจากการแสดงบทบาทสมมติ 2. แบบฝึกหัด
-

ชุดการสอนรายวิชาย่อย	เรื่อง เศรษฐศาสตร์ในห้องแถวและ ประโยชน์กับการสื่อสาร
<u>ตอนที่ 2</u> 100 นาที	1. ศึกษาสไลด์เกี่ยวกับข้อคิดค่าคมจากเรื่อง 2. เขียนเรื่องสั้นตามจินตนาการ
<u>กิจกรรมที่ 1</u> 15 นาที	ศึกษาสไลด์เกี่ยวกับข้อคิดค่าคมจากเรื่อง
<u>ขั้นตอน</u>	1. ครูให้นักเรียนร่วมกิจกรรมสร้างสรรค์แล้วให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน 2. ให้นักเรียนศึกษาข้อคิดค่าคมจากเรื่องด้วยการศึกษาจากสไลด์ประกอบคำบรรยาย
<u>สื่อ</u>	1. สไลด์เกี่ยวกับข้อคิดค่าคมจากเรื่อง 2. เครื่องฉายสไลด์ 3. คำบรรยายประกอบสไลด์

คำบรรยายประกอบสไลด์ประกอบการสอน

ชุด เศรษฐศาสตร์ในห้องแถว (ตอนที่ 2 กิจกรรมที่ 1)

- ภาพที่ 1 ฉันวางมือจากการช่วยงานก่ง ลูกเดินเข้าไปเปลี่ยนกางเกงตัวที่เก่าและขาดที่ก้นปะ เป็นรูปเบเพอร์ ฉันเอาไว้ใส่ทำงานสปรกคลุกดิน คลุกทราย ถ้าเกียรติยศของ คนเราอยู่ที่การทำงานสุจริต กางเกงตัวนี้ควรถูกเรียกว่า กางเกงเกียรติยศ
- ภาพที่ 2 ป้าสมศรีเป็นแม่ค้าขายถ่าน ป้าสมศรีก็จะตามฉันไปช่วยขนทุกครั้งไป แก่ไม่ยอมจ้าง จ้างง้ออาชีพเพราะพวกนั้นเป็นผู้ใหญ่เอาค่าแรงตามปกติ ป้าสมศรีแกบอกว่าแพงแต่ กับฉันแกให้เงินปลีกเล็กน้อย พอเป็นสินน้ำใจ แล้วก็ให้ถ่านปน ๆ อีกเพื่อจะให้ฉันเอามาทำถ่านดิบใช้ในครัว
- ภาพที่ 3 ฉันจะเลือกเอาวันหยุดที่ไม่ต้องไปโรงเรียนและแดดจัดจ๋าเป็นวันทำถ่านดิบ ถ้าแดด จัด ๆ เพียงไม่กี่ชั่วโมงก็จะแห้ง พอแห้งสนิทก็เก็บเข้าไว้ในครัวเรียงซ้อน ๆ กัน ำให้แห้งก่อน ๆ ขนาดพอดีใช้เป็นการ ประหยัดถ่านไม้จริงได้อย่างดี
- ภาพที่ 4 เมื่อฉันเดินไปถึงหน้าห้องของป้าสมศรีนั้นแกกำลังรอฉันอยู่พอดี แก่แง่งผ้าถุงสีดำ เสื้อ แขนยาวดำ มีผ้าขาวม้ามอชอโพกหัวไว้เก็บ เส้นผมมัดชิดกันละอองถ่าน
- ภาพที่ 5 ที่วันเพ็ญไม่เคยช่วยป้าสมศรีทำงานเลย มีหน้าข้ายังตีหน้าเบื่อหน่ายทุกครั้งที่มีรถถ่าน มาลงตอนที่เราขนถ่านกัน แกรีบเดินจับ ๆ มาปีตประตุเพราะรังเกียจละอองถ่าน อันสปรกคละคลุ้ง
- ภาพที่ 6 ฉันเริ่มต้นทำงานอย่างไม่เคยครั้งคร้ำกับความสปรก ป้าสมศรีให้ฉันโกยถ่านเก่าไว้ อีกมุมหนึ่งของห้องก่อน ถ่านเก่าเหลืออยู่เพียงไม่กี่ถังเท่านั้น ฉันทำรู้เดียงก็เสร็จ
- ภาพที่ 7 ฉันก็ทำงานต่อประมาณยสามโมงเย็นก็ขนถ่านทั้งหมดเรียบร้อย ถ่านกองสุดท้าย ฉันเอาตะแกรงไม้ไผ่ที่สานเป็นตา ๆ สี่เหลี่ยมท่าง ๆ มาร่อนแยกถ่านก้อนเล็กออก จากถ่านปน

- ภาพที่ 8 ฉันเล่าให้ฟังว่าเบนถ่านให้ป้าสมศรีเมื่อกี้แกยังไม่ให้ค่าแรงเลย ทุกทีแกเคยให้ ถ้าแกไม่ให้เงินก็ขาดทุนเปล่า ๆ เหนื่อยด้วย เสียเวลาด้วย ฉันมัน
- ภาพที่ 9 "ถ่านถึงนั้นแหละคือค่าแรงล่ะจำไว้ว่า คนที่ทำงานไม่เคยมีใครขาดทุนหรอกเพียงแต่ จะได้ผลตอบแทนเป็นอะไร หรือมากน้อยเพียงใด ค่าแรงหรือกำไรไม่ได้มาสู่เราใน รูปของเงินเสมอไป" กังฟูตในที่สุด

ใบสรุปการศึกษาค้นคว้าข้อคิดคำคม (ตอนที่ 2 กิจกรรมที่ 2)

คำชี้แจง

1. เมื่อนักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 10 คน แล้วให้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับข้อคิดคำคม จากเรื่อง ดังนี้
- 1.1 เกี่ยวกับความขยันและอดทน
-
-
- 1.2 เกี่ยวกับความเหลื่อมล้ำของชีวิต
-
-
- 1.3 สิ่งที่เป็นแก่นสารของชีวิต
-
-
2. เสนองานหน้าชั้น ใช้เวลากลุ่มละ 5 นาที

ชุดการสอนรายวิชาย่อย

เรื่อง เศรษฐศาสตร์ในห้องแถวและ
ประโยชน์กับการสื่อสาร

ตอนที่ 2

1. ศึกษาสไลด์เกี่ยวกับข้อคิดค่าคอมจากเรื่อง

100 นาที

2. เขียนเรื่องสั้นตามจินตนาการ

กิจกรรมที่ 2

อภิปรายแสดงความคิดเห็น

25 นาที

ขั้นตอน

1. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อคิดค่าคอม
ที่มีในเรื่องตามหัวข้อ ดังนี้
 - 1.1 เกี่ยวกับความขยันและอดทน
 - 1.2 เกี่ยวกับความเหลื่อมล้ำของชีวิต
 - 1.3 เกี่ยวกับสิ่งที่เป็นแก่นสารของชีวิต
2. ให้นักเรียนยกตัวอย่างข้อคิดค่าคอมจากเรื่องมาประกอบให้ชัดเจน
แล้วเสนองานหน้าชั้นเรียน

สื่อ

ใบสรุปข้อคิดค่าคอมจากเรื่อง

ชุดการสอนรายวิชาย่อย

เรื่อง เศรษฐศาสตร์ในห้องแถวและ
ประโยชน์กับการสื่อสาร

ตอนที่ 2

1. ศึกษาสไลด์เกี่ยวกับข้อคิดค่าคอมจากเรื่อง

100 นาที

2. เขียนเรื่องสั้นตามจินตนาการ

กิจกรรมที่ 3

ประเมินจากการอภิปราย

10 นาที

ขั้นตอน

เมื่อผู้แทนกลุ่มช่วยกันเสนอข้อคิดค่าคอมเรียบร้อยแล้ว ครูสรุป
รายละเอียดอีกครั้งหนึ่ง

สื่อ

1. ใบสรุปข้อคิดค่าคอมของแต่ละกลุ่ม
 2. ใบเฉลยข้อคิดค่าคอมจากเรื่อง
-

ใบเฉลย ข้อคิดค่าคมจากเรื่อง (ตอนที่ 2 กิจกรรมที่ 3)

1. เกี่ยวกับความขยันและอดทน

1.1 แต่ฉันก็ไม่เคยนอนตื่นสายถึงกับให้ใครค่อนข้างได้ว่า "นอนกินบ้านกินเมือง" หรือ "นอนจนตะวันส่องกัน" เพราะพอตื่นฟ้าเปิดฉันก็ตื่นออกจากมุ้งเพื่อรับภาระหน้าที่ประจำวัน

1.2 ฉันมีความคิดว่า การตื่นนอนแต่เช้าเป็นกำไรของชีวิต

1.3 ฉันเริ่มต้นวันใหม่อย่างกระฉับกระเฉงเสมอ

2. เกี่ยวกับความเหลื่อมล้ำของชีวิต

2.1 จับกังว่างงานบางคนนั่งดื่มเซาพิงกรอบประตูห้องแถว ครุ่นคิดกังวลถึงข้าวสารที่จะกรอกหม้อ และเฝ้ามองไปยังปากทางเข้าตลาด หวังจะเห็นใครสักคนมาตามตัวไปทำงานแบกหามเอาค่าแรง

2.2 กังจะต้องตื่นแต่ย่ำรุ่ง ปลอ่ยให้ฉันนอนหลับสบายอยู่ในมุ้งไปตามลำพัง

2.3 แกนบอมจ้างจับกังอาชีพ.....แต่กับฉันแก้ไขเงินปลีกเล็ก ๆ น้อย ๆ

3. เกี่ยวกับสิ่งที่เป็นแก่นสารของชีวิต

3.1 มันเป็นลีลาที่ไม่เคยเปลี่ยนแปลงเหมือนละครฉากที่แสดงซ้ำซากเหลือเกิน

3.2 ถ้าเกียรติของคนเราอยู่ที่การทำงานสุจริต การเก่งตัวนี้ควรถูกเรียกว่ากางเกงเกียรติยศ

3.3 คนที่ทำงานไม่เคยมีใครขาดทุนหรือ

3.4 ค่าแรงหรือกำไรไม่ได้มาสู่เราในรูปของเงินเสมอไป

3.5 ตอนทำงานนะเหนื่อยทุกคนแหละ พอเสร็จพักสักครู่ก็หายเหนื่อย

ชุดการสอนรายวิชาย่อย

เรื่อง เศรษฐศาสตร์ในห้องแถวและ
ประโยชน์กับการสื่อสาร

ตอนที่ 2

100 นาที

1. ศึกษาสไลด์เกี่ยวกับข้อคิดค่าคมจากเรื่อง
 2. เขียนเรื่องสั้นตามจินตนาการ
-

กิจกรรมที่ 4

10 นาที

ศึกษาหลักการเขียนเรื่องสั้นจากแถบบันทึกเสียง

ขั้นตอน

ครูให้นักเรียนร่วมกิจกรรมสร้างสรรค์แล้วให้นักเรียนฟังคำบรรยาย
เรื่องหลักการเขียนเรื่องสั้นจากแถบบันทึกเสียงประกอบเอกสาร

สื่อ

1. แถบบันทึกเสียง
 2. เครื่องบันทึกเสียง
 3. เอกสารหลักการเขียนเรื่องสั้น เอกสารหมายเลข 7
-

เอกสารสำหรับนักเรียนอ่าน (ตอนที่ 2 กิจกรรมที่ 4 เอกสารหมายเลข 7)

หลักการเขียนเรื่องสั้น

ที่มาของเรื่อง เรื่องเศรษฐศาสตร์ในห้องแถวเป็นเรื่องสั้นเรื่องแรกในชุดรวมเรื่องสั้น 10 เรื่อง ที่ชื่อว่า "เด็กห้องแถว" เรื่องสั้นชุดนี้ เจลิมศักดิ์ รังคมสิน ผู้แต่งใช้นามแฝงว่า หยก บุรพา ผู้เขียนเคยได้รับรางวัลหนังสือดีเด่น ประเภทนวนิยายของคณะกรรมการจัดงาน สัปดาห์หนังสือประจำปี พ.ศ. 2520 ในการแตงนวนิยายเรื่อง "อยู่กับกัง"

ความมุ่งหมาย เรื่องเศรษฐศาสตร์ในห้องแถวและเรื่องอื่น ๆ ในชุด "เด็กห้องแถว" ล้วนมุ่งแสดงชีวิตลูกจันทน์ในเมืองไทย สำหรับเรื่องเศรษฐศาสตร์ในห้องแถว บรรยายชีวิตธรรมดาสามัญของคนจีนที่มีฐานะไม่ร่ำรวย และฝากข้อคิดแก่ผู้อ่านไว้หลายแง่ เช่น ความขยัน ความอดทน ความซื่อสัตย์สุจริต ความเหลื่อมล้ำของชีวิตมนุษย์

ลักษณะคำประพันธ์ แต่งเป็นเรื่องสั้น โดยทั่วไปเรื่องสั้นมีลักษณะสำคัญคือ

1. มีตัวบุคคลหรือตัวละครน้อย
2. มีบทบาทของตัวละคร ซึ่งทำให้เกิดมของเรื่องขึ้น มของเรื่อง คือจุดขัดแย้งที่ทำให้เกิดเรื่องและเร้าใจผู้อ่านให้คอยติดตามการคลี่คลายของเรื่องหรือไม่ก็หมดมให้กระชั้นยิ่งขึ้นเพื่อให้ผู้อ่านต้องบคิดต่อไป
3. มุ่งแสดงข้อคิดเกี่ยวกับชีวิตเพียงแง่ใดแง่หนึ่ง
4. เหตุการณ์ของเรื่องเกิดขึ้นในระยะเวลานั้น และสถานที่ที่หรือฉากของเรื่องก็มีมักเป็นที่แห่งเดียวหรือน้อยแห่ง
5. ความยาวน้มนัก พ้ออ่านรวดเดียวจบเป็นส่วนมาก

ชุดการสอนรายวิชาย่อย

เรื่อง เศรษฐศาสตร์ในห้องแถวและ
ประโยชน์กับการสื่อสาร

ตอนที่ 2

1. ศึกษาสไลด์เกี่ยวกับข้อคิดคำคมจากเรื่อง

100 นาที

2. เขียนเรื่องสั้นตามจินตนาการ

กิจกรรมที่ 5

อภิปรายแสดงความคิดเห็น

5 นาที

ขั้นตอน

หลังจากนักเรียนอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักการเขียนเรื่องสั้นแล้ว ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปหลักการเพื่อความเข้าใจในการฝึกเขียนต่อไป

สื่อ

1. งบประมาณการเขียนเรื่องสั้น
 2. เอกสารการเขียนเรื่องสั้น
-

ชุดการสอนรายวิชาย่อย

เรื่อง เศรษฐศาสตร์ในท้องถิ่นและ
ประโยชน์กับการสื่อสาร

ตอนที่ 2

1. ศึกษาสไลด์เกี่ยวกับข้อคิดค่าคมจากเรื่อง

100 นาที

2. เขียนเรื่องสั้นตามจินตนาการ

กิจกรรมที่ 6

ประเมินผลการอภิปราย

5 นาที

ขั้นตอน

เมื่อนักเรียนช่วยกันสรุปหลักการของการเขียนเรื่องสั้นแล้ว

ครูสรุปรายละเอียดให้อีกครั้งหนึ่ง

สื่อ

างงานการเขียนเรื่องสั้น

ชุดการสอนรายวิชาย่อย

เรื่อง เศรษฐศาสตร์ในห้องแถวและ
ประโยชน์กับการสื่อสาร

ตอนที่ 2

100 นาที

1. ศึกษาสไลด์เกี่ยวกับข้อคิดค่าคอมจากเรื่อง
 2. เขียนเรื่องสั้นตามจินตนาการ
-

กิจกรรมที่ 7

5 นาที

ชี้แจงการร่วมกิจกรรมเขียนเรื่องสั้นตามจินตนาการ

ขั้นตอน

ครูให้นักเรียนฟังคำชี้แจงการทำกิจกรรมการเขียนเรื่องสั้นตามจินตนาการ
โดยการเขียนเรื่องต่อให้จบตามจินตนาการของนักเรียนแต่ละคน

สื่อ

ใบสรุปการเขียนเรื่องตามจินตนาการ

ใบสรุป การเขียนเรื่องสั้น (ตอนที่ 2 กิจกรรมที่ 7)

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเรื่องต่อให้จบ ใช้เวลา 20 นาที

ขณะที่หยกกับก่งกำลังสนทนากันเรื่องเงินค่าแรงของหยกที่ควรจะได้รับจากป้าสมศรี

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชุดการสอนรายวิชาย่อย

เรื่อง เศรษฐศาสตร์ในห้องแถวและ
ประโยชน์กับการสื่อสาร

<u>ตอนที่ 2</u>	1. ศึกษาสไลด์เกี่ยวกับข้อคิดค่าคมจากเรื่อง
100 นาที	2. เขียนเรื่องสั้นตามจินตนาการ
-

กิจกรรมที่ 9 ประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรม

5 นาที

<u>ขั้นตอน</u>	1. เมื่อนักเรียนเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนเรียบร้อยแล้ว ครูและนักเรียน
ช่วยกันสรุปและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสำนวนภาษาที่ใช้ว่าถูกต้อง
หรือไม่ เพื่อให้เป็นตัวอย่างต่อไป
	2. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด

<u>สื่อ</u>	1. ใบสรุปการเขียนเรื่องตามจินตนาการ
	2. แบบฝึกหัด
-

ชุดการสอนรายวิชาย่อย

เรื่อง เศรษฐศาสตร์ในท้องถิ่นและ
ประโยชน์กับการสื่อสาร

ตอนที่ 3

100 นาที

1. ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับวลี - ประโยค
 2. อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการแต่งประโยค
 3. ศึกษาการแยกส่วนของประโยค
-

กิจกรรมที่ 1

10 นาที

1. ชี้แจงการดำเนินกิจกรรม "ฉันอยู่นี่" ด้วยแผ่นใส

ขั้นตอน

1. ครูนำโดยการฝึกกิจกรรมสร้างสรรค์ แล้วให้นักเรียนรับฟังคำชี้แจงการร่วมกิจกรรม "ฉันอยู่นี่" ด้วยแผ่นใส
2. ครูแบ่งนักเรียนเป็น 2 ฝ่าย ชายและหญิง เพื่อปฏิบัติกิจกรรม

สื่อ

1. ใบงานกิจกรรม "ฉันอยู่นี่"
 2. แผ่นใส
 3. เครื่องฉายข้ามศีรษะ
 4. เอกสารเรื่องวลี - ประโยค (เอกสารหมายเลข 8)
-

เอกสารสำหรับนักเรียนอ่าน (ตอนที่ 3 กิจกรรมที่ 1 เอกสารหมายเลข 8)

ประโยคและการสื่อสาร

การสื่อสารคืออะไร คือการพูดหรือการเขียนที่เป็น "สื่อ" ให้คนเรารู้ความในใจหรือความรู้สึกนึกคิดของกันและกันได้ การใช้ข้อความสื่อสาร เราอาจใช้ข้อความสั้นหรือยาวก็ได้แต่กาลเทศะและความต้องการของผู้พูดผู้ฟัง แต่การสื่อสารที่สมบูรณ์จะต้องเริ่มที่ "ประโยค" คือ

1. ภาคประธาน ได้แก่ ผู้ทำ
2. ภาคแสดง " กิริยา
3. ภาคกรรม " ผู้ถูกกระทำ

ประโยคความเดียว	ภาคประธาน	ภาคแสดง
แดงวิ่ง	แดง	วิ่ง
นักเรียนเดิน	นักเรียน	เดิน
เรือหางยาวล่น	เรือหางยาว	ล่น
รถสิบล้อคว่ำ	รถสิบล้อ	คว่ำ
ฝนตก	ฝน	ตก
น้ำท่วม	น้ำ	ท่วม
แดดออก	แดด	ออก
ฟ้าร้อง	ฟ้า	ร้อง

ชุดการสอนรายวิชาย่อย

เรื่อง เศรษฐศาสตร์ในห้องแถวและ
ประโยชน์กับการสื่อสารตอนที่ 3

100 นาที

1. ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับวลี - ประโยค
2. อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการแต่งประโยค
3. ศึกษาการแยกส่วนของประโยค

กิจกรรมที่ 2

การร่วมกิจกรรม "ฉันอยู่นี่"

10 นาที

ขั้นตอน

1. ครูให้นักเรียนฟังข้อความจากแถบบันทึกเสียงประกอบเอกสารที่ครูแจกให้ เมื่อนักเรียนฟังข้อความจบแล้ว ครูให้นักเรียนทั้ง 2 ฝ่ายแข่งขันกันหาส่วนที่เป็นวลีของข้อความที่อยู่ในเอกสารที่แจกนั้น เมื่อฝ่ายใดหาวลีพบแล้วให้ขีดเส้นใต้วลีให้เรียบร้อย แล้วกล่าวคำว่า "ฉันอยู่นี่" ถ้าฝ่ายใดรวบรวมได้มากกว่าและถูกต้องจะเป็นฝ่ายชนะ
2. ให้ผู้แทนกลุ่มเสนองานหน้าชั้นเรียน

สื่อ

1. ใบงานกิจกรรม "ฉันอยู่นี่"
2. แถบบันทึกเสียง
3. เครื่องบันทึกเสียง
4. เอกสารเรื่องวลี - ประโยค (เอกสารหมายเลข 8)

ใบงาน กิจกรรม "ฉันอยู่นี่" (ตอนที่ 3 กิจกรรมที่ 2)

คำชี้แจง ให้นักเรียนแบ่งเป็น 2 ฝ่าย ชายและหญิงเพื่อปฏิบัติดังนี้ ให้นักเรียนได้ส่วนที่เป็นวลี
ถ้าทำเสร็จแล้วให้กล่าวคำว่า "ฉันอยู่นี่" ฝ่ายใดเสร็จก่อนและถูกต้องเป็นฝ่ายชนะ

เด็กชายเด็กหญิงที่รู้ความแล้ว เริ่มส่ายตาคาหาเพื่อนวัยเดียวกันเพื่อเล่นซนฉลองวันใหม่
เปิดใจถูกปล่อยออกหากิน มันโผล่วิ่งออกจากเล้าจากกลุ่มที่กักกันมาตลอดคืน เริงร่ากับ
เสรีภาพที่ได้รับ ตรงกันข้ามกับหมาหลายตัวพากันหมอนอนอย่างหงอย ๆ เพราะเดินผ่านเป็น
ยามตลอดมาทั้งคืน

และอีกหลากหลายอย่างที่บ่งบอกถึงการมาถึงของวันใหม่ในตลาดห้องแถว ซึ่งมีอยู่ประมาณ
ห้าสิบครอบครัวแห่งนี้ มันเป็นตลาดที่ไม่เคยเปลี่ยนแปลง เหมือนละครฉากที่แสดงซ้ำซากเหลือเกิน
ในความรู้สึกของฉันผู้เป็นเด็กห้องแถวคนหนึ่ง

วันนี้เป็นวันหยุด ฉันไม่ต้องไปโรงเรียน วงจรชีวิตประจำวันของฉันกับก๊ง จึงหมุนซ้ำกว่า
วันธรรมดาเล็กน้อย เพราะไม่มีเหตุที่จะต้องเร่งร้อนแข่งกับเวลาที่รู้ดไปข้างหน้าอย่างไม่รู้รอใคร

ชุดการสอนรายวิชาย่อย

เรื่อง เศรษฐศาสตร์ในห้องแถวและ
ประโยชน์กับการสื่อสาร

<u>ตอนที่ 3</u> 100 นาที	1. ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับวลี - ประโยค 2. อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการแต่งประโยค 3. ศึกษาการแยกส่วนของประโยค
-

<u>กิจกรรมที่ 3</u> 5 นาที	ประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมด้วยแผ่นใส

<u>ขั้นตอน</u>	เมื่อผู้แทนกลุ่มเสนอรายงานหน้าชั้นเรียนเรียบร้อยแล้วทั้ง 2 ฝ่าย ครูแจกแผนภูมิ วลี - ประโยค ให้นักเรียนเพื่อประกอบการสรุป รายละเอียดอีกครั้งหนึ่งด้วยแผ่นใส
-----------------------	---

<u>สื่อ</u>	1. ใบงานสรุปกิจกรรม "ฉันอยู่นี่" 2. แผนภูมิ วลี - ประโยค 3. แผ่นใส 4. เครื่องฉายข้ามศีรษะ
-

ใบเฉลย การทำกิจกรรม "ฉันอยู่นี่" (ตอนที่ 3 กิจกรรมที่ 3)

แผนภูมิ

วลี กลุ่มคำที่ขาดกริยาแท้	ประโยค กลุ่มคำที่ครบสมบูรณ์
จากเล่าจากกลุ่ม ตลอดคืน เสริภาพที่ได้รับ วันใหม่ในตลาดห้องแถว ประมาณห้าสิบครอบครัว ในความรู้สึกของฉัน วงจรชีวิตประจำวันของฉันและกง ที่ไปข้างหน้าอย่างไม่รู้รอใคร	มันโผล่จากเล่าจากกลุ่ม สิ่งที่ก็มันมาตลอดคืน มันเร่ร่อนกับเสริภาพที่ได้รับ การมาถึงของวันใหม่ในตลาดห้องแถว ห้องแถวมีอยู่ประมาณห้าสิบครอบครัว ละครแสดงซ้ำซากในความรู้สึกของฉัน วงจรชีวิตประจำวันของฉันและกงจึงหมุน ซ้ำกว่าวันธรรมดา เราไม่ต้องเร่งร้อนแบ่งกับเวลาที่รู้ดไป ข้างหน้าอย่างไม่รู้รอใคร

ชุดการสอนรายวิชาย่อย

เรื่อง เศรษฐศาสตร์ในท้องถิ่นและ
ประโยชน์กับการสื่อสาร

ตอนที่ 3

100 นาที

1. ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับวลี - ประโยค
 2. อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการแต่งประโยค
 3. ศึกษาการแยกส่วนของประโยค
-

กิจกรรมที่ 4

10 นาที

ชี้แจงการดำเนินกิจกรรม "แยกส่วน" ด้วยแผ่นใส

ขั้นตอน

ครูให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมสร้างสรรค์แล้วครูให้นักเรียนฟังคำชี้แจง
ประกอบแผ่นใสเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรม "แยกส่วน" โดยครูให้
นักเรียนแบ่งเป็น 2 ฝ่าย ชายและหญิง เพื่อบันทึกงาน

สื่อ

1. ใบงานสรุปกิจกรรม "แยกส่วน"
 2. แผ่นใส
 3. เครื่องฉายข้ามศีรษะ
-

งาน ทำกิจกรรม "แยกส่วน" (ตอนที่ 3 กิจกรรมที่ 4)

ประโยค

ภาคประธาน	ภาคแสดง

ชุดการสอนรายวิชาย่อย

เรื่องเศรษฐศาสตร์ในท้องถิ่นและ
ประโยชน์กับการสื่อสาร

ตอนที่ 3

100 นาที

1. ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับวลี - ประโยค
 2. อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการแต่งประโยค
 3. ศึกษาการแยกส่วนของประโยค
-

กิจกรรมที่ 5

การร่วมกิจกรรม "แยกส่วน"

20 นาที

ขั้นตอน

1. เมื่อครูแบ่งนักเรียนเป็น 2 ฝ่าย ชายและหญิง แล้วครูให้ฝ่ายหนึ่งเป็นภาคประธานและอีกฝ่ายหนึ่งเป็นภาคแสดง
2. ให้นักเรียนทั้ง 2 ฝ่ายแข่งขันกันปฏิบัติกิจกรรม "แยกส่วน" ดังนี้
ครูให้นักเรียนที่เป็นฝ่ายภาคประธานรวบรวมส่วนที่เป็นประธานของประโยค และนักเรียนที่เป็นฝ่ายภาคแสดงรวบรวมส่วนที่เป็นภาคแสดงของประโยคจากเอกสารที่ครูแจกให้
3. ถ้าฝ่ายใดรวบรวมภาคประธานหรือภาคแสดงได้แล้วให้ขีดเส้นใต้ส่วนนั้น ๆ ลงในเอกสารให้เรียบร้อยแล้วให้ผู้แทนกลุ่มนำผลงานมาเสนอหน้าชั้นเรียน

สื่อ

ใบงานทำกิจกรรม "แยกส่วน"

ใบงานทำกิจกรรม "แยกส่วน" (ตอนที่ 3 กิจกรรมที่ 5)

คำชี้แจง ให้นักเรียนแบ่งเป็น 2 ฝ่าย ฝ่ายหนึ่งเขียนลงตารางเฉพาะส่วนที่เป็น "ภาคประธาน" ของประโยค อีกฝ่ายหนึ่งเขียนลงตารางเฉพาะส่วนที่เป็น "ภาคแสดง" ของประโยค

แต่ไม่ว่าจะเป็นวันใดก็ตาม กังจะต้องตื่นแต่यरุ่งประมาณตีห้าครึ่ง เมื่อออกจากมุ้งไปล้างหน้า บ้วนปากที่หลังห้องแถวก็จะเข้ามาจุดตะเกียงลาน ตั้งน้ำร้อนเพื่อชงน้ำชาดื่มพลางบลิบแต่งหมวดเคราสีขาวเหลืองเงินอยู่ข้าง ๆ ตะเกียงลาน ปล่อยให้ฉันหลับสบายอยู่ในมุ้งไปตามลำพัง แต่ฉันก็ไม่เคยนอนตื่นสายถึงกับให้ใครค่อนข้างอดได้ว่า "นอนกินบ้านกินเมือง" หรือ "นอนจนตะวันส่องกัน" เพราะพอตื่นฟ้าเปิด ฉันก็ตื่นออกจากมุ้งเพื่อรับภาระหน้าที่ประจำวัน

ฉันมีความคิดว่า การตื่นนอนแต่เช้าตรู่เป็นกำไรของชีวิต

อากาศยามเช้าสดชื่นเหลือเกิน ทุกอณูของบรรยากาศที่รายรอบตัวเราตอนอรุณเบิกฟ้าเยือกเย็นเพราะละอองบริสุทธิ์ของน้ำค้างยังไม่เหือดหายไปกับการแผดเผาของแสงแดด

"ถ้าว่างก็ต้องนอนเสียให้เต็มอิ่มจะได้กระปรี้กระเปร่าตลอดวัน..." กังเคยบอกกับฉัน

"แต่ถ้าตื่นแล้วไม่ควนอนแช่อยู่ในมุ้งเหมือนคนเกียจคร้านสันหลังยาว"

ชุดการสอนรายวิชาย่อย

เรื่อง เศรษฐศาสตร์ในห้องแถวและ
ประโยชน์กับการสื่อสาร

ตอนที่ 3

100 นาที

1. ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับวลี - ประโยค
 2. อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการแต่งประโยค
 3. ศึกษาการแยกส่วนของประโยค
-

กิจกรรมที่ 6

ประเมินผลกิจกรรม "แยกส่วน" ด้วยแผ่นใส

5 นาที

ขั้นตอน

เมื่อผู้แทนกลุ่มเสนองานหน้าชั้นเรียนเรียบร้อยแล้ว ครูสรุป
รายละเอียดอีกครั้งหนึ่งด้วยแผ่นใส แล้วให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด

สื่อ

1. ใบงานของแต่ละกลุ่ม
 2. แผ่นใส
 3. เครื่องฉายข้ามศีรษะ
 4. แบบฝึกหัด
-

ชุดการสอนรายวิชาย่อย

เรื่อง เศรษฐศาสตร์ในท้องถิ่นและ
ประโยชน์กับการสื่อสาร

ตอนที่ 3

100 นาที

1. ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับวลี - ประโยค
 2. อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการแต่งประโยค
 3. ศึกษาการแยกส่วนของประโยค
-

กิจกรรมที่ 7

10 นาที

ชี้แจงการร่วมกิจกรรม "ฉันเก่งกว่า" ด้วยแผ่นใส

ขั้นตอน

ครูให้นักเรียนฝึกกิจกรรมสร้างสรรค์ แล้วให้นักเรียนรับฟังคำชี้แจง
การร่วมกิจกรรม "ฉันเก่งกว่า" โดยครูแบ่งนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ
10 คน เพื่อร่วมกิจกรรม

สื่อ

1. ใบงานกิจกรรม "ฉันเก่งกว่า"
 2. แผ่นใส
 3. เครื่องฉายข้ามศีรษะ
-

ชุดการสอนรายวิชาย่อย

เรื่อง เศรษฐศาสตร์ในท้องถิ่นและ
ประโยชน์ของการสื่อสาร

ตอนที่ 3

1. ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับวลี - ประโยค

100 นาที

2. อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการแต่งประโยค

3. ศึกษาการแยกส่วนของประโยค

กิจกรรมที่ 8

การร่วมกิจกรรม

25 นาที

ขั้นตอน

1. เมื่อครูแบ่งนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 10 คนแล้ว ครูให้แต่ละกลุ่ม
ร่วมกิจกรรม "ฉันเก่งกว่า" ดังนี้

กลุ่มที่ 1 รวบรวมประโยคบอกเล่า

กลุ่มที่ 2 รวบรวมประโยคปฏิเสธ

กลุ่มที่ 3 รวบรวมประโยคคำถาม

2. ให้แต่ละกลุ่มรวบรวมประโยคตามที่ได้รับมอบหมายโดยดูจากเอกสาร
ที่ครูแจกให้ประกอบการรวบรวม

3. ถ้าฝ่ายใดรวบรวมได้ครบถูกต้องและเสร็จ เรียบร้อยก่อนจะเป็นฝ่ายชนะ

4. ให้ผู้แทนกลุ่มออกมาเสนองานหน้าชั้นเรียน

สื่อ

ใบงานทำกิจกรรม "ฉันเก่งกว่า"

รายงานทำกิจกรรม "ฉันทะกังกว่า" (ตอนที่ 3 กิจกรรมที่ 8)

คำชี้แจง ให้นักเรียนแบ่งเป็น 3 ฝ่าย

ฝ่ายที่ 1 บิดเล่าให้ประโยคบอกเล่า

ฝ่ายที่ 2 บิดเล่าให้ประโยคปฏิเสธ

ฝ่ายที่ 3 บิดเล่าให้ประโยคคำถาม

ฝ่ายใดทำเสร็จก่อนและถูกต้องจะเป็นฝ่ายชนะ

ตลาดห้องแถวเก่าแก่อันคับแคบอันที่มนั้นมีได้พลิกฟื้นขึ้นจากความ
หลับใหลเมื่อตะวันค่อย ๆ ฉายรัศมีระเรื่อเรืองขึ้นแต่งฟ้า ประตูห้องแถวเปิดออกที่ละห้อง ๆ ใน
เวลาไล่เลี่ยกัน...แต่ละชีวิตเริ่มเคลื่อนไหว

ผู้ที่ตื่นก่อนทั้ง ๆ ที่มักบ้านอนที่หลังคือพวกแม่บ้าน จะเริ่มต้นวันใหม่ของหล่อนอย่าง
เร่งร้อนด้วยการทำเงินไว้ในอุ้งมือ แล้วคว้าตะกร้าเดินดุ่มไปจ่ายกับข้าวที่ตลาด ซึ่งอยู่ห่างจาก
ห้องแถวของเราไปประมาณเจ็ดร้อยเมตร ส่วนมากไปตามลำพัง แต่บางคนก็มีลูก ๆ เดินตามไป
ด้วยเพื่ออ้อนซื้อขนม

พ่อบ้านออกมานั่งคุยกับเพื่อนบ้านข้างเคียงอยู่ตามหน้าห้อง บางคนก็่วนอยู่กับการ
เตรียมเครื่องมือเครื่องใช้ในการประกอบอาชีพของตนให้พร้อม จีบกังว้างงานบางคน
นั่งซึมเซาฟังกรอประตู่ห้องแถว ครุ่นคิดกังวลถึงข้าวสารที่จะกรอกหม้อ และเขม่นมองไปยัง
ปากทางเข้าตลาด หวังจะเห็นใครสักคนหนึ่งมาตามตัวไปทำงานแบกหามเอาค่าแรง

ชุดการสอนรายวิชาย่อย

เรื่อง เศรษฐศาสตร์ในห้องแถวและ
ประโยชน์กับการสื่อสาร

ตอนที่ 3

100 นาที

1. ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับวลี - ประโยค
 2. อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการแต่งประโยค
 3. ศึกษาการแยกส่วนของประโยค
-

กิจกรรมที่ 9

ประเมินผลกิจกรรมด้วยแผ่นใส

5 นาที

ขั้นตอน

เมื่อผู้แทนกลุ่มเสนองานหน้าชั้นเรียนแล้ว ครูสรุปรายละเอียด
ด้วยแผ่นใสอีกครั้งหนึ่ง

สื่อ

1. ใบสรุปงานของแต่ละกลุ่ม
 2. แผ่นใส
 3. เครื่องฉายข้ามศีรษะ
-

ใบสรุปการทำกิจกรรม "ฉันเก่งกว่า" (ตอนที่ 3 กิจกรรมที่ 9)

ตัวอย่าง

ประโยคบอกเล่า

1. ถ่านถ่านนั้นคือค่าแรงล่ะ
2. ตอนทำงานนะเหนื่อยทุกคนแหละ
3. พอเสร็จงานพักสักครู่ก็หายเหนื่อย

ประโยคปฏิเสธ

1. มันเป็นลีลาที่ไม่เคยเปลี่ยนแปลง
2. วันนี้เป็นวันหยุดฉันไม่ต้องไปโรงเรียน
3. แต่ฉันก็ไม่เคยนอนตื่นสาย
4. คนที่ทำงานไม่เคยมีใครขาดทุนหรอก

ประโยคคำถาม

1. เองว่างไหมตอนนี้
2. ถ่านในครัวเอ็งหมดหรือยังวะ
3. มองหาใครหรือ
4. อ้าว ทำอะไรล่ะ

แผนการสอนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครู

เรื่อง เศรษฐศาสตร์ในห้องแถว และ ประโยชน์กับการสื่อสาร

คาบ 1 - 2 เวลา 100 นาที

จุดประสงค์ปลายทาง

1. ให้นักเรียนสามารถจับความจากเรื่องที่ตนได้อ่านและนำมาถ่ายทอดให้ผู้อื่นรับทราบได้
2. ให้นักเรียนรู้จักตั้งคำถามขึ้นให้ตรงจุดต่าง ๆ อันน่าสนใจในเรื่องสั้นที่ได้อ่าน และนำมาพิจารณาหาคำตอบร่วมกันในกลุ่มให้กว้างขวาง
3. ให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติเพื่อความเข้าใจเรื่อง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. ให้นักเรียนบอกประวัติผู้แต่งได้
2. ให้นักเรียนเปรียบเทียบลักษณะนิสัยและความประพฤติของตัวละครจากเรื่อง
3. ให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติได้

เนื้อหา

จากหนังสือทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1 เรื่อง เศรษฐศาสตร์ในห้องแถว หน้า 156 - 163

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ขั้นนำ

ครูให้นักเรียนฝึกกิจกรรมความคิดสร้างสรรค์ ด้วยการต่อคำคล้องจอง 2 คำ
3 คำ

2. ขั้นสอน

2.1 ครูให้นักเรียนแบ่งเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน เพื่อปฏิบัติงานดังนี้

กลุ่มที่ 1 อภิปรายเรื่อง ประวัติผู้แต่งและผลงาน

กลุ่มที่ 2 อภิปรายเรื่อง ภาษาที่ใช้แต่ง

กลุ่มที่ 3 อภิปรายเรื่อง ลักษณะเด่นของเรื่อง

กลุ่มที่ 4 อภิปรายเรื่อง ทำนองแต่งของเรื่อง

กลุ่มที่ 5 อภิปรายเรื่อง วิจัยของเรื่อง

2.2 ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนรายงานสรุปผลการอภิปรายหน้าชั้นเรียน

โดยคิดวิธีการเสนองานที่แปลกใหม่ และน่าสนใจ

2.3 ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ๆ ชายและหญิง แล้วชี้แจงการแสดง

บทบาทสมมติ ครูแจกบัตรบทบาท ซึ่งแบ่งเนื้อหาดังนี้

กลุ่มที่ 1 เริ่มต้นตั้งแต่ หยกตื่นนอน

จากหน้า 158 - 160 ถึง หยกไปบ้านป้าสมศรี

กลุ่มที่ 2 เริ่มต้นตั้งแต่ หยกมองวันเพ็ญ

จากหน้า 160 - 163 ถึง หยกคุยกับก๋ง

ให้สมาชิกแต่ละกลุ่มประชุมวางแผนร่วมกัน ในการเตรียมบทสำหรับ

แสดง คิดบทบาทท่าทางการแสดงเอง ให้แต่ละกลุ่มออกมาแสดงบทบาท

เรื่องที่ได้รับมอบหมายระหว่างกลุ่มแรกแสดง กลุ่มหลังคอยสังเกตการณ์

พร้อมทั้งจดบันทึกส่วนดีและข้อบกพร่องที่เกิดขึ้น ทั้งที่เกี่ยวกับเนื้อหาและ

การแสดง เพื่อเป็นหัวข้อในการอภิปรายต่อไป

2.4 ครูให้นักเรียนจับคู่วิจารณ์ลักษณะนิสัย และความประพฤติดของตัวละคร

ดังต่อไปนี้

2.8.1 หยก

2.8.2 ก๋ง

2.8.3 สมศรี

2.8.4 วันเพ็ญ

ศึกษาตามหัวข้อดังนี้

อุปนิสัยของตัวละคร

ความประพฤติดของตัวละคร

สิ่งที่น่าจะนำไปเป็นตัวอย่างในการดำเนินชีวิต

พร้อมทั้งยกตัวอย่างข้อความประกอบให้ชัดเจน สิ่งตัวแทนของกลุ่มมา
เสนองาน

2.5 ครูสรุปเพิ่มเติมและเล่าถึงผลดี - เสีย ของการกระทำของตัวละครบางตัว

3. ขั้นสรุป

3.1 ให้นักเรียนเขียนสรุปการรายงานกลุ่ม

3.2 นักเรียนเขียนสรุปสิ่งที่ได้รับจากการแสดงบทบาทสมมติ

3.3 นักเรียนเขียนวิจารณ์ลักษณะนิสัยของตัวละคร

3.4 ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาและ
การแสดง ตลอดทั้งข้อเสนอนี้สำหรับการแก้ไขต่อไป

3.5 ทำแบบฝึกหัด

4. สื่อการสอน

4.1 ใบงานการแบ่งกลุ่มรายงาน

4.2 ใบสรุปสิ่งที่ได้จากรายงาน

4.3 ใบงานการแสดงบทบาทสมมติ

4.4 ใบสรุปสิ่งที่ได้จากการแสดงบทบาทสมมติ

4.5 เอกสารเรื่องประวัติและผลงานของผู้แต่ง

4.6 ใบงานการวิจารณ์ลักษณะนิสัยตัวละคร

4.7 ใบสรุปการวิจารณ์ลักษณะนิสัยตัวละคร

4.8 แบบฝึกหัด

5. การวัดผลและการประเมินผล

5.1 สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

5.2 สังเกตจากการเขียนสรุปรายงานหน้าชั้น

5.3 สังเกตจากการเสนองานหน้าชั้นเรียน

5.4 วัดจากการทำแบบฝึกหัด

คาบ 3 - 4 เวลา 100 นาที

จุดประสงค์ปลายทาง

1. ให้นักเรียนมีโอกาสและสามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองที่มีต่อเรื่องสั้น
ที่ได้อ่าน
2. ให้นักเรียนได้รับการส่งเสริมให้รู้จักเลือกเห็นเรื่องสั้นที่อ่าน และได้แนวทาง
ขั้นต้นในการพิจารณาส่วนดีส่วนพร่องของเรื่องสั้นที่นักเรียนจะได้อ่านต่อไป

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. ให้นักเรียนยกข้อคิดคำคมที่มีในเรื่องได้
2. ให้นักเรียนเขียนเรื่องสั้นตามจินตนาการ

เนื้อหา

จากหนังสือทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1 เรื่องเศรษฐศาสตร์ในห้องแถว หน้า 156 จนจบเรื่อง

วิธีสอนและกิจกรรม

1. ขั้นนำ

ครูฝึกความคิดสร้างสรรค์ ให้เดาเรื่องต่อไปนี้

- 1.1 ถ้าหยกเป็นเด็กขี้เกียจ
- 1.2 ถ้าวันเพ็ญเป็นคนขยัน

2. ขั้นสอน

- 2.1 ครูให้นักเรียนแบ่งเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 10 คน เพื่อศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับ
ข้อคิดคำคมที่มีใน เรื่องตามหัวข้อต่อไปนี้
 - 2.2.1 เกี่ยวกับความขยันและอดทน
 - 2.2.2 เกี่ยวกับความเหลื่อมล้ำของชีวิต

ให้ยกข้อความที่เป็นข้อคิดคำคมประกอบ แล้วเสนองาน
หน้าชั้น

- 2.2 พังแถบบันทึกเสียงหลักการเขียนเรื่องสั้นจากคู่มือครู แล้วให้นักเรียน
เขียนเรื่องสั้น โดยสมมติว่าถ้าเรื่องเศรษฐศาสตร์ในห้องแถวยังไม่จบ
ให้นักเรียนเขียนเรื่องต่อให้จบตามจินตนาการของนักเรียน

3. ขั้นสรุป

- 3.1 ให้ผู้แทนกลุ่มออกมาเสนองานการรวบรวมข้อคิด คำคม หน้าชั้นเรียน
- 3.2 ให้ผู้แทนออกมาเสนองานการเขียนเรื่องสั้นให้จบหน้าชั้นเรียน
- 3.3 ครูและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหา และสำนวนภาษา
ที่ใช้ว่าถูกต้องหรือไม่ โดยร่วมกันแก้ไขเพื่อเสนอแนะต่อไป
- 3.4 ทำแบบฝึกหัด

4. สื่อการสอน

- 4.1 ใบสรุปหาข้อคิดคำคม
- 4.2 ใบสรุปการเขียนเรื่องสั้น
- 4.3 ใบเฉลยข้อคิดคำคม
- 4.4 แถบบันทึกเสียงข้อคิดคำคม
- 4.5 แถบบันทึกเสียงหลักการเขียนเรื่องสั้น
- 4.6 เครื่องบันทึกเสียง

5. การวัดและประเมินผล

- 5.1 วัดจากการเขียนสรุปรายงานหน้าชั้นเรียน
- 5.2 สังเกตจากการเสนอรายงานหน้าชั้นเรียน
- 5.3 สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรม
- 5.4 สังเกตจากการอภิปรายในกลุ่ม
- 5.5 วัดจากการทำแบบฝึกหัด

คาบ 5 - 6 เวลา 100 นาที

จุดประสงค์ปลายทาง

1. เพื่อให้นักเรียนใช้ภาษาสื่อความหมายให้ชัดเจน
2. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจธรรมชาติของการสื่อสาร
3. เพื่อให้นักเรียนสังเกตเหตุการณ์เกี่ยวกับการสื่อสาร

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ให้นักเรียน

1. บอกความแตกต่างระหว่างวลีกับประโยค
2. แต่งประโยคได้ถูกต้อง
3. แยกส่วนและรูปของประโยคได้ถูกต้อง

เนื้อหา

1. จากหนังสือทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1 เรื่องเศรษฐศาสตร์ในห้องแถว หน้า 156 - 163
2. หลักภาษาไทย เล่ม 1 เรื่องประโยคและการสื่อสาร

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ขั้นนำ

- 1.1 ครูฝึกกิจกรรมสร้างสรรค์ ต่อความยาวสาวความยืด เช่น ต่อคำที่ขึ้นต้น

ด้วย ส..... สม

2. ขั้นสอน

- 2.1 ครูให้นักเรียนแบ่งเป็น 2 ฝ่าย ชายและหญิง เพื่อปฏิบัติกิจกรรม
"อยู่นิ่งเอง"

- 2.2 ครูให้นักเรียนฟังแถบบันทึกเสียงคำบรรยายจากเรื่องเศรษฐศาสตร์ใน
ห้องแถว จากหนังสือหน้า 158 เริ่มตั้งแต่
..... เปิดไถ่ดูปล่อย่อยออกหากิน
ถึง ประจำวัน

เพื่อให้นักเรียนระบุว่าข้อความใดเป็นวลี พร้อมทั้งยกเหตุผลประกอบ
ถ้าฝ่ายใดระบุได้มากกว่าและถูกต้องจะเป็นฝ่ายชนะ

- 2.3 ครูให้นักเรียนศึกษาจากแผนภูมิเรื่องวลี - ประโยค เพื่อเปรียบเทียบ
ความแตกต่างระหว่างวลีและประโยค ดังนี้

วลี คือกลุ่มคำตั้งแต่ 2 คำขึ้นไปที่ได้ใจความแต่ขาดกริยาแท้ จึงเป็น
ส่วนหนึ่งของประโยคเท่านั้น

ประโยค คือข้อความที่มีความสมบูรณ์ในตัวเองตลอดจนสามารถสื่อสาร
ได้ชัดเจนและถูกต้อง

- 2.4 ครูแบ่งนักเรียนเป็น 2 ฝ่าย ชายและขวา ให้นักเรียนฟังแถบบันทึกเสียงคำ
บรรยายจากเรื่องเศรษฐศาสตร์ในห้องแถว จากหน้า 158 - 159
แล้วครูให้นักเรียนระบุว่า ข้อความใดเป็นประโยค เริ่มตั้งแต่
....ฉันมีความคิดว่า ถึง.....ทุกสัปดาห์
ครูเพิ่มเติมว่า ประโยคต้องมีทั้งภาคประธานและภาคแสดง ที่เป็นประธาน
แท้ และกริยาแท้ของข้อความนั้น ๆ เสมอ แล้วให้นักเรียนนำประโยคมา
แยกเป็นภาคประธานและภาคแสดงลงในตาราง ถ้าฝ่ายไหนปฏิบัติงานได้
มากกว่าและถูกต้องจะเป็นฝ่ายชนะ

- 2.5 ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่มเพื่อปฏิบัติกิจกรรม "ฉันเก่งกว่า" โดยให้
รวบรวมรูปประโยคจากหนังสือหน้า 158 - 163 ลงกระดานที่ครูแจกให้ ดังนี้
- กลุ่มที่ 1 รูปประโยคบอกเล่า
 - กลุ่มที่ 2 รูปประโยคปฏิเสธ
 - กลุ่มที่ 3 รูปประโยคคำถาม

ให้ผู้แทนกลุ่มออกไปเสนองานการรวบรวมรูปประโยคบนกระดาน ถ้าฝ่ายใดรวบรวมได้มากกว่าและถูกต้องจะเป็นฝ่ายชนะ โดยให้กล่าวว่า "ฉันเก่งกว่า"

3. ขั้นสรุป

- 3.1 ครูให้ผู้แทนแต่ละฝ่ายเสนองานการรวบรวมวลีหน้าชั้นเรียน แล้วครูกับนักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเพื่อแก้ไขและเสนอแนะต่อไป หลังจากนั้นครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดแยกวลี - ประโยค
- 3.2 ครูให้ตัวแทนแต่ละฝ่ายเสนองานการแยกประโยคหน้าชั้นเรียน แล้วครูกับนักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับงานที่เสนอ พร้อมทั้งซักถามข้อสงสัย เพื่อแก้ไขให้ถูกต้อง หลังจากนั้นให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดแยกส่วนของประโยคต่อจนจบ
- 3.3 ให้ตัวแทนทั้ง 3 กลุ่ม เสนองานการระบุรูปประโยคหน้าชั้นเรียน แล้วครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความถูกต้องตลอดทั้งแก้ไข ปรับปรุงเพื่อเป็นตัวอย่าง
- 3.4 ครูสรุปเรื่องประโยคเพิ่มเติม

4. สื่อการสอน

- 4.1 แถบบันทึกเสียงคำบรรยายจากหนังสือ หน้า 158 - 159
- 4.2 เครื่องบันทึกเสียง
- 4.3 ใบงานการรวบรวมวลี
- 4.4 ตารางแยก วลี - ประโยค
- 4.5 ใบงานแยกรูปประโยค
- 4.6 แผนภูมิ วลี - ประโยค
- 4.7 ใบเฉลยรูปประโยค

5. การวัดผลและการประเมินผล

- 5.1 สัมผัสจากการเสนองานหน้าชั้นเรียน
- 5.2 สัมผัสจากการเขียนสรุปงานหน้าชั้นเรียน
- 5.3 สัมผัสจากการเข้าร่วมกิจกรรม
- 5.4 วัดจากการทำแบบฝึกหัด ระบายสี
- 5.5 วัดจากการทำแบบฝึกหัด แยกกลี - ประโยค
- 5.6 วัดจากการระบุรูปประโยค

ภาคผนวก ค

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย

เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย

แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ วิชาภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง รามเกียรติ์ ตอนศึกไฉยราพ

เศรษฐศาสตร์ในห้องแถว

ประโยคและการสื่อสาร

ให้นักเรียนอ่านคำชี้แจงต่อไปนี้ให้เข้าใจก่อนลงมือทำแบบทดสอบ

1. แบบทดสอบฉบับนี้มี 50 ข้อ ๆ ละ 1 คะแนน รวมทั้งสิ้น 50 คะแนน ใช้เวลา 50 นาที
2. นักเรียนต้องเลือกเฉพาะคำตอบที่ดีที่สุดแล้วทำลงในกระดาษคำตอบ ซึ่งเป็นชนิดตัวเลือก ก - จ
3. ถ้านักเรียนยังทำไม่ได้ให้ข้ามไปทำข้ออื่น ๆ ก่อน แล้วย้อนกลับมาทำใหม่อีกครั้ง
4. ห้ามขีดเขียนบนตัวข้อสอบ

...ขอให้ทุกคนโชคดีในการสอบครั้งนี้...

แบบทดสอบวิชา ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

จำนวน 50 ข้อ

เวลา 50 นาที คะแนน 50 คะแนน

ให้เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดแล้วทำเครื่องหมายกากบาท ลงในกระดาษคำตอบ (50 คะแนน)

ต่อไปนี้คือคำตอบของข้อ 1 - 2

ก. พิเภก

ข. สุครีฟ

ค. หนุมาน

ง. พระราม

จ. พระลักษมณ์

4. อะไรคือหลักฐานสำคัญที่ทำให้มีจันุเชื่อว่าหนุมานเป็นพ่อ

ก. เพราะหาวเป็นดาวเป็นเดือน

ข. เพราะหน้าตาเหมือนกัน

ค. เพราะถูกอภัยาคัยกัน

ง. เพราะฆ่ากันไม่ตาย

จ. เพราะรบกันไม่ชนะ

เมื่อนักเรียนอ่านเรื่องรามเกียรติ์ แล้วให้ตอบ

คำถามข้อ 1 - 2 โดยดูคำตอบจากข้างบน

1. ใครรอบคอบที่สุด

2. ใครรู้สึกเสียใจที่สุด

3. บทละครเรื่องรามเกียรติ์ใครแต่งได้สมบูรณ์ที่สุด

ก. พระเจ้ากรุงธนบุรี

ข. ร.1

ค. ร.2

ง. ร.3

จ. ร.4

5. หนุมานต้องผ่านด่านต่าง ๆ มากมายหลายด่าน ทำให้ได้ข้อคิดเรื่องใด

ก. ความสำเร็จอยู่ที่ความพยายาม

ข. แสดงว่าหนุมานเก่งมาก

ค. ชีวิตคนต้องพบอุปสรรค

ง. สู้ทุกอย่างที่ขวางหน้า

จ. ใครดีใครอยู่

6. ระหว่างหนุมานกับไมยราพใครควรแพ้ เพราะเหตุใด

- ก. หนุมาน เพราะเป็นฝ่ายผิด
- ข. หนุมาน เพราะเป็นฝ่ายถูก
- ค. ไมยราพ เพราะเป็นฝ่ายผิด
- ง. ไมยราพ เพราะเป็นฝ่ายถูก
- จ. หนุมาน เพราะเป็นฝ่ายเก่งกว่า

7. ตัวละครตัวใดที่นักเรียนคิดว่าเป็นคนดี ในสายตาของคนทั่วไป เพราะเหตุใด

- ก. พระลักษมณ์ เพราะใจดี
- ข. พระราม เพราะเป็นพระเอก
- ค. ไมยราพ เพราะชอบจួយโอกาส
- ง. หนุมาน เพราะกล้าหาญและซื่อสัตย์
- จ. พิเภก เพราะคิดล้างแค้นตลอดเวลา

8. หนุมานมีนิสัยอย่างไร

9. ไมยราพมีนิสัยอย่างไร

10. มัจฉานุมีนิสัยอย่างไร

11. พิลากวณมีนิสัยอย่างไร

12. พิเภกมีนิสัยอย่างไร

13. ในการต่อสู้ระหว่างหนุมานกับไมยราพต้องใช้อาวุธหลายอย่าง เหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น

- ก. เพราะทั้งคู่กล้าได้แต่ไม่กล้าเสีย
- ข. เพราะเก่งทั้งคู่แต่ชอบทำเป็นเด็ก
- ค. เพราะทั้งสองคนร่ำรวยจึงซื้ออาวุธมาก
- ง. เพราะทั้งสองคนมีความชำนาญในการใช้อาวุธ
- จ. เพราะถ้าจะให้ทั้งคู่ตายต้องใช้อาวุธหลายอย่าง

14. คำประพันธ์ประเภทกลอนบทละครที่เป็น

วรรครับคือข้อใด

- ก. เมื่อขึ้น
- ข. พระยาไมยราพยกขึ้น
- ค. ครั้นเสร็จแกว่งกล้องมณี
- ง. อสุรีก็เหาะกลับมา
- จ. ข้อ ก และ ข

ต่อไปนี้เป็นคำตอบสำหรับข้อ 8 - 12

- ก. กัดฉมูรผู้คุณ
- ข. ชอบการพยากรณ์
- ค. มีความรับผิดชอบ
- ง. ห่วงใยลูกของตนมาก
- จ. ชอบช่วยเหลือพวกพ้อง

ให้ตอบว่าตัวละครต่อไปนี้มีลักษณะนิสัย

อย่างไร ใช้คำตอบข้อ ก - จ จากข้างบน

นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วเรียงลำดับใหม่ให้ถูกต้อง

1. ทางนั้นจะไปยังมียอยู่
2. ก็จะรู้ด้วยปรีชาชาญ
3. บิดาลงมาทางไหน
4. ๗ 2 คำ
5. จงเร่งหนีจพิศดู

15. ข้อใดคือข้อที่เรียงลำดับคำประพันธ์ข้างบนนี้ได้อย่างถูกต้อง

- ก. 1 2 3 4 5
- ข. 5 4 3 2 1
- ค. 3 1 5 2 4
- ง. 3 5 1 4 2
- จ. 4 5 3 2 1

16. ไมยราพคิดอย่างไรจึงช่วยเหลือทศกัณฐ์

- ก. เพราะรู้จักพระรามมาก่อน
- ข. เพราะไม่รู้จักพระรามมาก่อน
- ค. เพราะกลัวทศกัณฐ์จะทำร้าย
- ง. เพราะเห็นแก่ความเป็นญาติกัน
- จ. เพราะไม่ชอบพระรามเป็นการส่วนตัว

17. ถ้านักเรียนเป็นหนุมานจะหาทางลงไปเมืองบาดาลด้วยวิธีใดจึงจะเป็นไปได้มากที่สุด

- ก. ขอลาคิดนิตน่อย
- ข. ตามหลังหนุมานลงไป
- ค. ถ้ามคนที่เคยไปมาก่อน
- ง. ต้องศึกษาหาวิธีการก่อนจึงสรุปได้
- จ. ไม่มีควมจำเป็นอะไรจะต้องทำเช่นนั้น

18. จากข้อต่อไปนี้ข้อใดไม่ได้หมายถึงลิง

- ก. กระบี่
- ข. วานร
- ค. พานร
- ง. พานริน
- จ. มหิงสา

19. ข้อใดไม่ได้หมายถึงหนุมาน

- ก. วายุบุตร
- ข. ลูกพระพาย
- ค. บุณกระบี่ศรี
- ง. กำแหงหนุมาน
- จ. บุณวิเศษกระบี่ศรี

20. ผู้ที่ใช้นามปากกาว่า "หยก บุรพา"
คือใคร
ก. โชติ แพร่พันธุ์
ข. จวบ หงสกุล
ค. สุภา ลือศิริ
ง. พระยาอุปกิตศิลปสาร
จ. เฉลิมศักดิ์ รงคผลิน
21. เรื่องเศรษฐศาสตร์ในห้องแถวเป็น
เรื่องประเภทใด
ก. การ์ตูน
ข. นิทาน
ค. นิยาย
ง. สารคดี
จ. เรื่องสั้น
22. ข้อใดเป็นมโนสำนึกที่สุดที่ทำให้เกิดความ
ขัดแย้งในความคิดของผู้คนที่อ่านเรื่อง
เศรษฐศาสตร์ในห้องแถว
ก. ความรู้สึกที่จริงที่หยกมีต่อวันเพ็ญ
ข. ความรู้สึกที่แท้จริงที่วันเพ็ญมีต่อหยก
ค. ความรู้สึกที่แท้จริงที่ป้าสมศรีมี
ต่อหยก
ง. ความสัมพันธ์อันญาติที่แท้จริง
ระหว่างหยกกับก่ง
23. ผู้เขียนใช้สถานที่ใดเป็นฉากประกอบเรื่อง
เศรษฐศาสตร์ในห้องแถว
ก. ตลาดบางลำภู
ข. ตลาดเทเวศน์
ค. ตลาดสวนจตุจักร
ง. ตลาดแห่งหนึ่งในกรุงเทพฯ
จ. ตลาดประจำหมู่บ้านในต่างจังหวัด
24. เมื่ออ่านเรื่องเศรษฐศาสตร์ในห้องแถวแล้ว
นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้าง
ก. งานคือเงิน
ข. เงินคืองาน
ค. กางเกงคือเกียรติยศ
ง. ค่าแรงไม่ใช่เงินค่าจ้างเสมอไป
จ. เงินเกิดจากน้ำพักน้ำแรงและหยาดเหงื่อ

25. ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ
เรื่องที่ป้าสมศรีจ่ายค่าแรงให้หยกเป็น
เพียงด้านป่นเท่านั้น

- ก. หยกยังเป็นเด็กจึงยังใช้เงินไม่เป็น
- ข. เป็นเพราะค่าแรงของหยกถูกกว่า
จับกัง
- ค. น่าจะเป็นการเอาเปรียบหยกเกินไป
ไปหน่อย
- ง. ให้รับประทานกล้วยเดี่ยวหนึ่งชาม
ก็พอแล้ว
- จ. ไม่น่าจะเป็นเช่นนั้นเพราะด้านป่น
ก็เป็นของมีราคาเช่นกัน

26. ในสภาพแวดล้อมด้วยห้องแถวเก่า ๆ
เช่นนั้น หยกจะมีความสุขหรือไม่

- ก. ต้องนอนอยู่ในห้องแถวจะมีความสุข
ได้อย่างไร
- ข. น่าจะมีความสุขดีท่ามกลางความรัก
ของก๋ง
- ค. หยกเป็นลูกคนรวยไม่น่าจะมาอยู่
อย่างนั้น
- ง. น่าจะฝันถึงคฤหาสน์อันโอ่อ่า
- จ. คับที่อยู่ได้คับใจอยู่ยาก

ข้อต่อไปนี้ เป็นคำตอบตั้งแต่ข้อ 27 - 30

- ก. เบื่อหน่ายต่อชีวิต
- ข. ไม่รับผิดชอบต่องาน
- ค. ขยัน อดทน รู้จักคิด
- ง. มีความคิดดีเป็นที่รักของใคร ๆ
- จ. ต้องทำงานหนักเพื่อครอบครัวของตน

ให้นักเรียนบอกลักษณะนิสัยของตัวละคร

ต่อไปนี้ตั้งแต่ข้อ 27 - 30 โดยใช้คำตอบ

ข้อ ก - จ จากข้างบน

- 27. ก๋ง เป็นคนแบบใด
- 28. หยก เป็นคนแบบใด
- 29. จับกัง เป็นคนแบบใด
- 30. ป้าสมศรี เป็นคนแบบใด
- 31. หยกเต็มใจไปช่วยป้าสมศรีรับด้านเพราะ
เหตุใด
 - ก. เพราะเห็นแก่เงิน
 - ข. เพราะอยากได้เงินเพื่อซื้อกางเกง
ตัวใหม่
 - ค. เพราะขยันอยากใช้เวลาว่างให้เกิด
ประโยชน์
 - ง. เพราะสงสารก๋งว่าแก่แล้วทำงาน
ไม่ค่อยไหว
 - จ. เพราะก๋งบังคับให้หาเงินมาให้
มากที่สุดที่จะหาได้

32. เหตุใดหยกจึงคิดว่ากางเกงตัวเก่า
กันปะรุบบิโพธิ์ของตนควรถูกเรียกว่า
"กางเกงเกียร์ดีค"

- ก. เพราะกางเกงเป็นผ้าปะให้
- ข. เพราะเขาใส่ทำงานสกปรก ๆ
- ค. เพราะเขาใส่ทำงานรับจ้าง
ทำงาน
- ง. เพราะเขาซื้อได้ด้วยเงินค่าจ้าง
ทำงาน
- จ. เพราะเขารักมันมากที่สุดในชีวิต
ของเขา

33. วันเพ็ญเป็นลูกที่ขาดจริยธรรมด้านใด
มากที่สุด

- ก. ชอบดูหนังหยก
- ข. ไม่ช่วยแม่ทำงานบ้าน
- ค. ไม่เอาใจใส่เรียนหนังสือ
- ง. ทะเยอทะยานใฝ่สูงเกินตัว
- จ. ชอบแต่งตัวสวยงามโดยไม่จำเป็น

34. ข้อใดไม่สัมพันธ์กับข้อความต่อไปนี้

"ประตูห้องแถวเปิดออกทีละน้อย ๆ ในเวลา
ไล่เลี่ยกัน... แต่ละชีวิตเริ่มเคลื่อนไหว"

- ก. เปิดไถ่ถูกปล่อยออกหากันฉับพลันไป
- ข. วันนี้เป็นวันหยุดจึงไม่ต้องไปโรงเรียน
- ค. ยายซิ้มสาละวนอยู่กับการดูแลหลาน
ตัวน้อย ๆ
- ง. พ่อบ้านออกมานั่งคุยกับเพื่อนบ้าน
ข้างเคียงกันนั้น
- จ. แม่บ้านกำเงินไว้ในอุ้งมือ แล้วคว้า
ตะกร้าเดินไปจ่ายกับข้าว

35. ผู้แต่งเรื่อง เศรษฐศาสตร์ในห้องแถวมีความ
รู้สึกเช่นใดต่อสภาพชีวิตของมนุษย์

- ก.ชื่นชมสภาพชีวิตของคนในชนบทที่ยากจน
- ข. ไม่พอใจในสภาพชีวิตของคนจีนที่ยากจน
- ค. คับแค้นใจต่อสภาพชีวิตของคนจีน
ที่ยากจน
- ง. อยากเปลี่ยนสภาพชีวิตของคนจีน
ที่ยากจน
- จ. ประทับใจในการต่อสู้ชีวิตของคนจีน
ที่ยากจน

36. เรื่องเศรษฐศาสตร์ในห้องแถวเปิด
เรื่องด้วยวิธีใด
- ด้วยการยกเหตุการณ์
 - ด้วยการแนะนำตัวละคร
 - ด้วยการบรรยายสถานที่
 - ด้วยการนำข้อคิดที่ได้มากล่าวนำ
 - ด้วยการยกบทสนทนามากล่าวนำ

37. เรื่องเศรษฐศาสตร์ในห้องแถวมีการ
ดำเนินเรื่องอย่างไร
- ดำเนินเรื่องย้อนต้น
 - ดำเนินเรื่องโดยมีผู้เล่า
 - ดำเนินเรื่องกลับไปกลับมา
 - ดำเนินเรื่องตามลำดับเวลา
 - ดำเนินเรื่องตอนจบแล้วมา
เริ่มใหม่

38. เรื่องเศรษฐศาสตร์ในห้องแถวจบลง
ในลักษณะใด
- ให้ข้อคิดด้วยคำพูด
 - ทิ้งปัญหาให้ผู้อ่านคิดต่อ
 - ตัวละครพบกับความผิดหวัง
 - ตัวละครพบกับความสุขสมหวัง
 - ไม่มีใครพบความสุขในชีวิตเลย
สักคน

39. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของเรื่องสั้น
- มีตัวละครน้อย
 - ต้องใช้เวลาอ่านช่วงสั้น ๆ
 - ฉากต้องกลมกลืนกับเนื้อเรื่อง
 - มีจุดหมายของเรื่องหลายอย่าง
 - เหตุการณ์ของตัวละครไม่ยืดยาว

40. ข้อใดที่กึ่งเห็นว่า ทำให้ชีวิตมีคุณค่า
- เงิน
 - ทอง
 - สังคม
 - ยศศักดิ์
 - การทำงาน

ต่อไปนี้เป็นคำตอบจากข้อ 41 - 43

- เป็นคำสนทนา
- เป็นคำบรรยาย
- เป็นข้อคิดคำคม
- เป็นการบอกเวลา
- เป็นการบอกสถานที่

41. นอนกินบ้านกินเมือง
42. ทุกคนต้องตื่นตั้งแต่ย่ำรุ่ง
43. ในห้องค่อนข้างมืดสลัวและอับมาก

44. ข้อใดเป็นประโยคความเดียว

- ก. ส่วนสัตว์ดุสิตเป็นสมบัติของ
ส่วนรวม
- ข. เทวดาไม่เข้าข้างคนผิด
- ค. ทองคำกำลังขึ้นราคา
- ง. ปลาว่ายทวนน้ำ
- จ. ถูกทุกข้อ

45. ข้อใดมีภาคประธาน

- ก. สุนัขตัวนั้น
- ข. สุนัขกัดคน
- ค. คนบ้า ๆ บอ ๆ
- ง. กำลังขึ้นราคาสูง
- จ. การที่ขึ้นขมยนิติ

จากข้อนี้ไปใช้เป็นคำตอบของข้อ

46 - 48

- ก. วลี
- ข. ประโยค
- ค. ประโยคบอกเล่า
- ง. ประโยคปฏิเสธ
- จ. ประโยคขอร้อง-คำสั่ง

ให้นักเรียนอ่านข้อความข้างล่างนี้แล้วตอบ

ว่าแต่ละข้อตรงกับคำตอบข้างบนข้อใดบ้าง

- 46. คำไทยแท้ไม่มีตัวการันต์
- 47. ภาพยนตร์ประเภทตลกขบขัน
- 48. ข้าราชการให้สะอาดก่อนลงว่ายน้ำในสระ
- 49. ให้นักเรียนบอกว่าข้อใดไม่เป็นประโยค

- ก. ลมพัด
- ข. พัดลม
- ค. ผดุง
- ง. พำร้อง
- จ. นำนอง

50. ข้อใดเป็นประโยค

- ก. ต้นไม้กำลังผลิใบ
- ข. ดินร่วยซุยดีมาก
- ค. ปีนี่ฝนแล้ง
- ง. ก และ ข
- จ. ถูกทุกข้อ

เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย

1. ก	14. ข	27. ง	39. ง
2. จ	15. ค	28. ค	40. จ
3. ข	16. ง	29. ก	41. ง
4. ก	17. ง	30. จ	42. ค
5. ข	18. จ	31. ค	43. จ
6. ค	19. จ	32. ค	44. จ
7. ง	20. จ	33. ข	45. ข
8. ค	21. จ	34. ข	46. ง
9. จ	22. จ	35. จ	47. ก
10. ก	23. จ	36. ค	48. จ
11. ง	24. ง	37. ง	49. ข
12. ข	25. ค	38. ข	50. จ
13. จ	26. ข		

แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ที่ไม่ใช้ภาษา

ฉบับที่ 1

การสร้างภาพจากวงกลม

โรงเรียน ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 ห้อง

ชื่อ - สกุล เลขที่

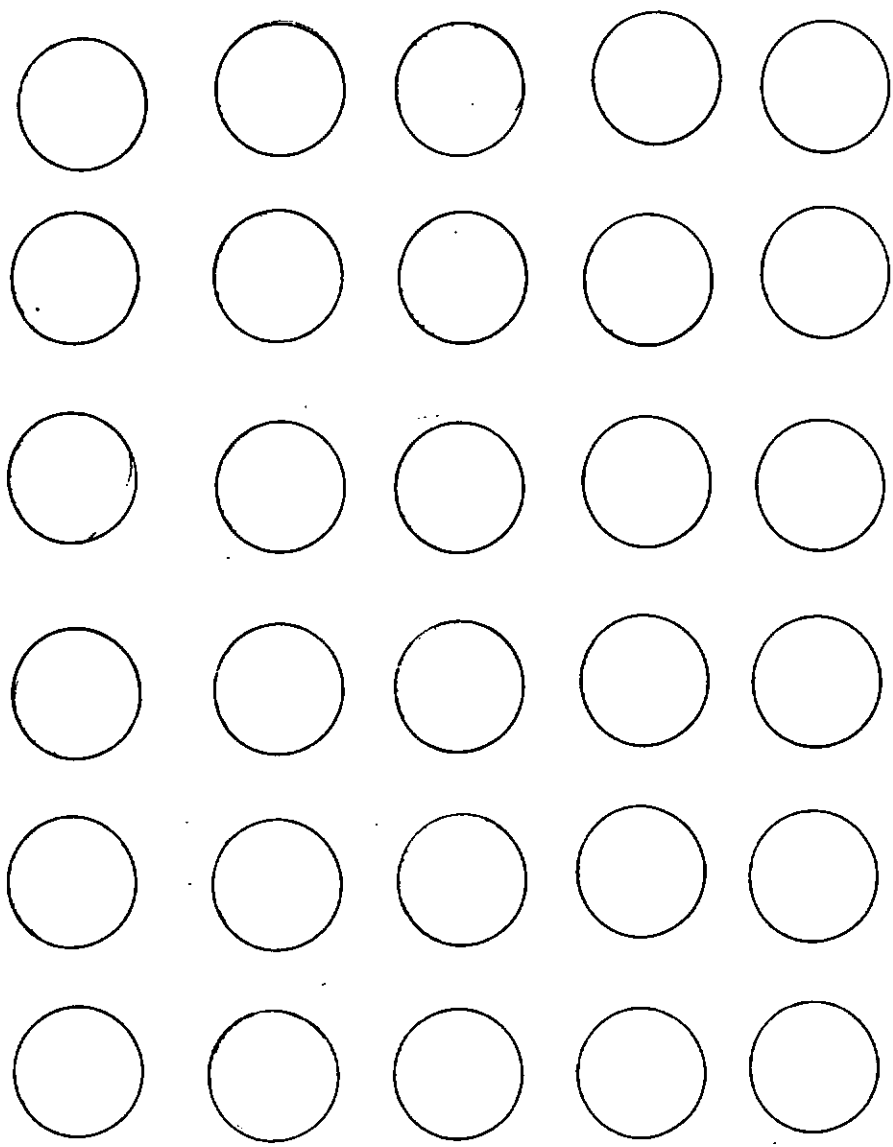
คำชี้แจง

จากวงกลมที่กำหนดให้ ให้นักเรียนสร้างภาพอะไรก็ได้ โดยใช้วงกลมเป็นส่วนหนึ่งของภาพ และการสร้างภาพนั้นนักเรียนสามารถเติมเส้นหรือจุดลงไปภายในหรือภายนอกวงกลม เพื่อให้ภาพสมบูรณ์ได้ตามที่ต้องการ หรือนักเรียนจะใช้วงกลมมากกว่า 1 วงในการสร้างภาพ 1 ภาพ ก็ได้

ถ้าภาพที่สร้างไม่เหมือนตามที่ต้องการ จงเขียนชื่อกำกับไว้ด้วย

จงพยายามสร้างให้ได้ภาพมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ภายในเวลา 10 นาที และพยายามสร้างภาพที่แปลก ๆ ใหม่ ๆ ไม่เหมือนของใคร จึงจะได้คะแนนมาก

จงสร้างรูปจากวงกลมที่กำหนดให้

แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ที่ไม่นำใช้ภาษา

ฉบับที่ 2

การสร้างภาพจากสีเหลื่อม

โรงเรียน ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 ห้อง

ชื่อ - สกุล เลขที่

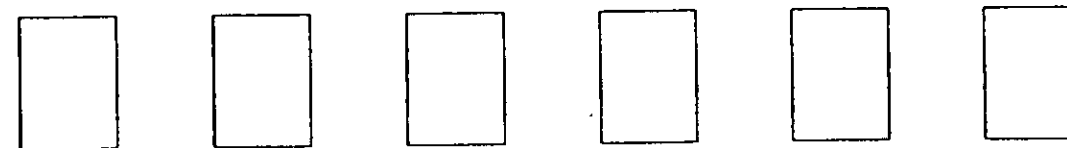
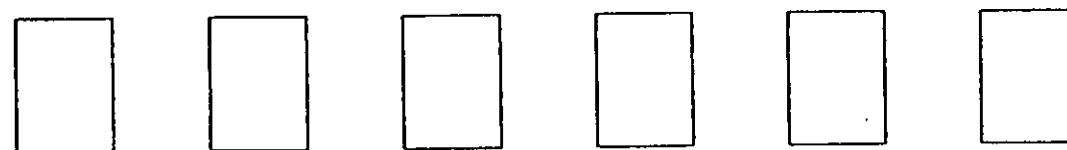
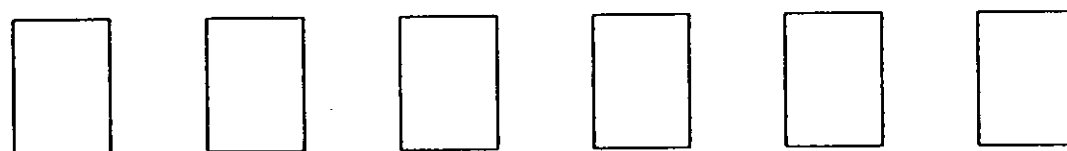
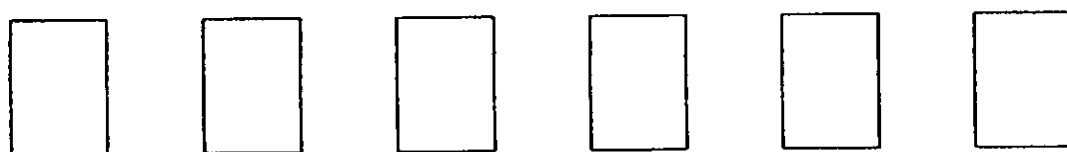
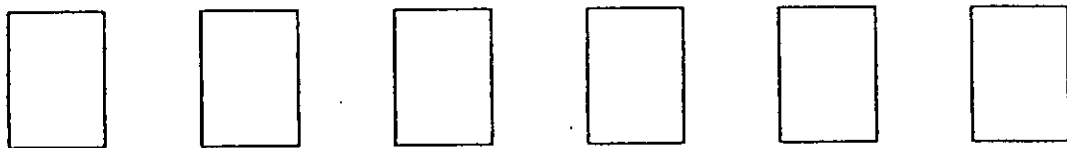
คำชี้แจง

จากสีเหลื่อมที่กำหนดให้ ให้นักเรียนสร้างภาพอะไรก็ได้โดยให้สีเหลื่อมเป็นส่วนหนึ่งของภาพ และในการสร้างภาพนั้นนักเรียนสามารถเติมเส้นหรือจุดลงไปภายในหรือภายนอกสีเหลื่อม เพื่อให้ภาพสมบูรณ์ได้ตามต้องการ หรือนักเรียนจะใช้สีเหลื่อมมากกว่า 1 รูป ในการสร้างภาพ 1 ภาพ ก็ได้

ถ้าภาพที่สร้างได้ไม่เหมือนตามที่ต้องการ จงเขียนชื่อกำกับไว้ด้วย

จงพยายามให้ได้ภาพมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ภายในเวลา 10 นาที และพยายามสร้างภาพที่แปลก ๆ ใหม่ ๆ ไม่เหมือนของใครจึงจะได้คะแนนมาก

จงสร้างรูปจากสี่เหลี่ยมที่กำหนดให้

แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ที่ใช้ภาษา

ฉบับที่ 1

ผลที่จะเกิดขึ้น

โรงเรียน ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 ห้อง

ชื่อ - สกุล เลขที่

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบนี้มี 2 ข้อ ให้นำเวลาทำ 5 นาที
2. ในแต่ละข้อให้นักเรียนบอกผลที่จะเกิดขึ้นตามมา จากเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่กำหนดให้ พยายามนึกหาคำตอบแปลก ๆ ใหม่ ๆ ไม่ซ้ำกับใคร
3. นักเรียนต้องทำทุกข้อ ถ้าข้อใดนึกหาคำตอบไม่ได้ให้เว้นไปทำข้ออื่นก่อน แล้วค่อยย้อนกลับมาทำทีหลัง
4. จงพยายามตอบให้ได้มากที่สุด จะได้คะแนนมาก

1. อะไรจะเกิดขึ้นถ้านักเรียนเป็นทนาย

คำตอบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. อะไรจะเกิดขึ้นถ้ามนุษย์ไม่ต้องพูดคุยกัน

คำตอบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ที่ใช้ภาษา

ฉบับที่ 2

ประโยชน์ของสิ่งของ

โรงเรียน ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 ห้อง

ชื่อ - สกุล เลขที่

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้ให้เวลาทำ 5 นาที
2. ในแต่ละข้อให้นักเรียนออกประโยชน์ของสิ่งของที่กำหนดให้ ให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ โดยเขียนคำตอบลงในช่องว่างข้างล่างข้อนั้น ๆ พยายามเขียนคำตอบให้ชัดเจนและอ่านง่าย
3. ข้อสอบมี 2 ข้อ นักเรียนต้องทำทุกข้อ ถ้าข้อใดยังนึกคำตอบไม่ได้ ให้ทำข้ออื่นที่นึกได้ก่อน
4. จงจำไว้ว่าพยายามหาคำตอบให้ได้มากที่สุด และนึกหาคำตอบที่แปลก ๆ ใหม่ ๆ จะได้คะแนนดี

1. จงบอกประโยชน์ของภาษาไทยมาให้มากที่สุด

คำตอบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. จงบอกประโยชน์ของธนัตถมาให้มากที่สุด

คำตอบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวนา	ชื่อสกุล คมสัน
เกิดวันที่ 27 ธันวาคม	พุทธศักราช 2488
สถานที่เกิด	ตำบลลี้ต๊ะ ตำบล จังหวัดชลบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 200/322 ถนนพัฒนาการ เขตประเวศ อำเภอพระโขนง จังหวัดกรุงเทพมหานคร 10270
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	อาจารย์ 2 ระดับ 6
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	วิทยาลัยครูสวนสุนันทา อำเภอดุสิต จังหวัดกรุงเทพมหานคร 10300
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2511	ปริญญาตรี จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน (กศ.บ.) วิชาเอกภาษาไทย วิชาโทภาษาอังกฤษ
พ.ศ. 2534	ปริญญาโท จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (กศ.ม.) วิชาเอกการมัธยมศึกษา กลุ่มการสอนภาษาไทย

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์ในวิชาภาษาไทย
 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อย
 และการสอนตามคู่มือครู

บทคัดย่อ

ของ

วาสนา คมสัน

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
 ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการมัธยมศึกษา

มีนาคม 2534

จุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์ในวิชาภาษาไทย ระหว่างนักเรียนที่เรียนวิชาภาษาไทยด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อยกับการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2533 ของโรงเรียนมัธยมสาธิตวิทยาลัยครูสวนสุนันทา อำเภอคูสิด จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 30 คน ใช้เวลาในการทดลองสอนวิชาภาษาไทย รวมทั้งสิ้น 14 คาบ คาบละ 50 นาที โดยใช้แผนการทดลองแบบ randomized control group pretest posttest Design

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย และแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดย $t - test$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. หลังการทดลองผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

A COMPARATIVE STUDY OF ACHIEVEMENT AND CREATIVE THINKING TOWARD
THAI LANGUAGE OF MATHAYOM SUKSA I STUDENTS THROUGH
MINI - COURSES AND THE TEACHER'S MANUAL OF
THE EDUCATIONAL TECHNIQUES DEPARTMENT

AN ABSTRACT

BY

WASANA KOMSAN

Presented in partial fulfillment of the requirements for the Master
of Education degree in Secondary Education
at Srinakharinwirot University

March 1991

The purpose of this study was to compare the academic achievement and the creative thinking toward Thai language of Mathayom Suksa I students between the mini-courses and the method in the teacher's manual.

The sample was the 60 Mathayom Suksa I students studying during the first semester of the academic year 1990 at the Demonstration school of Suansunandha Teacher Training College, Dusit, Bangkok. The sample was divided into two equal groups. The experimental group was taught through the mini-courses and the control group was taught through the teacher's manual. It took 14 periods (1 period = 50 minutes) to study in the same content in Thai Language. The research design of the experiment was the randomized control - group pretest posttest design.

The achievement test in Thai language and the creative thinking test were used for data analysis. The t - test was statistically analysed the data,

The results of the study indicated that :

1. The academic achievement and creative thinking of the students in two groups were significantly different at the .05 level.

2. After the experiment, the academic achievement and creative thinking of the experimental and control group were significantly higher at the .01 level.